

Безопасно бъдеще

Съпътстваща методология за социални работници,
предоставящи подкрепа на чуждестранни жертви на трафик
и домашно насилие, които не са сигурни дали искат или
могат да останат в Нидерландия

Консултиране за завръщане и реинтеграция на жертви
на трафик, които се прибират в страната на произход, и
изследване на възможностите пред тях

Безопасно бъдеще

Предговор

Тази публикация е резултат от едногодишната работа на Федерацията на подслоните по проект „Безопасно завръщане“. Проектът включва единадесет партньори от Нидерландия, Нигерия и България и целта му бе да развие методология за обсъждане на безопасното завръщане и реинтеграция на жертви на трафик, домашно насилие и престъпления в името на честта, които не могат да получат разрешение за пребиваване в Нидерландия. Друга цел на проекта бе да помогне на клиентите, които решават да се завърнат, да се подготвят за заминаването си и по възможност да се реинтегрират в страната на произход.

На базата на опита от работата с клиенти проектът също така изследва факторите, които подпомагат или възпрепятстват завръщането. Резултатите от това изследване ще бъдат включени в крайния доклад на проекта и публикувани едновременно с методологията. Една друга важна част от проекта бе да изготви карта на евентуални партньори в Нидерландия и в чужбина, които могат да подпомогнат безопасното завръщане и реинтеграцията на жертвите. Тези партньорски организации ще бъдат включени в социалната карта, която ще бъде част както от методологията, така и от крайния доклад по проекта.

Методологията „Безопасно бъдеще“ бе разработена между май и септември 2013 г. и след обучението на социалните работници, които участват в проекта, се изпълнява от партньорските организации от октомври 2013 г. насам, като принципите, на които се основава, се прилагат още от юни 2013 г. След обратна връзка от опита на социалните работници методологията бе адаптирана и тук е представен финалният ѝ вид, който е достъпен за (женски) подслони и други заинтересовани организации.

Бихме искали да благодарим на всички, които допринесоха за тази публикация, като на първо място това е авторката Марго Мюлдърс. При разработването на методологията Марго използва богатия си професионален опит и обратната връзка от социалните работници в (женски) подслони. Резултатът е една лесна за прилагане методология, която предоставя насоки на служителите в подслони и други подобни организации. Изказваме благодарности и на ръководителката на проекта Трайнте Коотстра, съветничката Лисбет ван Бемел и Джанет Роденберг от Phagos за техния принос, както и на ръководния комитет, който се състоеше от Джеръл Мартен (CoMensha), Алис Велинга (Het Kopland), Франс Клаасен (Jade Zorggroep) и Брам Копенаал (Федерацията на подслоните) за тяхната постоянна обратна връзка при подготвянето на методологията. Благодарим и на всички „ключови лица“ от партньорските организации, които активно участваха в проекта и споделяха своя опит от практиката си.

Методологията „Безопасно бъдеще“ бе в голяма степен вдъхновена от книгата „Изправени пред завръщането“ на Phagos, в сътрудничество с Джанет Роденбург, и овластяващия подход, използван в (женски) подслони в Нидерландия и други страни. Изказваме специални благодарности на Донка Петрова и Надя Кожухарова от „Асоциация Анимус“/Ла Страда България, които направиха голям принос към Седма глава за завръщане в страната на произход, и на Марийка Бекерс от Het Kopland за нейната презентация за прилагането на овластяващия подход при завръщане. Партньорите ни от Нигерия Сестра Патриша Ебегбулем и Сестра Бибиана Еменаха от COSUDOW споделиха с нас практическия си опит по време на две международни конференции. Благодарим на Маргрет ван ден Хювел от Strong at Work за приноса ѝ към Четвърта глава върху работната връзка между консултант и клиент. Тамара ван Дрил и Сузана де Йонг от CoMensha и Ивон ван де Кар от SRTV положиха огромни усилия за създаването на социалната карта на местни и международни организации за подкрепа на жертви. Благодарим и на Инеке Баас от Армията на спасението и на Линда Пуул от Fier Fryslân, които предоставиха обратна връзка по началния вариант на методологията. Освен това благодарим и на Петра Тимерманс, която преведе методологията на английски, и на Марсел Вендрих за обработката на видеоклиповете, съпътстващи методологията. Благодарим и на Анеке Хеерма за дизайна на логото на проекта и на IVA Group в Ротердам за цялата подкрепа в процеса на отпечатване. Изказваме огромни благодарности на всички вас, без вас нямаше да успеем!

Накрая бихме искали да благодарим на Министерството на правосъдието и сигурността за финансовата подкрепа на проекта „Безопасно завръщане“ и на Министерството на здравеопазването, благосъстоянието и спорта и общините на Амстердам, Алкмаар, Арнем и Гронинген за осигуреното съфинансиране.

Надяваме се, че методологията „Безопасно бъдеще“ ще предостави една нова перспектива на клиента, в която той/тя ще може да види различни сценарии за бъдещето си още от самото начало на консултирането. Целта е това да помогне на клиента направи информиран избор за бъдещето си – бъдеще, в което безопасността е от основно значение.

Ян Лауриер, президент на Федерацията на подслоните

Съдържание

Първа глава	Въведение	6
1.1	Мотиви за създаване на методологията	6
1.2	Целева група и цел на методологията	7
1.3	Разработване и адаптиране на методологията	9
1.4	Основни принципи	10
1.5	Термини и дефиниции	11
1.6	Вдъхновение за методологията	12
1.7	Структура на методологията	13
Втора глава	Контекстът	14
2.1	Целевата група	14
2.2	Нидерландският контекст	16
2.3	Международният контекст	20
Трета глава	Обмисляне на бъдещето	24
3.1	Бъдещи възможности при неясен статут на пребиваване	24
3.2	Фактори, които играят роля при обмисляне на завръщането ..	25
3.3	Процесът на вземане на решение	30
3.4	Устойчиво завръщане	33
Четвърта глава	Подкрепа в Нидерландия	36
4.1	Въведение	36
4.2	Доверие и усещане за безопасност	36
4.3	Лични нагласи	37
4.4	Работа с чувството за некомпетентност	37
4.5	Работа със съпротивите	38
4.6	Работа със съмненията	39
4.7	Работа с травмата и емоциите	40
4.8	Пренос и контрапренос	42
4.9	Организационна грижа и грижа за себе си	43
4.10	Мост към методологията	43

Пета глава	Подкрепа в Нидерландия	44
	Въведение	44
Стъпка 1	Непосредствени нужди и безопасност	45
Стъпка 2	Първоначални сесии и информация	46
Стъпка 3	Преглед на собствените сили: оценка на желанията, амбициите, силите и източниците на подкрепа	47
Стъпка 4	План за действие с краткосрочни цели	48
Стъпка 5	По-нататъшни сесии	48
Стъпка 6	Допълване на плана за действие с краткосрочни цели.....	55
Стъпка 7	Промени по време на процеса и оценка	56
Стъпка 8	Първоначално решение.....	57
Стъпка 9	Преразглеждане на плана за действие с краткосрочни цели.....	57
Шеста глава	Подготовка на завръщането	58
	Въведение	58
Стъпка 10	Личен план за действие за завръщането	59
Стъпка 11	Актуализиране на анализа на риска	65
Стъпка 12	Предаване, заминаване, приемане и проследяване	67
Седма глава	Реинтеграция в страната на произход	68
7.1	Въведение	68
7.2	Формулиране на целите и желанията.....	70
Стъпка 1	Осигуряване на безопасността и належащите нужди	70
Стъпка 2	Правни въпроси	70
Стъпка 3	Списък на силните страни.....	72
Стъпка 4	Поставяне на цели и съставяне на план за действие	73
Стъпка 5	Укрепване на личните и социалните ресурси	74
Стъпка 6	Проследяване.....	74
7.3	Укрепване на личните ресурси	75
7.4	Укрепване на социално-икономическите ресурси	76
7.5	Укрепване на ресурсите в междуличностните отношения	77
7.6	Укрепване на институционалните ресурси	78

Приложение 1	Използвана литература	80
Приложение 2	Диаграма на методологията „Безопасно бъдеще“	82
Приложение 3	Таблица 1: Фактори, които влияят на представата за възможностите в страната на произход и в Нидерландия	84
Приложение 4	Таблица 2: Възможности за промяна във факторите	85
Приложение 5	Таблица 3: Личен план за действие за завръщането.....	86
Приложение 6	Списък в случай на здравословни проблеми: наличност, достъп и цени на здравната грижа	92
Приложение 7	Анализ на риска и актуализиран анализ на риска	93
Приложение 8	Генограма и екограма	94
Приложение 9	Разпоредби за пребиваване в случаи на домашно насилие и трафик на хора	97
Приложение 10	Пребиваване на граждани от страните кандидат-членки на Европейския съюз	98
Приложение 11	Ако нямате (повече) право да останете в Нидерландия	99
Приложение 12	Партньорски организации по проекта „Безопасно завръщане“	100
Приложение 13	Социална карта: Международна организация за миграция (МОМ)	103
Приложение 14	Социална карта: Организации в Нидерландия, специализирани в предоставянето на подкрепа за завръщане и реинтеграция	105
Приложение 15	Социална карта: Международни организации, специализирани в предоставянето на подкрепа за завръщане и реинтеграция на жертви на трафик и жертви на домашно насилие	108

Първа глава Въведение

Структура

- 1.1 Мотиви за създаване на методологията
- 1.2 Целева група и цел на методологията
- 1.3 Разработване и адаптиране на методологията
- 1.4 Основни принципи
- 1.5 Термини и дефиниции
- 1.6 Въдъхновение за методологията
- 1.7 Структура на методологията

1.1 Мотиви за създаване на методологията

До съвсем скоро темата за завръщането на жертвите на трафик и домашно насилие в страната им на произход, когато не са сигурни дали могат да останат в Нидерландия, не беше част от социалното консултиране в подслоните. Въпреки че има разлика между отделните институции и за някои от тях завръщането е по-важна тема, отколкото за други, социалните работници нямаха ясни насоки, които да им помогнат по този въпрос. Така темата за завръщането или не се повдигаше изобщо, или това ставаше много късно в процеса на консултиране, след получаване на отказ за пребиваване в Нидерландия. Колкото по-късно се повдигаше въпросът за завръщането, толкова по-проблемен се оказваше той както за клиентите, така и за социалните работници в подслоните. Когато завръщането не е част от процеса на консултиране, клиентите не могат да се подготвят за него и не знаят какви възможности за подкрепа имат, което води до допълнителни трудности.

Това усложнява и работата на организациите, предоставящи подслон на клиенти, тъй като и техните възможности са ограничени. Ако една клиентка няма вече право да получава услуги, то и настаняването ѝ трябва да приключи. Това е проблем за подслоните, които не искат да прекратят престоя на клиентката, без първо да могат да ѝ предоставят друга подходяща възможност.

В настоящата методология, която институциите, работещи с тази целева група, използват¹, не са включени методи за повдигане на въпроса за завръщане и обсъждане на завръщането и свързаната с него подкрепа. Основната методология се фокусира върху различните възможности за клиентите да останат в Нидерландия, но не предлага никакви насоки за справяне, ако правото за пребиваване в страната е несигурно. Федерацията на подслоните от дълго време води дискусии с Министерството на правосъдието и сигурността, Службата по репатриация и завръщане (СРЗ) и Министерството на здравеопазването, благосъстоянието и спорта за разработване на общ подход към този проблем. Резултатът от тези усилия е проектът „Безопасно завръщане на жертви на трафик и домашно насилие със или без несигурно право на пребиваване“, изпълняван между май 2013 и септември 2014 г.

Основната цел на проекта е да се разработи методология, която позволява да се повдигне въпросът за завръщането и реинтеграцията в страната на произход като една от бъдещите възможности пред клиента. Целта е да се подкрепят чуждестранните жертви на трафик и домашно насилие, които не знаят дали искат или дали могат да останат в Нидерландия. Тя дава на социалния работник уменията да повдигне въпроса с увереност пред клиента, а не – както е в момента – с усещане за безпомощност, тъй като не може да му предложи нищо по-добро. Тази методология се нарича „Безопасно бъдеще“. Тя разглежда бъдещето на клиента в най-широкия му смисъл и завръщането като една достойна алтернатива на нелегалното пребиваване. Безопасността заема централно място. Клиентите, които желаят да се завърнат, получават подкрепа преди заминаването и евентуално от някоя местна организация при реинтеграцията си в страната на произход.

¹ Основната методология, която партньорите в проекта „Безопасно завръщане“ използват, е „Сила и възстановяване“. В някои случаи се използва и моделът от осем фази.

Опитът, получен от практическото прилагане на разработената методология, помогна за изграждането на по-ясна картина на факторите, които спомагат или пречат на завръщането. Тези резултати са включени в крайния доклад по проекта, който ще бъде публикуван заедно с методологията. Създадена бе и карта на потенциални партньори в Нидерландия и в чужбина.

Освен координиращата организация, Федерацията на подслоните, други единадесет организации се включиха в проекта. Тези партньори са:

- CoMensha (Координационен център за трафик на хора);
- три специализирани подслона за жертви на трафик – HVO Querido, Humanitas Rotterdam и Jade Care Group;
- три нидерландски женски подслона – Blijf Groep, Moviera и Het Kopland;
- Pharos (експертен център за мигранти, бежанци и търсещи убежище);
- Нидерландската Фондация на религиозните срещу трафика на жени;
- Нигерийският комитет за подкрепа и достойнство на жени (COSUDOW), специализиран в предоставяне на подслон за завръщащи се жертви на трафик от Нигерия;
- Фондация „Асоциация Анимус“/Ла Страда България, специализирана в предоставянето на подслон, психологическа и социална подкрепа на завръщащи се жертви на трафик от България.

С проекта „Безопасно завръщане“ и настоящата методология секторът (Федерацията на подслоните, нейните членове и партньорите в проекта) поема отговорността за подпомагане на клиентите, които имат проблем с пребиваването в страната. С прилагането на новата методология клиентите ще могат да направят информиран избор дали да останат в Нидерландия или да се завърнат в страната на произход. Тя ще им помогне и да преценят как най-добре да осигурят своята безопасност, както и тази на децата си. Този подход се изпълнява в тясно сътрудничество със съответните партньори от мрежата. Освен това проектът допринася и за по-доброто сътрудничество и обмяна на опит между подслони и организации за безопасно завръщане.

Прилагането на методологията „Безопасно бъдеще“ дава на клиентите една нова перспектива. Обсъждането на бъдещите възможности от самото начало на консултирането им помага да се подготвят по-добре за момента, в който трябва да вземат решение.

Проектът „Безопасно завръщане“ първоначално бе предаден пред и одобрен от Европейския фонд за връщане (ЕФВ). Подкрепата на проекта бе подета от нидерландското Министерство на правосъдието и сигурността в рамките на Отдела за миграционна политика, за да предостави подкрепа на жертви от Източна Европа (ЕС). Съфинансирането на проекта се осъществява от нидерландското Министерство на здравеопазването, благосъстоянието и спорта и общините Амстердам, Алкмаар, Арнем и Гронинген.

1.2 Целева група и цел на методологията

Целевата група на проекта са чуждестранни жертви на трафик и жертви на домашно насилие, които не са сигурни дали искат да останат в Нидерландия, или с т.нар. „несигурно право на пребиваване“.

Това може да важи за:

- **Чуждестранни жертви на трафик**, които попадат под разпоредбите за трафик или са в процес на друга процедура за получаване на разрешение за пребиваване.

В Нидерландия чуждестранните жертви на трафик, които повдигат обвинение срещу трафикантите, имат право на временно разрешително за пребиваване, докато трае наказателното производство. Когато то приключи, клиентките трябва или да се завърнат в страната на произход, или да кандидатстват за разрешително за постоянно пребиваване по хуманитарни причини, но такива молби рядко се одобряват. Практиката показва, че много от клиентките трябва да имат предвид, че молбата им вероятно ще бъде отхвърлена.

- **Чуждестранни жертви на домашно насилие или престъпления в името на честта**, за които би било трудно да получат разрешение за пребиваване в Нидерландия. Това важи особено за клиентки, които започват процеса на консултиране без (валидно) разрешително за пребиваване. Такива са клиентките, които не могат да докажат, че са били жертви на домашно насилие или престъпление от чест, или по други причини нямат право на пребиваване. Причината може да е например, ако Службата по имиграция и натурализация прецени, че не са пребивавали достатъчно дълго в Нидерландия или че нямат връзки в страната и/или биха могли спокойно да се завърнат в страната на произход.

Повечето жертви, чието разрешително за пребиваване зависи от партньор или семейство, могат да кандидатстват за самостоятелно такова, ако докажат, че са жертви на домашно насилие или престъпление от чест. За тези клиентки също е препоръчително да се провери дали биха искали да се завърнат в страната на произход и ако това е така, да бъдат уведомени за подкрепата, която могат да получат. Инструментите, представени в настоящата методология, могат да помогнат и на тях в подготовката за завръщането и реинтеграцията им.

Затова е важно от самото начало на консултирането да се преценят правата и възможностите на клиентката и да се обсъдят нейните желания относно живота в Нидерландия или в страната на произход.

„Безопасно бъдеще“ помага на клиентките да обмислят възможностите си в Нидерландия и в страната на произход и така да вземат информирано решение за бъдещето си.

Правният статут на различните целеви групи се обсъжда в повече подробности в част 2.2.

Цел на методологията

Целта на методологията е да подкрепи клиентите да направят информиран избор, така че да осигурят своята безопасност по най-добрия начин. С оглед на несигурното право на пребиваване на клиентката и очакваните трудности в случай на нелегално пребиваване се обсъждат различни въпроси, свързани с бъдещите възможности в Нидерландия и в страната на произход. Целта е тя да направи информиран избор, когато се наложи, и предвид различните контексти да прецени кои са най-добрите и безопасни варианти за нея и евентуално за децата ѝ. „Безопасно бъдеще“ предлага методи за разглеждане на завръщането като достойна алтернатива, в сътрудничество с партньорите от мрежата в Нидерландия и в страната на произход.² Ако клиентката иска да се завърне, тя ще получи консултиране за подготвяне на завръщането. В страната на произход също ще бъде подкрепена в процеса на реинтеграция, ако това е възможно и самата тя го желае. Методологията на овластяване е общ компонент от консултирането, което се предлага както в Нидерландия, така и в страната на произход.

„Безопасно бъдеще“ е овластяваща методология, която се фокусира върху нагласите, знанията и уменията на социалния работник да подкрепя клиентите чрез

- изследване на бъдещите възможности и повдигане на темата за завръщането;
- подпомагане при подготовката на клиентите за завръщане в страната на произход;
- предоставяне на подкрепа за реинтеграция в страната на произход.

„Безопасно бъдеще“ подпомага социалните работници в Нидерландия и в страната на произход. В Нидерландия може да допълва основната методология, използвана от институциите. В страните на произход може да допълва техните методологии при предоставянето на услуги на клиентите в процеса на реинтеграция.

² В рамките на този проект сътрудничеството беше с партньори от Нигерия и България. За клиенти от други страни наличието и видовете подкрепа се проверяват отделно за всеки отделен случай чрез мрежата от партньорски организации. Мрежата от местни организации ще бъде разширявана постоянно.

1.3 Разработване и адаптиране на методологията

Първият вариант на методологията „Безопасно бъдеще“ бе разработен от май до септември 2013 г. заедно с практическите помагала за социални работници как да говорят с жертвите за завръщането в страната на произход. Първата среща по проекта, организирана в началото на юли 2013 г. с националните и международните партньори, помогна за изграждането на широка платформа за по-нататъшно разработване на методологията. По време на срещата бе обърнато специално внимание на нуждите на социалните работници и причините, поради които им е трудно да повдигнат въпроса за завръщането. Основните резултати от тази среща са отбелязани в Четвърта глава. Партньорите от Службата по репатриация и завръщане (СРЗ), Международната организация по миграция (МОМ), Maatwerk bij Terugkeer и Fier Fryslân също дадоха своя принос на срещата.

Нидерландската част на „Безопасно бъдеще“ е изградена върху методите от „Изправени пред завръщането“, разработена от Pharos за лица, търсещи убежище, на които им предстои завръщане. Инструментите от „Изправени пред завръщането“³ бяха адаптирани и включени в „Безопасно бъдеще“. Освен това, „Безопасно бъдеще“ се гради на овластяващите методологии, използвани в женски подслони и някои специализирани подслони за жертви на трафик в Нидерландия, и се припокрива със сходни подходи в партньорските страни. Частите за реинтеграция в страната на произход са базирани на „Националния механизъм за насочване и подпомагане на жертви на трафик“ на Асоциация Анимус/Ла Страда България⁴ и на овластяващите подходи на партньорските организации. Методът на овластяване е обща черта в методологията на „Безопасно бъдеще“ и стои в основата на консултирането на жертви в Нидерландия и в страните на произход.

В разработването на методологията участваха по две ключови лица от всяка от партньорските организации. Това бяха опитни социални работници и/или обучители, които са добре запознати с целевата група. Освен предоставянето на информация за методологията, те обучиха социални работници от партньорските организации в Нидерландия, България и Нигерия.⁵ През септември и октомври 2013 г. социалните работници от нидерландските партньори бяха обучени по тази методология в тясно сътрудничество с Pharos. След това тя бе приложена и в трите участващи женски подслона (Moviera, Blijf Groer и Het Kopland) и в три специализирани подслона за жертви на трафик (PMW Ротердам/Stichting Humanitas, HVO Querido и Jade Zorggroep) между октомври 2013 и септември 2014 г. Трябва да се отбележи, че подлежащите принципи зад новата методология вече се прилагаха в женските подслони от юни 2013 г. CoMensha също прилага методологията в контактите си с клиенти и техните консултантите.

Социалните работници от международните партньорски организации бяха обучени в прилагането на методическите принципи на овластяващо консултиране при реинтеграцията на завръщащи се жертви през март и април 2014 г. Тези обучения бяха организирани заедно с COSUDOW в Нигерия и Асоциация Анимус/Ла Страда България в България.

По време на целия проект ключови лица и социални работници, които бяха започнали да прилагат методологията в своята работа, предоставяха обратна връзка. Други партньори и експерти също допринесоха за развиването ѝ. Fier Fryslân и Армията на спасението предоставиха своята обратна връзка върху първоначалния вариант на методологията. Обучителното бюро Sterk op het Werk⁶ предостави своите експертни съвети и консултации за Четвърта глава. Със своя професионален опит допринесоха и МОМ, Stichting Maatwerk bij Terugkeer, Bridge to Better, Stichting Wereldwijd, и Stichting LOS (Национален център за подкрепа за недокументирани мигранти/ Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt).

На базата на опита и знанията, получени по време на пилотната фаза, методологията бе адаптирана и от октомври 2014 г. е на разположение на организации, работещи с целевата група.

³ Facing Return: An approach for psychosocial assistance to (former) asylum seekers and undocumented migrants, Diana Geraci, Pharos, 2011.

⁴ Национален механизъм за насочване и подпомагане на жертви на трафик в България, София, 2010.

⁵ За списък с ключовите лица вижте приложенията.

⁶ Sterk op het Werk (Силни на работа) предоставя обучения за (физическа и психологическа) асертивност за клиенти на женски подслони, както и напътствие и супервизия за социални работници и мениджъри на подслони и други институции. www.sterkophetwerk.eu

1.4 Основни принципи

Методологията „Безопасно бъдеще“ е изградена върху набор от основни принципи, описани по-долу.

Подход, основан на човешките права

„Безопасно бъдеще“ следва подхода, основан на човешките права. Това означава, че консултирането на жертвите се базира на правата и задълженията, описани в международни споразумения за човешките права. Основният аспект е, че интересите на жертвите и консултирането и подкрепата имат приоритет и не могат да бъдат подчинени на правораздавателната система за откриване и преследване на насилниците.

Международната мрежа Ла Страда е разработила основните елементи на подхода, основан на човешките права, за жертвите на трафик, които важат и за жертвите на домашно насилие и/или престъпления от чест. Според тях този подход:

- се основава на разбирането, че трафикът на хора е причина и следствие от нарушаване на човешките права;
- се основава на разбирането, че държавите носят отговорност за нарушаването на човешките права, като допускат принудителен труд и други форми на робски практики;
- противодейства на факторите, които са в основата на явлението трафик, като полова и етническа дискриминация, чрез превенция и овластяване на потенциалните жертви;
- преодолява последствията от трафика, като се съблюдават правата на жертвите и се предотвратява използването им единствено за целите на наказателното производство;
- включва подкрепа и грижа за жертвите, която им дава възможност да възстановят контрола върху живота си, и намалява риска от повторно трафициране;
- се противопоставя на мерките срещу трафика на хора, които имат негативен ефект и водят до нарушаване на правата на жертвите или на други засегнати групи; той интегрира нормите, стандартите и принципите за спазване на човешките права във всички национални и международни политики, практики, програми и закони.

В рамките на проекта „Безопасно завръщане“ бе изградена и карта на организации, оказващи подкрепа в страните на произход. Само организациите, чиято работа се придържа към подхода, основан на човешките права, са включени в картата.

Доброволно завръщане

Методологията „Безопасно бъдеще“ помага на клиентите да направят информиран избор и да се придържат към него. Методологията подкрепя доброволното завръщане и нейният фокус е върху хората, които вземат самостоятелно решение да се завърнат. Дори и да биха искали да останат в Нидерландия, но да решат да се завърнат, тъй като нямат (други) възможности за легално пребиваване, те пак избират да се подготвят за завръщането. Това може да са лица, които са в процес на кандидатстване за разрешение за пребиваване, лица, които трябва да си тръгнат, или лица, които имат разрешение, но все пак решават да се завърнат.

Службата по репатриация и завръщане (СРЗ) на нидерландското правителство използва термина „самостоятелно завръщане“ вместо „доброволно завръщане“, тъй като степента на „доброволност“ е под съмнение за лицата, които вече нямат право да останат в Нидерландия и са длъжни да напуснат страната.⁷

⁷ Terugkeerveorzieningen bij vrijwillige terugkeer voor vreemdelingen zonder verblijfsvergunning in vergelijkend perspectief, Beltman, D., Sdu Uitgevers, 2012.

Ако някой, който вече няма право да остане в Нидерландия, не напусне самостоятелно, правителството може да го принуди да напусне. Това се нарича принудително завръщане. В такива случаи правителството поема отговорността да депортира чужденеца. „Безопасно бъдеще“ не се отнася за тази група.

Юридически права

Статутът на пребиваване на жертви на домашно насилие, престъпления от чест и трафик на хора е описан в различни закони и правилници. Те предоставят на жертвите възможността да получат разрешително за пребиваване, ако отговарят на определени условия. Един от основните принципи на методологията „Безопасно бъдеще“ е, че организациите, предоставящи подкрепа на жертвите, са наясно с тези закони и разпоредби и предлагат на клиентите си информация, която да им помогне да упражнят правата си.

Ясна информация

Важно е жертвите да бъдат добре информирани за всички възможности, така че да могат да вземат решението дали да се завърнат или да останат в Нидерландия въз основа на ясна и разбираема информация. Освен това трябва да има яснота и прозрачност за това какво различните организации могат да предложат на жертвите и какво не могат.

1.5 Термини и дефиниции

Трафик на хора

Националният докладчик за трафика на хора и сексуалното насилие над деца дефинира трафика като: *насилственото набиране, транспортиране, прехвърляне, укриване или приемане на човек с цел неговото експлоатиране*.⁸ Експлоатацията е в основата на трафика на хора. Тази дефиниция е заимствана от Протокола от Палермо (2000 г.), който се използва за стандартната международна дефиниция на трафика. Експлоатацията се случва по няколко основни начина. Член 2.3 от Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета очертава пет форми на експлоатация:

- сексуална експлоатация;
- принудителен труд или услуги;
- просия;
- криминални дейности;
- отнемане на органи.

В Нидерландия престъплението трафик на хора е описано в Чл. 273f от Наказателния кодекс.

Домашно насилие (включително престъпление в името на честта)

Правителството на Нидерландия дефинира домашното насилие като: *насилие, причинено от някого в домашното обкръжение на жертвата*. „Домашно обкръжение“ включва: (бивши) партньори, членове на семейството, роднини и съквартиранти. Терминът „домашно“ се отнася до връзката между насилника и жертвата, при която често пъти има зависимост. Домашното насилие може да бъде физическо, сексуално или психологическо, включително заплахи и следене. Домашното насилие не включва само насилие, извършено у дома, но и престъпления, при които (бивши) партньори, членове на семейството, роднини и съквартиранти причиняват вреда един на друг извън дома. То може да е насочено към деца, зрели мъже и жени, както и към възрастни хора. Формите на домашно насилие включват насилие от интимен партньор, насилие от бивш партньор, насилие над деца, насилие над възрастни хора, женско генитално осакатяване и престъпления в името на честта.

⁸ <http://www.hetccv.nl/dossiers/Mensenhandel/achtergrond> (NL)

Престъпленията в името на честта представляват физическо или психологическо насилие, оправдано като необходимо за изчистване на уронена семейна чест. Убийствата в името на честта са най-екстремната форма на престъпленията от чест. Терминът *убийства в името на честта* се отнася до убийство на лице, защото се смята, че то е уронило честта на семейството. Има различни видове престъпления от чест – психологически натиск (унижение, заплахи), насилие, принудителен брак (принуждаване на лице да се ожени/омъжи против волята си и за партньор, когото не е избрало), изоставяне и убийство в името на честта. В повечето случаи жертвите на тези престъпления са жени и момичета, но и мъже и момчета могат да станат жертви. Например когато един мъж има връзка с омъжена жена, ако не е съгласен с уреден брак, ако е хомосексуален или отказва да участва в престъпление в името на честта срещу друго лице. И обратно – жените понякога активно участват в различни форми на възстановяване на честта. Семейството на жертвата играе важна роля в тези престъпления – те обикновено са съгласни, а понякога и взимат активно участие.

Жертва

Терминът *жертва* се използва често в настоящата методология. Той се отнася до ситуацията на експлоатация и насилие, описани по-горе под „трафик на хора“. Той не се отнася до преживяванията на лицата, въввлечени в него, нито представлява отношението на авторите на методологията към състоянието на тези лица. Използването на термина *жертва* има някои недостатъци поради риска от асоцииране със стереотипните представи за жертвите като жалки и уязвими хора, които имат нужда да бъдат спасени. В тази методология на жертвите не се гледа по този начин. Те са разпознати като разнородна група жени и мъже, които са били в ситуация на експлоатация и/или насилие и които се справят с преживяванията си по свой собствен начин. Те са преживели насилието и експлоатацията и чрез преоткриване на вътрешните си сили успяват да се откъснат от тази ситуация и да възстановят контрола над живота си. Терминът *жертва* не може да отрази различните преживявания на хората, но се отнася до споделеното им преживяване, при което поради насилието и/или експлоатацията в по-голяма или по-малка степен губят контрол над живота си. Тази загуба на контрол и усещането за безпомощност, което тя предизвиква, е в основата на преживяванията на жертвите. Колкото повече хората възвръщат контрола над живота си, толкова по-неподходящ става терминът *жертва*. Терминът *оцелял* също се използва често – той акцентира върху силата на хората да се издигнат над ситуацията на експлоатация и да възвърнат контрола над живота си.

Метод на овластяване

Това е метод на работа, при който специалистът се опитва да направи връзка със силните страни и мотивацията на клиента, за да го овласти да поеме контрол над ситуацията и действията си. Консултантът се фокусира върху възможностите на клиента и какво той иска. Опитва се да стимулира увереността в собствените му възможности и да му помогне да види своите лични и социални ресурси за подкрепа. Тогава клиентът бива подкрепян да използва тези ресурси, за да осигури своята безопасност и тази на децата си и да постигне желаните промени в живота си.

1.6 Вдъхновение за методологията

„Безопасно бъдеще“ е овластяваща методология, чрез която се изследват бъдещите възможности пред чуждестранни жертви на трафик и домашно насилие, които не са сигурни дали могат да останат в Нидерландия. В този смисъл завръщането е един от вариантите и жертвите, които искат да се завърнат, получават помощ при подготовката за завръщането и реинтеграцията в страната на произход.

„Безопасно бъдеще“ черпи вдъхновение от:

- „Изправени пред завръщането“ на Phagos – методология за подкрепа на лица, търсещи убежище, които се завръщат в страната на произход. Тази методология приключва с изграждането на личен план за действие за завръщане, докато „Безопасно бъдеще“ покрива целия процес от пристигането в подслон в Нидерландия до реинтеграцията в страната на произход.
- Овластяващия метод – прилаган при консултирането на жертви на трафик и жертви на домаш-

но насилие в Нидерландия. В женските подслони той се нарича Метод на собствените сили, а в (някои от) специализираните подслони се нарича Метод на възстановяване⁹. Методът на възстановяване произлиза от Метода на собствените сили на Rapp и Goscha¹⁰ и е адаптиран за нидерландския контекст от проф. Джудит Улф. Методът на собствените сили е подход, пригоден за специфичните нужди на жертви на домашно насилие, докато методът на възстановяване е пригоден за нуждите на уязвими хора в социалната система. И двата метода се фокусират върху възстановяването в нидерландския контекст.

1.7 Структура на методологията

Първа глава предоставя обща информация за това как и защо е разработена тази методология и описва основните принципи, на които тя се гради.

Втора глава описва целевата група и контекста, в който се използва методологията. Тя разглежда съответните закони и разпоредби, подслони и консултиране в Нидерландия и организациите, които предоставят подкрепа за завръщането. Втората част на тази глава описва международните организации, които предоставят услуги за завръщане и реинтеграция в страните на произход. Освен това, тя представя подробно как би трябвало да е оформена международната мрежа в подкрепа на безопасното завръщане: какви услуги би трябвало да предоставят организациите и какви би трябвало да са техните ръководни принципи.

Трета глава разглежда факторите, които играят роля, когато мислим за бъдещето и процеса на вземане на решение за евентуално завръщане, както и факторите, които подкрепят завръщането и реинтеграцията в страната на произход. Или с други думи, кои фактори играят роля за предотвратяване на повторна виктимизация на жертвите. В тази теоретична глава се поставят основите за работа с методите, използвани в „Безопасно бъдеще“.

Четвърта глава покрива работната връзка между социалния работник и клиента като основа на ефективната подкрепа и като начин да се говори открито за завръщането като една от бъдещите възможности.

Пета, Шеста и Седма глава описват самата методология. Пета глава описва как различните варианти за бъдещето могат да бъдат обсъждани с клиенти, които не са сигурни дали искат или могат да останат в Нидерландия. В основата й стоят инструментите, които може да бъдат използвани за повдигане и обсъждане на темата за завръщането като един вариант с цел да бъдат подкрепени клиентите при вземането на решение. Тези инструменти допълват основната методология, използвана в подслона, и главната им цел е да подкрепят клиента да направи информиран избор.

Шеста и Седма глава покриват пътя на завръщане и реинтеграция в страната на произход. Шеста глава описва разработването на Личен план за завръщане и накрая, Седма глава предлага насоки за реинтеграция в страната на произход.

И така кръгът се затваря – овластяващото консултиране започва, когато лицето влезе в подслон в Нидерландия, и продължава след завръщането му в страната на произход. Докато Пета глава прави най-вече допълнителен принос към основната методология и помага да се повдигне и обсъжда въпросът за завръщането, Седма глава предоставя методологическа подкрепа към подхода, основан на собствените сили след завръщането. Освен това, Седма глава прави преглед и на услугите, които да бъдат налични за клиентите, които вече са решили да се завърнат в родината си след трудно и травматично преживяване в чужбина.

Накрая един коментар за езика: за по-добра четивност, където за клиентите се говори като „тя“ или „неин“, да се подразбира, че това включва и „той“ и „негов“. „Клиент“ и „клиентка“ са използвани взаимнозаменяемо.

⁹ Krachtwerk, basismethodiek in de Vrouwenopvang, J. Wolf en C. Jansen, Onderzoekscentrum Maatschappelijke Zorg, UMC St. Radboud, (2011); Herstellwerk, een krachtgerichte basismethodiek voor kwetsbare mensen. Nijmegen: Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg, Wolf, J., 2012.

¹⁰ The Strengths model, A Recovery-Oriented Approach to Mental Health, Third edition, Rapp, C.A., Goscha, R.J. Oxford University Press, 2012.

Втора глава Контекстът

Структура

- 2.1 Целевата група
- 2.2 Нидерландският контекст
- 2.3 Международният контекст

2.1 Целевата група

Жертви на трафик

Мнозинството идентифицирани жертви на трафик по света са били въввлечени в сексуална експлоатация. Над една трета от всички жертви са в ситуация на трудова експлоатация, а в почти две трети от случаите жертвите са жени.¹¹

Трафикът на хора може да бъде международен или в границите на дадена държава (вътрешен трафик). „Безопасно бъдеще“ се концентрира върху консултирането на чуждестранни жертви в Нидерландия. Те идват от най-различни страни, като клиентите от България и Нигерия са в „топ 5“, а Унгария, Румъния, Сиера Леоне и Гвинея са също сред най-честите страни на произход, следвани от Китай, Полша и Филипините.¹²

В страните на произход най-честите причини хората да попаднат в трафик са бедността, безработицата, неравенството на половете и традиционните патриархални култури. В страните на дестинация това е най-вече търсенето на евтина работна ръка в нерегулираните или слабо регулираните трудови сектори.

Жертвите на сексуална експлоатация са най-вече жени и момичета, но и мъже и момчета могат да попаднат в нея. Според статистиката на CoMensha 79% от жените, жертви на трафик, са експлоатирани в секс индустрията. Мнозинството мъже жертви са жертви на трудова експлоатация, но 23% са жертви на сексуална експлоатация.¹³

Жертвите на трафик обикновено биват подлъгани с лъжливи обещания за добре платена работа само за да открият след това, че са принудени да работят в условия, които никога не са си представяли. Някои жертви на сексуална експлоатация са знаели, че ще проституират, но не и при какви условия. Те често пъти са подложени на експлоатация чрез заплахи и насилие, като са принудени да работят седем дни в седмицата, по 12 до 16 часа на ден, свободата им е ограничена и са под постоянен контрол. Жертвите обикновено биват манипулирани да натрупат дълг към трафикантите, които постоянно измислят нови суми, които трябва да им бъдат изплатени. Те се чувстват длъжни да дават почти всичко, което изкарат, на трафикантите и да им платят много по-големи суми от предварително договорените. Заплахите за насилие към тях или близките им държат жертвите в подчинение и не им позволяват да избягат от тази ситуация.

Извън секс индустрията също има безброй примери на жертви, които са приели да извършват дадена работа и са се озовали в ситуация на експлоатация. Това се случва най-често в сектори като земеделието, строителството, ресторантьорството и други. Жертвите са държани в подчинение чрез използване на различни тактики. Понякога се използват няколко форми на принуда: отнемане на паспорти, заплахи, физическо и/или сексуално насилие, пленничество, принудителен аборт, заплахи спрямо семейството и сплашване чрез използване на ритуали. Едно изследване, проведено за проекта Intervict, отбелязва, че в случаите на сексуална експлоатация конфискуването на паспорта, заплахите и заплашването на

¹¹ Нидерландско Министерство на правосъдието и сигурността, 2014.

¹² По данни на CoMensha.

¹³ CoMensha, 2012.

близките се срещат по-често. Принуждаване чрез държане в пленничество е по-често срещано в случаите на трудова експлоатация. Според изследването в случаите на сексуална експлоатация има цял арсенал методи, които се използват, за да бъдат тормозени жертвите, и така държането в пленничество не е необходимо. При трудовата експлоатация пленничеството е средство за предотвратяване на бягство.¹⁴

Жертвите на трафик биват откривани от полицията или социалните служби по различни начини: контактът с полицията е често пъти в резултат на проверки, понякога жертвите са откривани и на улицата. В някои случаи жертвите успяват да избягат и отиват в полицията, а в други ги довеждат клиенти или други хора. Контактът със социалните служби също става по различни начини. Най-често полицията ги регистрира заедно с CoMensha, след което CoMensha им намира подходящ подслон. Връзката с амбулаторни услуги става по още по-разнообразни начини: може да е чрез подслон, но и чрез църкви, организации за бежанци или недокументирани мигранти. Лекарите също могат да насочат жертви към услуги за подкрепа. Данните сочат, че жертвите от Африка по-често успяват да избягат и да отидат в полицията или в служби за подкрепа, отколкото да бъдат открити от полицията.¹⁵

Жертвите на трудова експлоатация се свързват със службите за подкрепа чрез инспекциите, провеждани от Министерството на социалните грижи и заетостта, обикновено след проверка на дадено работно място, или те самите търсят контакт, след като са били посъветвани от някой друг. Понякога се свързват със синдикати, които ги насочват към съответните служби.

Жертви на домашно насилие

Ако жертвите на домашно насилие или престъпление от чест зависят от партньора си за разрешително за пребиваване, то за тях е много трудно да избягат от опасната ситуация. Страхът, че няма да могат да останат в Нидерландия, е още по-голям, ако имат деца, които живеят в страната. Жертвите често пъти са в ситуация на огромна зависимост от партньора си или неговите роднини. Освен партньора, и неговите роднини може да упражняват насилие спрямо тях. Жертвите най-често са жени, но има и мъже, които преживяват насилие или заплахи за насилие от партньора си или неговото/нейното семейство.¹⁶

Чуждестранни жертви на домашно насилие или престъпления от чест, чието разрешение за пребиваване зависи от партньора им, могат да кандидатстват за самостоятелно такова, ако могат да докажат, че има насилие във връзката им. В повечето случаи тези молби са одобрени.

Ситуацията е по-сложна за жертви на домашно насилие, които пребивават в Нидерландия без разрешително. Те може да са влезли в страната без валидни документи или партньорът им да не е подал молба за разрешително, или да са пропуснали срока за преиздаване на разрешителното. За да кандидатстват за самостоятелно разрешително, те трябва да докажат също така, че би било опасно да се завърнат в страната на произход. Този въпрос се разглежда по-подробно в част 2.2.

Домашно насилие и трафик

Домашното насилие в страната на произход може да бъде фактор, който въвежда лицето в ситуация на трафик. В много страни жертвите на домашно насилие и женско генитално осакатяване не могат да разчитат на подкрепа от държавата. Сред жертвите на трафик в подслоните в Нидерландия има жени, които са се опитали да избягат от ситуация на домашно насилие или заплаха от генитално осакатяване в страната на произход и са попаднали в ръцете на трафиканти, които са им обещали по-добър живот.

¹⁴ Mensenhandel: het slachtofferperspectief. Een verkennende studie naar behoeften en belangen van slachtoffers mensenhandel in Nederland. Rijken, C., Dijk, v.J., Klerx-van Mierlo, F., International Victimology Institute, University of Tilburg. Intervict, 2013.

¹⁵ Пак там.

¹⁶ Поради силното социално табу по темата насилие над мъже обхватът на проблема не е ясен, но е факт, че и мъже стават жертви на домашно насилие от партньора си, независимо дали е жена или мъж. Това важи и за мъже, жертви на престъпления в името на честта, например когато един мъж се разкрие като хомосексуален или мъже отказват да участват в престъпление от чест и така самите те стават потенциални жертви. Има много малко данни за мъже, жертви на домашно насилие, чието пребиваване зависи от партньора, но може да се предположи, че съществуват такива случаи.

Една жертва от Сиера Леоне разказва:

Нормално е жените да преживяват насилие в семейството. И в моето семейство имаше много насилие. Чичо ми уби братовчедка ми, защото отказа да склучи уреден брак. Преби я толкова лошо, че тя трябваше да отиде в болницата, където почина. Същият чичо накара и мен да се омъжа за съпруга ми. Когато отказах, преби и мен и аз се съгласих. Когато съпругът ми почина, чичо ми ме накара да се омъжа за големия брат на съпруга ми. Аз не исках и той пак ме преби. Оттогава ми е този белег на лицето. Трябваше да се подложя и на женско обрязване. С помощта на Бог дотогава бях успяла да избегна това, но чичо ми не можеше да го приеме и аз избягах. С. обеща да ми помогне, ако отида с него в Европа. И аз повярвах в добрите му намерения.

Жертва от Нигерия:

Там, откъдето аз идвам, е нормално момичетата да бъдат обрязвани на около две години. И с мен се беше случило, но понеже не го бяха направили правилно, трябваше пак да ме обрежат, когато бях на осем. Първата ми дъщеря също беше обрязана по традиция, но загуби много кръв и почина. Когато родих втората си дъщеря, не исках и тя да бъде обрязана и реших да избягам.

Експлоатация в брака

Докладите на националния докладчик по трафика показват, че бракът също може да играе роля за трафика в Нидерландия. Докладчикът пише: „Съпругите в браковете, които не са по взаимно съгласие, са в особено голям риск от попадане в трафик. Но и бракове, в които младоженците встъпват по взаимно съгласие, също може по-късно да доведат до ситуация на експлоатация, ако след това се окаже, че съпругът и неговото семейство искат да използват съпругата като „домашна робиня“ например. При принудителните бракове съществуват различни степени на съгласие при избора на партньор. Принудителният брак се дефинира като религиозен или светски брак, чието уреждане се случва против свободната воля на поне един от бъдещите съпрузи и при който съгласието се дава под известен натиск. Има и различни проявления на принудителния брак, като най-честото е когато той е уреден от членове на семейството. Това е брак, при който родителите търсят партньор за детето си. Степента, в която детето може да повлияе на този процес или да изкаже мнение за избора на партньор, варира от значителна до силно ограничена. Жените и мъжете, които стават жертва на експлоатация в брака, са изключително уязвими, тъй като експлоатацията се случва в рамките на дома – далеч от погледа на външния свят. Освен това, жертвите на експлоатация в брака обикновено са чужденци и не говорят езика много добре или не знаят към кои институции да се обърнат, което ги прави още по-уязвими към експлоатация.“¹⁷ Това се отнася в още по-голяма степен за лицата, които живеят в страната без разрешително. Начинът, по който жертвите в крайна сметка се свързват със службите за подкрепа, е различен в различните ситуации. В доклада си националният докладчик дава пример с една „внесена съпруга“, която успяла да избяга от ситуацията си, след като по време на курс за придобиване на гражданство гледала филм за две жени, които били държани заключени и насилвани години наред.¹⁸

2.2 Нидерландският контекст

Закопи и разпоредби за трафика на хора

Жертвите и свидетели на трафик, които нямат разрешително за пребиваване, попадат под специална разпоредба за жертвите на трафик – В8/з Вс. (описана в Глава В8 на Правилника за прилагане на Закона за чужденците). Според нея жертвите имат право на тримесечен период за размисъл, по време на който да решат дали да подадат жалба в полицията. През този период жертвата има време да се възстано-

¹⁷ Седми доклад на нидерландския национален докладчик по трафика. С.Е. Dettmeijer-Vermeulen, 2009.

¹⁸ Пак там.

ви и да прецени дали би искала да сътрудничи на следствието. През това време жертвите пребивават законно в Нидерландия и имат право на подслон и получаване на финансова подкрепа.¹⁹ Ако жертвата реши да повдигне обвинение срещу трафиканта, Службата по имиграция и натурализация (СИН) удължава разрешителното ѝ за пребиваване за периода, в който продължава следствието или процесът. Ако жертвата смята, че завръщането ѝ в страната на произход може да доведе до неприемливи за нея последствия, тя може, след като получи временното разрешително, да кандидатства за постоянно разрешително за пребиваване по хуманитарни причини. СИН може да удължи това разрешително на базата на индивидуалните обстоятелства при жертвата и ако са налице поне следните три фактора: 1) риск от отмъщение и степента, до която властите в страната на произход могат да я защитят от него; 2) риск от преследване в страната на произход и 3) възможностите за социална реинтеграция в страната на произход.

Закопи и разпоредби за домашно насилие и/или престъпления от чест

Жертвите на домашно насилие или престъпления от чест, чието разрешително за пребиваване зависи от партньора или родителите им, също могат да кандидатстват за самостоятелно разрешително. Те трябва или да подадат жалба в полицията, или да покажат свидетелство от социалните служби, или да представят убедително доказателство, че страдат от домашно насилие. Те могат да получат разрешение за пребиваване за пет години.

Жертвите на домашно насилие в Нидерландия, които нямат валидно разрешително за пребиваване, също могат да кандидатстват за него. Те трябва да докажат, че са жертви на домашно насилие и че не биха могли да избегнат опасността от насилие в страната на произход. Ако молбата им е удовлетворена, те могат да получат разрешително за една година, след което ще бъде извършено разследване, което да прецени дали опасността все още съществува. Всеки случай се разглежда индивидуално, но факторите, които могат да изиграят роля за решението, са:

- връзки в Нидерландия чрез семейство, работа, образование и други;
- социалният статут на жените;
- дали лицето може само да се справи в страната на произход;
- дали лицето може да избегне (заплахата от) насилието в страната на произход;
- дали е възможно да се получи подслон в страната на произход;
- дали има доказателства за (сексуално) насилие;
- дали има деца, родени в Нидерландия, които ходят на училище;
- дали децата биха могли да продължат образованието си в страната на произход;
- дали децата са нидерландски граждани.

Жертвите на престъпления в името на честта, които нямат валидно разрешително за пребиваване, могат да кандидатстват за такова заради насилието, което преживяват. Ако има доказателства за такова насилие в Нидерландия и в страната на произход, те могат да кандидатстват за разрешително за пребиваване за една година, след което ще бъде извършено разследване, което да прецени дали опасността все още съществува.

Ако опасността от домашно насилие или престъпления от чест съществува само в Нидерландия и жертвата би могла да се установи в страната на произход и да бъде в безопасност там, то е възможно да ѝ бъде отказано да остане в Нидерландия. Всеки случай се разглежда индивидуално.

Деца

При определянето дали една жертва на домашно насилие, която няма разрешително за пребиваване, може да получи такова, винаги се разглежда дали са въввлечени деца и/или дали жертвата има права по Чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека (право на зачитане на личния и семейния живот).

¹⁹ Разпоредбите за предоставяне на финансова помощ на определени групи чужденци (RvB) са вид социална помощ, която се получава месечно за покриване на основни нужди и се разпределя от Централната агенция за прием на търсещи убежище (COA).

Тогава се прави преценка на интересите, при която интересите на децата и тяхното право на семеен живот са един от основните фактори. Преценява се също така дали има обективни препятствия пред възможността за установяване на семеен живот извън Нидерландия.

Подслон

В зависимост от ситуацията на клиента съществуват различни форми на подслони за жертвите на трафик и домашно насилие:

- **Специализирани подслони за жертви на трафик (СПЖТ).** От 2010 г. има три специализирани подслона, които предоставят настаняване и консултиране на жертви на трафик – Jade Zorggroep в Assen (за мъже жертви), HVO Querido в Амстердам и PMW Rotterdam/Stichting Humanitas в Ротердам. HVO Querido и PMW Rotterdam/Stichting Humanitas предоставят подслон основно на жени, както и услуги на терен за мъже и жени. Условието за допускане до специализиран подслон са жертвата да е пълнолетна, да е в периода за размисъл, да не е подала жалба в полицията все още и да не е с нидерландско гражданство.
- **Редовен подслон.** Това са главно женски подслони, които отскоро предлагат услуги и на мъже, жертви на трафик и домашно насилие.²⁰ Освен подслон, те предлагат и консултиране на мъже, жени и семейства за справяне с последствията от домашното насилие. Женските подслони работят главно с жертви на домашно насилие, но предлагат подкрепа и на жертви на трафик.
- Освен женските подслони, има **и други социални институции, които предоставят подслон.** Те обикновено са за бездомни хора, но жертвите на трафик и домашно насилие понякога също са настанявани в тях.
- **Спешни подслони.** Това са временни спешни подслони (за лица без валидни документи), които се предоставят от частни лица или религиозни организации, мотивирани от желание за социална отговорност. Хората, които попадат там, обикновено нямат право на официални услуги и законно пребиваване в Нидерландия. Услугите, които тези организации могат да предложат, са много ограничени.
- **Семейни локации (СЛ)** или локации за ограничено настаняване (ЛОН) са много базисни места за лица, търсещи убежище, където тези, чиито молби за гражданство са били отхвърлени, могат да бъдат настанени. В тези места се предполага, че търсещият убежище сам ще се погрижи да напусне страната, ако няма повече право да остане. Семейните локации са предназначени за семейства с малолетни деца, които нямат повече право да останат в страната или са в процес на получаване на статут, но нямат право да останат в подслоните за търсещи убежище. ЛОН са за чуждестранни граждани без деца, на които е било отказано разрешително за пребиваване и които са в последната фаза преди завръщане в страната на произход. Настаняването в ЛОН или семейна локация става по преценка на СРЗ, която налага мерки за ограничаване на свободата на чуждестранните граждани въз основа на Чл. 56 от Закона за чужденците. Подкрепата, която предоставят ЛОН и СЛ, е основно в посока репатриацията в страната на произход. Периодът на настаняване зависи от конкретния случай. При ЛОН се предполага, че чужденецът ще напусне в рамките на 12 седмици от началото на настаняването. Настаняването на семейства с малолетни деца в семейните локации приключва, когато семейството напусне Нидерландия или най-малкото дете навърши пълнолетие.

Консултиране

Предоставянето на услуги в женските подслони и в някои от специализираните подслони се основава на овластяващия подход. В женските подслони той се нарича Метод на собствените сили, а в специализираните подслони – Метод на възстановяването. Овластяващият подход в момента се прилага в много области на предоставянето на социални грижи. Той се характеризира с положителната си перспектива:

²⁰ От 2008 г. четирите най-големи града предлагат места в подслоните и за мъже, жертви на домашно насилие, престъпления от чест и трафик. През последните няколко години беше разработена полово съобразена методология за мъже, жертви на насилие във връзки на зависимост. Тя се гради на общите принципи на овластяващите методи и предлага средства за работа с полово специфични аспекти при предоставянето на подкрепа на мъже жертви. Moviera: methodische richtlijnen voor een genderspecifieke begeleiding van mannelijke slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties, 2014.

концентриране на вниманието върху желанията и възможностите, а не върху проблемите. Това означава хората да бъдат подкрепени да възвърнат контрола си над ситуацията чрез фокусиране на вниманието върху силните им страни и качества и тяхното мобилизиране за постигане на желаната промяна.

Както от академични изследвания²¹, така и от практиката изглежда, че макар и социалните работници, и клиентите да ценят високо овластяващия подход, според тях той е неадекватен за нуждите на клиенти с проблем с пребиваването. Въпреки че използването на овластяващия подход не зависи от произхода и миналото на клиента, в практиката си социалните работници трудно го прилагат в случаите на клиенти, които все още не знаят дали могат да останат в Нидерландия.

Настоящата методология подкрепя социалните работници в тази трудност. Предвид неяснотата около разрешаването за пребиваване тя предлага начини за изследване на различните варианти за бъдещето и подкрепяне на клиентите във вземането на информирани решения. Социалните работници, които все още не работят с овластяващата методология, могат да допълнят основната си методология с инструментите, предложени тук, за да повдигнат въпроса за завръщането. Опитът от проекта „Безопасно завръщане“ показва, че това като цяло увеличава ентузиазма за работа с овластяващата методология.

Подкрепа за завръщането

Ако институциите в Нидерландия изпращат жертва на насилие обратно в страната на произход, те трябва да се съобразят с различни международни спогодби за осигуряване на безопасно завръщане. Трябва да се предпочете доброволното завръщане. Тъй като завръщането на жертви на трафик, домашно насилие или престъпления от чест обикновено носи и риск, трябва винаги първо да се вземат предвид правата, безопасността и достойнството на лицето. Според тези международни спогодби не е достатъчно да се уреди само безопасното завръщане в страната на произход, а трябва да се осигурят и възможности за социална реинтеграция след завръщането на жертвата.

В Нидерландия в различните ситуации могат да участват различни организации в (подготовката за) завръщането на жертви на трафик и домашно насилие:

- Службата по имиграция и натурализация (СИН). Чуждестранните граждани трябва да кандидатстват за разрешително, за да могат да останат в Нидерландия. СИН проверява дали кандидатът удовлетворява условията за получаване на разрешително. В няколко офиса на СИН има обучени специалисти, които оценяват молбите за разрешително, подадени от жертви на насилие, основано на пола, включително трафик, домашно насилие, престъпления от чест и женско генитално осакатяване.
- Службата по репатриация и завръщане (СРЗ) е изпълнителният орган по въпросите на завръщането. СРЗ прави за всеки отделен случай оценка на условията и възможностите за напускане на Нидерландия. На всеки чуждестранен гражданин се назначава ръководител на случая, който обсъжда с клиента възможностите за завръщане и ако е необходимо, изготвя индивидуален план за завръщане, урежда временни документи за пътуване и поддържа връзка с международни партньори, организации за подкрепа и юристи. СРЗ също така прави оценка дали лицето отговаря на критериите за настаняване в ЛОН или семейна локация.
- Агенцията за посрещане на търсещи убежище (АПТУ) настанява и подпомага търсещите убежище. Агенцията управлява различни видове подслони, включително семейни локации (вижте по-горе).
- Международната организация по миграция (МОМ) е междуправителствена организация, която подпомага държавите в сферата на миграцията и подкрепя мигранти в процеса на миграция. Една от дейностите на МОМ е да предоставя подкрепа на мигранти, които искат доброволно да се завърнат в страната на произход. Това включва предоставяне на информация и консултира-

²¹ Slachtoffers mensenhandel: een krachtige terugkeer, Sanderma, A. en Kusters, R. Afstudeeropdracht Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, Academie voor Sociale Studies, Hanzehogeschool Groningen (2013)
Виж също Cahier 2012-14, Evaluatie van de pilot 'Categorale Opvang voor Slachtoffers van Mensenhandel', M. van Londen, L. Hagen, m.m.v. N. Brenninkmeijer; WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie (2012), и още: "Ver Vertrouwen, hoe hulpverleners in de begeleiding aan slachtoffers mensenhandel terugkeer naar het land van herkomst bespreekbaar kunnen maken", eindschrijft voor de opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening, Christelijke Hogeschool Ede, N. Maris en M. Weijs-de Jong, 2011.

не, уреждане на пътуването и необходимите документи и подкрепа за постигане на устойчива реинтеграция. MOM разполага с международна мрежа, чрез която се предоставя индивидуална подкрепа за реинтеграцията, например чрез дейности, осигуряващи доход или финансиране за обучения и курсове. За специфични целеви групи, включително жертви на трафик, има различни възможности за подкрепа. MOM осигурява индивидуално посредничество в зависимост от конкретните услуги в страната на произход. За да предоставя възможно най-подходящата подкрепа, MOM има споразумения за сътрудничество с FairWork, Фондация „Религиозни срещу трафик на жени“ (SRTV) и CoMensha (Координационен център за трафик на хора) и така тези организации се възползват от мрежите си, за да посрещнат нуждите на жертвите.

- Неправителствени организации, които предоставят подкрепа на хора, търсеци убежище, чиито молби са били отхвърлени, и на недокументирани мигранти, които искат да се завърнат в страната на произход. Жертвите на трафик са отделна целева група. Такива са например Maatwerk bij Terugkeer (Посредническа агенция за завръщане), Wereldwijd и Bridge to Better.
 - Лица, търсеци убежище, които трябва да се завръщат, недокументирани мигранти и жертви на трафик и/или домашно насилие могат да посетят Maatwerk bij Terugkeer за информация и консултация за завръщането. В зависимост от техните желания и възможностите в страната на произход те могат да получат подкрепа за реинтеграцията си, например да си намерят жилище, медицинска грижа или да стартират свой бизнес. Организацията поддържа контакт с клиентите си до една година, за да проследява как протича процесът на реинтеграция. Това става в тясно сътрудничество с партньорски организации в над 40 държави.
 - WereldWijd ръководи проекта „World Tools Plus“, който помага на клиентите да се подготвят за завръщането в страната на произход. „World Tools Plus“ помага при разработването и изпълнението на план, например за стартиране на малък бизнес. На базата на този план се прави оценка какви стъпки са нужни за постигането му (обучение, връзка с други организации и т.н.), както и какви средства (материали, оборудване, и т.н.). Клиентът, с помощта на доброволци, поправя използвани съоръжения, машини или материали, които след това се изпращат в страната на произход. Ако е необходимо обучение, то се договаря по време на консултациите.
 - Bridge to Better предлага консултиране на хора, които не могат да останат в Нидерландия или които искат да се завърнат. Обръща се специално внимание на травмата и на много уязвимите групи хора. Клиентите получават съвети и как да се завърнат при семействата си, които може да знаят, но може и да не знаят какво са преживели в Нидерландия. Bridge to Better си сътрудничи с медицински екипи, когато е необходимо, и организира консултации и проследяване на случая след завръщането. Те работят с партньори в около 70 държави.

Настоящата методология събира социалните служби с организации за завръщане, за да подкрепи клиенти, които имат проблем с пребиваването. За повече информация за целите и методите на работа на различните организации, моля, вижте социалната карта в приложенията.

2.3 Международният контекст

Партниращи организации

Организации, които подпомагат завръщането и реинтеграцията на жертви на домашно насилие и трафик, има и в страните на произход. Освен MOM, има и държавни служби и неправителствени организации (НПО). В идеалния случай на местно ниво също има НПО, които познават целевата група и могат да осигурят (временен) подслон и подкрепа за реинтеграцията.

В контекста на тази методология е важно да се отбележи, че в рамките на проекта „Безопасно завръщане“ се осъществяваше сътрудничество с партньорски организации от Нигерия и България – две страни на произход за много от жертвите на трафик. Тези организации работят с подхода, основан на човешките права, и са се доказали в предоставянето на грижа за жертви на домашно насилие и трафик. Тяхната работа започва от момента, в който жертвата все още е в чужбина и иска да помисли за бъдещите

си възможности. Услугите, които те предоставят, са най-разнообразни – информация и консултиране, психологическа подкрепа, юридическа помощ, безопасно настаняване и помощ при реинтеграцията. Те работят и с обширна мрежа от други организации в страната, които предоставят подкрепа на завръщащи се жертви.

Сътрудничеството между партньорски организации в Нидерландия и в страните на произход може да бъде описано като гъвкаво, неформално и насочено към предоставянето на индивидуална подкрепа.

Международна мрежа за безопасно завръщане

Всички партньори в проекта и мрежи в страната и чужбина работят с партньори, които предоставят подкрепа на жертви на трафик и домашно насилие.

За осигуряването на подходяща подкрепа на клиентите е важно да се изгради карта на контактите и да се разшири международната мрежа за безопасно завръщане. За тази цел е важно и организациите в нея да споделят общи ценности и да предоставят специфични услуги:

- Те споделят мнението, че трафикът на хора, домашното насилие и престъпленията от чест са грубо нарушение на човешките права.
- Работата им се базира на подхода, основан на човешките права, и овластява лицата да отстояват човешките си права.
- Зачитат правото на всички хора да вземат решения за всеки аспект от живота си.
- Способни са да предоставят всякаква адекватна и ефективна подкрепа на жертвите на трафик, домашно или друго насилие, основано на пола.
- Способни са да предоставят сами или в сътрудничество с други организации подслон, подкрепа, консултиране и застъпничество за жертвите на трафик, домашно или друго насилие, основано на пола.
- Способни са да осигурят сами или в сътрудничество с други организации подкрепа за реинтеграцията на жертвата.

Важно е и работата им да се основава на едни и същи принципи. За тази цел са приложими принципите на La Strada International²². Те съвпадат с подхода, основан на човешките права, използван от настоящата методология, и са считани за „добри практики“ за организации, работещи с жертви на трафик и домашно насилие.

Основни принципи на работа са:

Конфиденциалност

Анонимността и конфиденциалността са сред най-важните аспекти на работата с жертви на трафик и домашно насилие. Историите, които жертвите разказват за живота си, особено жертвите на насилствена проституция, са често пъти съпътствани с чувство на силен срам. Те имат основателни притеснения, че може да бъдат отхвърлени от обкръжението си. Страхът от маргинализация и стигматизация е много силен. От друга страна, пострадалите от домашно насилие и трафик имат информация за извършителите и това ги прави особено уязвими. Затова клиентите трябва да са абсолютно сигурни, че това, което споделят, ще остане конфиденциално.

Безопасност

Много от жертвите, които са успели да избягат от трафик или домашно насилие, са рискували живота си, за да го направят. Те са преживели екстремни ситуации и са били подложени на тежко физическо и емоционално насилие. Всеки ден е бил борба за оцеляване. Всичко това унищожава чувството за сигурност и безопасност, от което хората се нуждаят, за да живеят нормално. Стабилизирането на тези

²² La Strada International е международна мрежа от НПО, работещи срещу трафика на хора, създадена от нидерландската Фондация срещу трафика на жени (STV, сега CoMensha).

емоции е първата крачка към процеса на възстановяване. Правилата и процедурите на програмата за социална подкрепа трябва да целят да гарантират безопасността на клиента. В много случаи това изисква работа с полицията или други компетентни институции.

Информирано съгласие и избор

В ситуация на трафик или домашно насилие жертвите нямат контрол над живота си, нямат никакъв избор и действат под принуда. Възстановяването на независимостта им води до нови възможности и способността да вземат решения за бъдещето. За да направят това, те трябва да имат надеждна информация и ясна представа за възможностите пред себе си. Когато предоставят подкрепа и партниране във вземането на важни решения и правене на планове за бъдещето, социалните работници трябва да вземат предвид факта, че жертвите сами знаят кое е най-добро за тях, и трябва да уважават и приемат решенията им.

Не-виктимизиращо отношение

Един широко разпространен механизъм за обяснение на насилието е да се търси отговорност от жертвите, вместо от насилниците. Такова виктимизиращо отношение съществува и към жертвите на домашно насилие и трафик: те „са си го търсили“, „са глупави и наивни“, „са знаели, че ще работят като проститутки“, „са търсили лесни пари“ или „не са направили нищо, за да избягат“, и т.н. Жертвите на трафик често търпят обвинения и виктимизация от хората, които би трябвало да им помагат, и затова предпочитат да си мълчат и да пазят страданието си в тайна. Но хората, които са отговорни за страданието им, са трафикантите, които са упражнили насилието. Жертвите не трябва да бъдат обвинявани, тъй като са действали в условия на заблуда и насилие. Те трябва да бъдат подкрепяни и овластени, за да се избегне повторната виктимизация.

Овластяване

Животът в ситуация на трафик или домашно насилие разрушава представата за собствената ценност и самочувствие на човек. Подкрепата цели да възстанови самочувствието на жертвите и да им помогне да преоткрият своите силни страни и качества. Клиентите трябва да бъдат третирани с уважение и зачитане на човешките им права и като хора, които са успели да оцелеят в изключително трудна ситуация. Целта е да им се помогне да повярват в собствените си сили, да намерят личните си и социални ресурси и да възстановят контрола над живота си.

Подкрепа за лица, които се завръщат

Организациите в международната мрежа за безопасно завръщане трябва да могат да предоставят следните услуги, сами или чрез насочване към други партньори:

- партниране при вземането на решения и изготвянето на план за сигурност и план за действие;
- организиране на безопасно завръщане в страната на произход;
- подкрепа при издаването на документи;
- посрещане на летището, автогарата или ж.п. гарата;
- настаняване в подслон;
- медицинска грижа;
- юридическа помощ;
- консултиране, психологическа и емоционална подкрепа;
- кризисна интервенция;
- грижа за децата (ако клиентката има деца);
- посредничество за установяване на връзка със семейството (ако клиентката има желание);
- подкрепа при търсене на работа;
- подкрепа за намиране на образование или квалификационни курсове;
- посредничество при контактите с други организации – полиция, общински служби, консулски

- отдели и др.;
- подкрепа при връзките с институциите.

Механизъм за насочване

В различните страни или има, или се подготвя Национален механизъм за насочване на жертви на трафик. В България Анимус поде тази инициатива преди няколко години, а в Нидерландия се подготвя в момента. Този механизъм предлага насоки кой за какво е отговорен и кога. Той описва какво трябва да направят различните партньори, за да предоставят помощ, защита и подслон на жертвите от момента, в който са идентифицирани, до момента, в който заживеят самостоятелен живот. Той се отнася както за държавни институции, така и за НПО. Завръщането в страната на произход е една от темите в Националния механизъм за насочване.

Националният механизъм за насочване задава стандарти за работа с жертвите на трафик. Тъй като е ясно, че за предоставянето на подкрепа за жертвите е необходимо да има международно сътрудничество, на международно ниво се лобира за Транснационален механизъм за насочване (ТМН), който да свърже различните национални механизми един с друг. ТМН е инструмент, който изяснява ролята на всички свързани международни партньори относно това кой за какво и кога отговаря и как да се осигурят възможно най-добрата идентификация, насочване, защита и грижа.²³

²³ Девети доклад на нидерландския национален докладчик за трафика на хора, 2013.

Трета глава Обмисляне на завръщането

Структура

- 3.1 *Бъдещи възможности при неясен статут на пребиваване*
- 3.2 *Фактори, които играят роля при обмисляне на завръщането*
- 3.3 *Процес на вземане на решение*
- 3.4 *Устойчиво завръщане*

3.1 Бъдещи възможности при неясен статут на пребиваване

За жертвите на домашно насилие и трафик, които кандидатстват за разрешително за пребиваване, има следните възможности:

- живот в Нидерландия с право на пребиваване след получено положително решение или с разрешително, получено по други канали, например за пребиваване при партньор;
- живот в нелегалност като недокументиран имигрант, при което достъпът до услуги в повечето случаи е невъзможен;
- завръщане в страната на произход с цел започване на нов живот там;
- емигриране в друга държава, но като цяло тази възможност е доста ограничена.

Процедурата по получаване на разрешение за пребиваване е съпътствана от силен стрес и несигурност не само за кандидатите, но и за децата им. Завръщането в страната на произход е вариант, който много жертви предпочитат да не обсъждат. Те обикновено предпочитат първо да опитат всички възможни законови процедури, на които имат право, дори и шансът да е много малък. В крайна сметка причините човек да напусне страната си обикновено са още там, дори и да се завърне. Много от жертвите се страхуват за своята сигурност и тази на близките си. Завръщането не изглежда като най-очевидния или привлекателен вариант.

Все пак предвид цялата несигурност и вероятността от отхвърляне на кандидатурата за пребиваване е добра идея отрано да се обмислят възможните варианти за бъдещето. Как би искала да изглежда бъдещето ти? Какво би искала да правиш с живота си? Колко дълго си склонна да чакаш за разрешително за пребиваване? Какви са мечтите ти? Какви за възможностите ти? Какви са рисковете?

Безопасността е важна тема за жертвите на трафик и домашно насилие. Можеш ли да осигуриш безопасността си и тази на децата си? Можеш ли да предотвратиш повторна виктимизация, както тук, така и в страната на произход? Това са важни въпроси и размишляването върху тях и различните варианти помага на клиентите да възвърнат контрола над живота си.

Най-важното е клиентите да могат да направят информиран избор дали да останат в Нидерландия или да се завърнат в родината си и с подходящата подкрепа да могат да се подготвят за евентуалното завръщане. Така те могат да предприемат необходимите стъпки да осигурят своята безопасност и тази на децата си в момента, в който излезе решението по молбата им за пребиваване.

Ако молбата им е одобрена, те получават допълнително консултиране в съответствие с методологията на подслона. Възможността да получат подкрепа за завръщането продължава да е важна, тъй като завръщането не зависи от правото за пребиваване в Нидерландия. Клиенти, които имат правото да останат, пак могат да изберат да се завърнат.

Ако клиентите изберат да пребивават нелегално, е важно те да са наясно какво означава това на практика. В подобна уязвима ситуация те са в огромен риск да бъдат експлоатирани отново, което усложнява грижата за собствените им безопасност и здраве, както и евентуално за тези на децата им. За информация по практическите въпроси, свързани с нелегалното пребиваване, моля, вижте приложенията.

Тази глава продължава с повече подробности, свързани със завръщането. Тя описва това, което знаем за завръщането и процеса по вземане на решение както от академични изследвания, така и от опита на партньорите в проекта.

3.2 Фактори, които играят роля при обмисляне на завръщането

„Обмислянето на завръщането е неизменна част от емиграцията.“²⁴ Дали човек действително ще се завърне зависи от различни фактори, като например безопасност, здраве, семейни обстоятелства, възможности за доход в страната на произход и в Нидерландия, както и възможностите за подкрепа. Има различни притеглящи и отблъскващи фактори, които играят роля при решението за оставане в Нидерландия или завръщане в родината. Тяхната сила може да се промени с течение на времето или да се появят нови вътрешни или външни фактори и хората не винаги ги осъзнават, както и начина, по който собствените им възприятия влияят на решенията им. Като изследваме възприятия, ние можем да добием представа кои фактори влияят на конкретната ситуация на даден човек и дали тези фактори могат да бъдат повлияни.

Има много фактори, които могат да повлияят решението на човек да се завърне в страната на произход. Това може да е отказът от разрешение за пребиваване в Нидерландия, който намалява шансовете за достоен живот в страната. Може да е заради липсата на близките и дома. Може да е осъзнаването, че представата им за възможностите в Нидерландия е била прекалено розова. Усещането, че не са добре дошли в страната, също може да бъде фактор, както и желанието да оставят неприятните преживявания зад гърба си и да започнат живота си отначало.

От друга страна, може да има и много фактори, заради които човек да реши да не се завърне. Клиентите може би не се чувстват в безопасност или не виждат перспективи за бъдещето си, или се страхуват, че ще бъдат стигматизирани. Може да дължат пари на семейството си или някой друг, който е платил пътя им до Европа, и не могат да изплатят този дълг. Тези фактори може да са толкова значими, че животът в нелегалност да им се струва по-добър вариант от завръщането.

Факторите, които играят роля при обмисляне на завръщането, може да бъдат обобщени в три групи:

- социално-икономически: възможностите за намиране на работа, доход и жилище; очакването за защита и подкрепа от страна на държавата също е важен фактор;
- обкръжението: социалните ресурси, на които човек може да разчита, например подкрепа и закрила от семейството и/или социалната мрежа и други близки хора;
- лични: личните ресурси на човек, като например здравето, образованието и опитът, придобит по време на различни фази от процеса на миграция.

Фазите на процеса на миграция може да бъдат обобщени по следния начин:²⁵

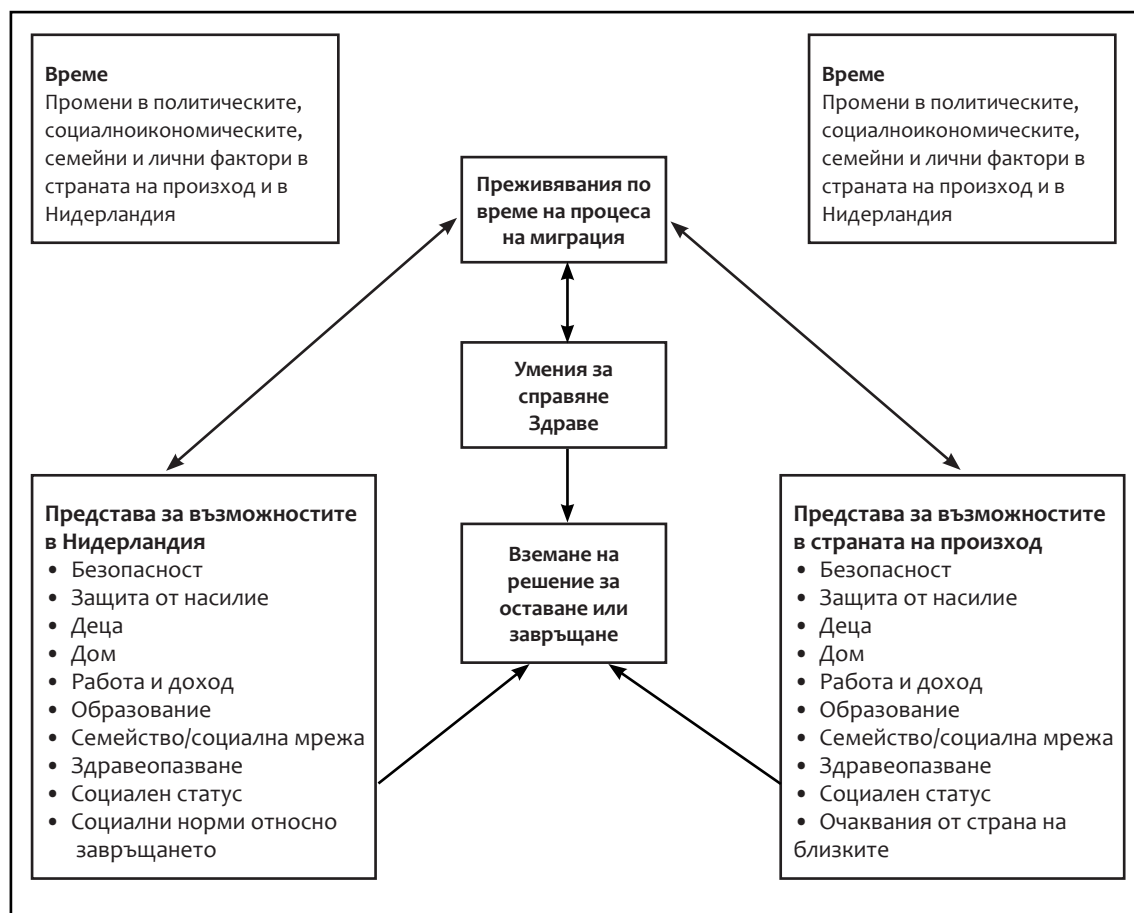
- Преди миграцията: каква е била социално-икономическата и психологическата внедреност в страната на произход преди миграцията? Как и защо човекът е заминал в чужбина? Кой още е участвал и как е започнал процесът?
- Преход: как е преминало пътуването?
- След миграцията: какви са били преживяванията в новата страна? Какви са били очакванията и каква е била реалността? Какъв статут на пребиваване е имал човекът и какви са преживяванията му, свързани с процедурите за придобиване на статут? Подал ли е жалба в полицията и това довело ли е до преследване на извършителите и съдебно дело; била ли е определена компенсация и човекът получил ли е изплатена компенсация и в какъв размер?
- Преходна миграция и завръщане: как е започнал процесът на завръщане в страната на произход, как е преминало пътуването; как е пристигнал и как са го посрещнали след завръщането?

²⁴ Facing Return: An approach for psychosocial assistance to (former) asylum seekers and undocumented migrants, Diana Geraci, Pharos, 2011.

²⁵ За класификацията на фазите се използва Моделът на внедреност на Van Houte и De Koning: Towards a better embeddedness? Monitoring assistance to involuntary returning migrants from Western countries. Доклад на Bureau Maatwerk bij Terugkeer, Cordaid, Marieke van Houte MSc. & Mireille de Koning MSc. (2008)

- Реинтеграция: случила ли се е социално-икономическата и психологическата внедреност? В зависимост от степента на внедреност в страната на произход и личните условия цикълът може да се повтори.

В тази диаграма са представени факторите и тяхната взаимовръзка:²⁶

Диаграмата показва факторите, които играят роля при обмисляне на решението за оставане или завръщане. Това решение е резултат от взаимодействието между тези фактори на микро и макро ниво, при което факторите може и да се променят във времето. Преживяванията по време на процеса на миграция, уменията, необходими за справяне в трудни ситуации (умения за справяне), и здравето са факторите, които влияят на клиента в процеса на вземане на решение.

Преживяванията на чуждестранните жертви на трафик и домашно насилие са белязани от връзки на зависимост в различните фази на процеса на миграция: зависимост от трафиканта, насилника, семейството и мрежата, а и зависимост от държавата. Тези връзки на зависимост влияят в по-голяма или по-малка степен на представата за възможностите в Нидерландия и в страната на произход.

Освен това възможността да живеят в безопасност е един от основните фактори в процеса на вземане на решение. Достатъчен доход и подкрепяща мрежа са други много важни фактори, както и евентуалните последици за децата от завръщането. Тази глава описва това, което вече знаем за тези фактори от различни изследвания и опита, придобит по време на проекта.

В следващия параграф се разглежда това, което знаем от литературата за влиянието на няколко фактора върху процеса на вземане на решение: преживяванията по време на (различните етапи на) процеса на миграция, уменията за справяне и здравето на клиента.

²⁶ Тази диаграма е зета и адаптирана от Facing return: An approach for psychosocial assistance to (former) asylum seekers and undocumented migrants, Diana Geraci, Pharos, 2011.

Безопасност и защита от насилие

Безопасността и защитата от насилие са сред най-често споменаваните фактори от клиентите като причина да се завърнат или да не се завърнат. Ако клиентката смята, че безопасността ѝ е под въпрос и не може да получи защита от (ново) насилие, тя ще избере мястото, където се чувства най-защитена. Следните фактори могат да изиграят роля:

- страх от трафикантите, които може да са част от семейството или обкръжението ѝ в страната на произход;
- страх от близките или партньора и неговото семейство – те може или да са участвали в трафика, или да упражняват домашно насилие;
- страх от реакцията на семейството и обкръжението, ако преживяното от клиентката стане известно. В много страни хората зависят от социалните си мрежи за закрила и подкрепа. Това важи в по-голяма степен за жените, отколкото за мъжете. Жените, които живеят без закрилата на мъж в семейството си, са по-уязвими. Страхът от стигматизация и социално изключване след завръщането има важно значение за много жертви. Понякога семейството е събрало пари за пътуването или за трафиканта и очаква, че клиентката ще изпраща пари обратно въщи. Ако това не се случи, клиентката може да се страхува от разочарованието или гнева им;
- страх от загубата на децата – в някои страни децата на разведени родители над определена възраст трябва да живеят със семейството на бащата²⁷;
- страх от генитално осакатяване при жените – понякога е трудно да се избяга от контрола на семейството с цел избягване на операцията. Страхът, че това ще се случи и на дъщерите им, влияе на много жени, когато обмислят завръщането си;
- сплашване чрез ритуални практики – от опита на нигерийските жертви се знае, че са държани в подчинение чрез дългове, които е почти невъзможно да бъдат изплатени. Понякога те са сключили договор с трафиканта, със или без знанието на семейството си, който покрива разходите им за пътуване до Европа. Трафикантите често пъти участват в ритуални практики, които може да са извършени и в Нидерландия, чиято цел е да създадат условия на страх и стрес, които да принудят жертвите да изплатят дълга. Ритуалът създава страх, но е и придружен от насилственото отнемане на телесни части, като например нокти, коса и подобни. Тези практики популярно се наричат „вуду практики“;
- страх от закона на традицията – жертвите от ромската общност са един пример за този фактор. Те се смятат за уязвими, тъй като в тяхната правна система „мешере“ (ромски съд) жертвата може да бъде призната за виновна, ако е опозорила семейството. Жертвите може да бъдат наказани да джебчийстват или просят.²⁸ Жертвите от райони, където се практикува шариат, изпитват същата уязвимост;
- липса на доверие в полицията – много жертви са имали неприятен опит с полицията и ѝ нямат много доверие. Трафикантите и техните съучастници често пъти убеждават жертвите, че имат връзки в полицията, като средство да ги държат настрана;
- липса на доверие във властите – много жертви имат чувството, че законите не ги защитават. Въпреки че има например закон срещу домашното насилие в Нигерия²⁹ или закон срещу трафика на жени в Гвинея, жертвите често имат усещането, че полицията не прави нищо или ги третира като престъпници³⁰;
- страх да не бъдат приети или третирани като престъпници, а не като жертви – когато клиентката се завърне, тя може да срещне проблеми за това, че е напуснала, или влязла в страната нелегално. Ако властите не са наясно със ситуацията ѝ или направят различна оценка, тя може да бъде осъдена за престъпления, свързани с нелегална имиграция или проституция.³¹

²⁷ Van je Familie moet je het hebben, een verkennend onderzoek naar achtergronden en (on)mogelijkheden voor terugkeer van Guineese slachtoffers van mensenhandel, Werkdocument, CKM en Terre Des Hommes, 2014.

²⁸ Thematic Official Bulletin Bulgaria, 2006.

²⁹ Facing Return, perceptions of repatriation among Nigerian women in prostitution in Norway, Skilbrei, M. and Tveit, M. Fafo Report 2007:01

³⁰ Van je Familie moet je het hebben, een verkennend onderzoek naar achtergronden en (on)mogelijkheden voor terugkeer van Guineese slachtoffers van mensenhandel, Werkdocument, CKM en Terre Des Hommes, 2014.

³¹ Een toekomst in Hongarije. Работен документ, Fier Frieslan (2014); Добри практики в (ре)интеграцията на жертви на трафик в шест европейски държави. Talens, C. & Landman, C. Bonded Labour in the Netherlands, Novib/Humanitas, Change-Anti trafficking Programme, Oxfam GB, 2003.

Поради всички тези причини, свързани с безопасността и защитата от насилие, е много важно да се направи оценка на ситуацията на клиентката и да се попита тя колко сигурна се чувства – чувства ли се в безопасност, какви са страховете ѝ, колко са сериозни и какви са рисковете. Какво може да направи, за да постигне дългосрочна безопасност. Следващият важен въпрос е каква подкрепа ѝ е необходима и дали има достъп до нея. В страните, в които има партньорски организации, те могат да изиграят важна роля за предоставянето на информация. Това е важно за възприятието на клиентката за нейната безопасност, тъй като те могат да направят оценка на ситуацията заедно с нея и да видят какви възможности има при евентуално завръщане. Това може да бъде посрещане и консултиране при пристигане на летището, временен подслон и посредничество за връзка със семейството или други видове подкрепа в зависимост от конкретния случай.

Важно е всяка ситуация да бъде разгледана индивидуално, за да се види дали и каква подкрепа може да бъде очаквана от властите и какво мисли клиентката за това. Местната партньорска организация или МОМ могат да предложат тази информация. В България например полицията може да уреди свидетелска защита, а МОМ може да предостави закрила на жертви, които свидетелстват в съда по дело за трафик.³² Местният партньор Анимус може да консултира клиентите в този процес.

В Нигерия Националната агенция за забрана на трафика на хора и сходни въпроси отговаря за подслон, закрилата и реинтеграцията на (потенциални) жертви на трафик и за издирване и преследване на трафикантите. Клиентите също могат да заведат дело срещу трафикантите. Това се случва и на практика, но недоверието във властите и страхът от евентуални последствия до голяма степен спират жертвите да го правят.³³ Често се случва жертвите, които са решили да свидетелстват срещу трафикантите си, или да променят показанията си, или изцяло да ги оттеглят след натиск или заплахи от трафикантите. Програма за защита на свидетелите все още няма³⁴, затова е много важно местната партньорска организация да предостави ефективно консултиране.

Когато става дума за защита от сплашване чрез ритуални практики, въпросът е как да се спре или противодейства на това сплашване както в Нигерия, така и в Нидерландия. Жертвите обикновено са много уплашени, особено ако още не са изплатили „дълга си“, че те или семейството им ще бъдат прокълнати от *juju* жреца.³⁵ Едно проучване на Центъра за африкански изследвания показва, че вярата може да играе огромна роля тук и че за жертвите в Нидерландия може да има полза, ако членуват в християнска църква. Редовното посещаване на църква предлага подкрепа и усещане за принадлежност. Много жертви са убедени, че християнският Бог е по-силен от влиянието на „вуду“, което те твърдят, че са срещали.³⁶ Според изследванията религиозните водачи са в позиция да намалят тревожността на жертвите, ако се поинтересуват от съдбата им.³⁷ Това се потвърждава и от опита на сестрите от COSUDOW. Според опита на социалните работници от подслона подкрепата на някой вуду жрец също помага.

Доход и подкрепяща мрежа

Доходът е друг важен фактор, който влияе на процеса на взимане на решение за бъдещето. Той може да е свързан с няколко неща:

- финансовото положение на клиентката и семейството ѝ – обикновено то е същото, както преди да замине, а често пъти и по-лошо поради натрупаните дългове към трафикантите за документи и пътни разходи;
- очакванията на семейството за дохода, който е щял да бъде изкарван в чужбина – ако по-малко пари от очакваното са пристигнали при семейството, какво може да направи клиентката, когато се завърне; какво може да направи, ако се върне с влошено здраве и още повече натовари семейството финансово;

³² Terug bij af Remigratie van Bulgaarse vrouwen na uitbuiting in de Nederlandse prostitutiesector. Kersten, L. Erasmus Universiteit Rotterdam (2009), Kersten, L. Erasmus Universiteit Rotterdam, 2009.

³³ General official bulletin Nigeria, 2012.

³⁴ General official bulletin Nigeria, 2012.

³⁵ Известни и като вуду жреци.

³⁶ Een schijn van voodoo. Culturele achtergronden van de handel in Nigeriaanse meisjes voor de Nederlandse prostitutie; een verkenning Rijk van Dijk, Thera Rasing, Nina Tellegen, Wim van Binsbergen, Afrika- Studiecentrum, 2006

³⁷ Stop Trafficking in women and children. It is a crime against humanity. P. Ebegbulem, COSUDOW, 2012.

- принадлежност към маргинализирана етническа група, която има по-малко възможности на трудовия пазар – жертвите от ромската група са още по-маргинализирани. Често пъти това е и причината да попаднат в ситуация на експлоатация – заради икономическия и социалния статут, заради това, че идват от бедно семейство, нямат добро образование и имат малко ресурси.

Част от подкрепата, предоставяна от партньорските организации в България (Анимус) и Нигерия (COSUDOW) е установяването на контакт с близките и/или партньора на клиентката, по нейна молба и с разрешението ѝ. Целта на контакта е да се проучи дали семейството би могло да предостави някаква подкрепа. Подслоните понякога също могат да посредничат във връзката със семейството на жертвата. Ако семейството е участвало в експлоатацията, се прави оценка на риска дали е безопасно жертвата да се върне при тях. Едно изследване на българките, експлоатирани в секс индустрията в Нидерландия, показва, че почти половината от тях се завръщат у дома при семейството си. Останалите не могат да се завърнат при семейството или поради чувство на срам, или поради насилие в семейството, или по други причини.³⁸

Завръщането в личната социална мрежа е по-лесно, ако клиентката се завърне с някаква финансова подкрепа. Това помага и за намаляване на стигматизацията.³⁹

Изследване на МОМ върху завръщането на лица, на които е било отказано убежище, установи, че доброволното завръщане чрез МОМ се е увеличило в момента, в който са били въведени допълнителни мерки, включително финансова подкрепа.⁴⁰

В друго изследване като решаващ фактор за устойчиво завръщане е посочена ролята на партньорското НПО. Важно е партньорските НПО да имат силна мрежа, която може да предостави различни видове подкрепа.⁴¹

CoMensha отбелязва, че е важно жертвите винаги да бъдат информирани за правото на компенсация. Тя може да бъде както за имуществени, така и за неимуществени вреди. Компенсацията е важна като вид зачитане на това, което е било причинено на жертвата, и за усещането на жертвата за справедливост. Тя подпомага процеса на възстановяване. „Финансовата компенсация може да положи основите, върху които жертвата да изгради живота си наново.“⁴²

Според психолозите от българския партньор Анимус успешното завръщане зависи главно от „вътрешни фактори“, като например личността на жертвата и стабилната подкрепяща среда, и чак след това от външни фактори като работа, образование и квартира. Първо трябва да се работи върху вътрешните фактори, за да може клиентката да се възползва от външните.⁴³ Важно е клиентите да бъдат подкрепени, за да възвърнат контрола над живота си. При овластяващия подход това е една от основните цели на консултирането и затова е важно то да започне колкото е възможно по-рано, още в Нидерландия, и да продължи в страната на произход.

³⁸ Terug bij af? Remigratie van Bulgaarse vrouwen na uitbuiting in de Nederlandse prostitutiesector. Kersten, L. Erasmus Universiteit Rotterdam, 2009.

³⁹ Good practices on (re)integration of victims of trafficking in human beings in six European countries. Talens, C. & Landman, C. Bonded Labour in the Netherlands, Novib/Humanitas, Change-Anti trafficking Programme, Oxfam GB, 2003.

⁴⁰ Afgewezen en uit Nederland vertrokken. Een onderzoek naar de achtergronden van variatie in zelfstandige terugkeer onder uitgeprocedeerde asielzoekers. Leerkes, A.S., Boersema, E. et al. WODC, Cahier 2014-3.

⁴¹ Ik vind het leven hier zo moeilijk. Evaluatie van het project Terugkeer en RE-integratie van ongedocumenteerden, Maatwerk bij Terugkeer/SMS (2009-2012), MDF, Zanen, S., Spoelder, M., 2012.

⁴² Под имуществени вреди се разбира загуба на средства, например от неизплащане на заплати, повреда на собственост или медицински разходи. Неимуществените вреди са например психологическите щети или други здравословни проблеми. Виж например: Right to a Remedy in: OSCE/ODHIR Guide to human rights in the return of trafficked persons, OSCE/ODHIR Return Guide, януари 2014.

⁴³ Terug bij af? Remigratie van Bulgaarse vrouwen na uitbuiting in de Nederlandse prostitutiesector“, Kersten, L. Erasmus Universiteit Rotterdam, 2009.

Деца

Много клиентки имат деца в Нидерландия и/или в страната на произход.⁴⁴ Това е важен фактор, който влияе на решението за завръщане в страната на произход или оставане в Нидерландия. Той има няколко различни аспекта:

- възможности за образование и услуги за децата в Нидерландия и в страната на произход;
- безопасност и социална интеграция;
- желанието на клиентката да бъде отново с децата си в страната на произход;
- психологическото благоденствие на децата;
- страх да не бъде отделена от децата си;
- страх от стигматизация и социално изключване на децата в страната на произход, ако са родени извън брака или от връзка с трафиканта.

Попечителство

При определяне на правото на пребиваване в Нидерландия статутът на децата винаги се взема предвид. Освен другите неща, СИН разглежда правото на децата на пребиваване, тяхната възраст, националност и правото на пребиваване на другия родител. Важни въпроси тук са дали и другият родител има право на попечителство и дали има или ще има уреждане на родителските права. Освен това се проверява и дали лицето има право по Чл. 8 на Европейската конвенция за права на човека (право на личен и семеен живот).

Различните интереси, които се взимат под внимание в даден случай, зависят от фактичката ситуация на конкретния случай. Това е сложна юридическа тематика, която може да има силни емоционални последици за децата и за родителите. Клиентката винаги трябва да се консултира с правен експерт, за да може да обмисли внимателно ситуацията и да вземе информирано решение.

3.3 Процесът на вземане на решение

Здраве

Изследване върху лица, търсещи закрила, които са изразходили всички възможни легални пътища за получаване на разрешение за пребиваване, показва, че лицата със здравословни проблеми са по-малко способни да се информират за възможностите за завръщане. Изследването показва ясна връзка между здравословното състояние и завръщането: *Колкото по-здрави са хората, толкова по-положително гледат на завръщането и възможностите в страната на произход. Здравето допринася за самочувствието, от което хората имат нужда за успешно завръщане.*⁴⁵ Същото изследване показва и че здравословните проблеми възпрепятстват завръщането.⁴⁶ Причините за това може да са няколко: пониско ниво на медицинските грижи в страната на произход, нежелание за натоварване на близките с медицински проблеми и разходи или липса на подкрепяща мрежа, при което завръщането в лошо здравословно състояние би представлявало твърде голям риск.

Жертвите на трафик с цел сексуална експлоатация често пъти имат сериозни здравословни проблеми – полово предавани болести, усложнения в резултат на аборт и психологически проблеми. В тези случаи е много важно да имат достъп до адекватна медицинска грижа, особено ако клиентката е заразена с ХИВ, както и в случаи на сериозна травма. Едно изследване на българки, жертви на трафик, показва въздействието на ситуацията на насилие върху тях – те споделят за главоболие, изтощение, виене на свят, стомашни болки и проблеми с паметта. 44% от интервюираните жертви казват, че са били лекувани за ППБ, и 2% за ХИВ, а 17% са направили поне един аборт по време на периода на трафик.⁴⁷

⁴⁴ При изследване по проекта „Безопасно завръщане“ бе установено, че почти 40% от 375 клиенти, които са били консултирани, имат деца.

⁴⁵ Facing Return: An approach for psychosocial assistance to (former) asylum seekers and undocumented migrants, Diana Geraci, Pharos, 2011.

⁴⁶ Пак там.

⁴⁷ Terug bij af? Remigratie van Bulgaarse vrouwen na uitbuiting in de Nederlandse prostitutiesector, Kersten, L. Erasmus Universiteit Rotterdam, 2009.

Освен това, оценката на специализирания подслон за жертви на трафик показва, че те се нуждаят от по-дълъг престой в подслона най-често поради здравословното си състояние или бременност.⁴⁸ Изследване на Judith Wolf от 2006 г. показва, че 84% от жените в женските подслони проявяват симптоми на травма.⁴⁹

Здравословното състояние на клиентката трябва да бъде взето предвид, когато по време на консултирането се говори за завръщане.

Стил на справяне

От изследвания на бежанци се знае, че начинът, по който човек се справя с трудностите – стилът му на справяне, – се отразява на начина, по който се ориентира за бъдещето си. Изследователите правят разлика между конструктивни и деструктивни, и активни и пасивни стилове на справяне. Не е изненадващо, че хората с конструктивни и активни стилове на справяне като цяло успяват по-добре да се замислят за бъдещето си от хората с деструктивни и пасивни стилове.⁵⁰

Справянето винаги представлява една реакция, която се основава на преценката на даден проблем и се влияе от лични и културални фактори. Начинът, по който човек преценява ситуацията, зависи от това как я вижда, какво означава тя за него и как оценява последствията, произтичащи от нея.

Дългосрочният престой в подслон може да даде отражение върху стила на справяне. Изследователите са открили, че стилът на справяне зависи отчасти от собствените ресурси на човека, но и подслонът оказва значително влияние. „Третирането на хората като жертви подкопава тяхната автономност като индивиди. Самият факт, че хората са предприели стъпки и са напуснали страната си, е признак за сила и предприемачески дух.“ Дългосрочен престой в подслон с ограничени възможности за работа, образование и кавито и да било смислени дейности бавно, но сигурно подкопава силата и уменията за справяне.⁵¹

Въпреки че това изследване е правено с бежанци, то дава интересни изходни точки за приликите между клиентките в женските подслони, с допълнението, че те са преживели тежко насилие, доскоро са били в ситуация на домашно насилие или трафик, а често пъти са преживявали насилие и в миналото си или в предишните си връзки. Известно е, че насилието оказва влияние върху уменията на човек за справяне. За да преживеят ситуация на насилие, хората си изграждат механизми за справяне или стратегии, които са най-ефективни в ситуацията на насилие, но не са толкова ефективни в други ситуации, дори може да са разрушителни. Ако човек е преживявал насилие от ранна възраст, то тези механизми за оцеляване са вече част от природата му. Осъзнаването на тези механизми е една от целите на консултирането, така че човек да бъде подкрепен да развие други умения, които са по-ефективни за справяне в настоящата ситуация.

Опит от процеса на миграция

Опитът, придобит по време на процеса на миграция, може да изиграе роля при вземането на решение за завръщане. Той започва с мотивацията за напускане на страната: какви са подлежащите причини? След това идва периодът на преход: как е преминал той и как клиентите са го усетили? И накрая идва периодът след миграцията в новата страна: какви са били очакванията и каква е била действителността?

Изследване на нигерийски секс работници показва как опитът им през различните фази на процеса на миграция оказва влияние върху обмислянето на завръщането. Въпреки че са се справяли по различен начин с проблемите, които са срещнали след миграцията, всички те имат една и съща отправна точка, а именно, че са искали по-добър живот за себе си и семействата си.

⁴⁸ Cahier 2012-14, pilot project evaluation 'Categorale Opvang voor Slachtoffers van Mensenhandel', M. van Londen, L. Hagen, m.m.v. N. Brenninkmeijer; WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2012.

⁴⁹ Maat en Baat van de vrouwenopvang. Onderzoek naar vraag en aanbod, Wolf, J., Jonker, I., Nicholas, S., Meertens, V. & Pas, S. te. Amsterdam: SWIP, 2006.

⁵⁰ Facing Return: An approach for psychosocial assistance to (former) asylum seekers and undocumented migrants, Diana Geraci, Pharos, 2011.

⁵¹ Пак там.

Много от тях са знаели, че ще проституират, но не са знаели какво би означавало това на практика. В един момент са се сблъскали с факта, че заради огромния дълг, който те или семейството им са натрупали към трафикантите, нямат друг вариант, освен да приемат работа в секс индустрията. И за всички тях е съществувал рискът, ако се завърнат, да бъдат стигматизирани като проститутки и обявени за „провал“. Поради това те нямали друг избор, освен да опитат пак да емигрират, извън официалните канали, и пак да рискуват да попаднат в ситуация на експлоатация.

Въз основа на нуждите и нагласите, преживяванията на жените през периода, който са прекарвали в Европа, са четири групи:

- тези, които наскоро са пристигнали в Европа и още не са реализирали плановете, които са ги мотивирали да емигрират – за тях завръщането не е било вариант;
- тези, които са опитали да изкарат достатъчно пари, но не са успели – за тях ситуацията се е оказала по-трудна от очакваното и те не са били твърдо против завръщането, ако са вярвали, че след това ще могат да имат някакъв доход;
- тези, които след толкова години вече са загубили надежда, че ще могат да реализират плановете си. Те проституират под принуда и не виждат никакъв изход. Тези жени се нуждаят от особено силна подкрепа, за да се завърнат успешно в Нигерия, не само защото се завръщат без пари, но и защото са изгубили самочувствието си и обикновено страдат от депресия.
- последната група са тези, които повече или по-малко са успели в целта си. Целите им може и да са се променили малко, но те са убедени, че положението им е по-добре, отколкото ако не бяха имигрирали в Европа. Те имат усещането, че са свободни да изберат да се завърнат. Това са жените, които често служат като модели за подражание за онези, които мечтаят да имигрират в Европа.⁵²

От това изследване научаваме, че в определени етапи от процеса на миграция жертвите са по-отворени към идеята за завръщане, отколкото в други. Затова е важно да се предостави фокусирана подкрепа, която отговаря на нуждите им в момента. Страхът от завръщане „с празни ръце“ и без перспективи за работа и доход може да държи жертвите в безнадеждна ситуация в Нидерландия. За тази конкретна група трябва да се разгледа възможността за материална подкрепа, за да могат да се издържат, когато се завърнат в страната на произход. Освен това трябва да се разгледа и възможността за работа по психологическите проблеми. Информацията за програмите за завръщане и възможността за подкрепа от местната партньорска организация също са много важни.

Етапна реакция

Изследването на процеса на вземане на решение при бежанци показва, че той обикновено следва т.нар. етапна реакция⁵³. Това означава, че решението на клиентката дали да се завърне не зависи от един-единствен фактор, а по-скоро че трябва първото и най-важно условие да е налице (безопасност) преди тя да обмисли второто условие (работа), след това третото и т.н. Проблемите трябва да бъдат разрешавани поетапно по важност преди да бъдат предприети следващите стъпки.

⁵² Facing Return, perceptions of repatriation among Nigerian women in prostitution in Norway, Skilbrei, M. and Tveit, M. Fafo Report (2007:01)

⁵³ Facing Return: An approach for psychosocial assistance to (former) asylum seekers and undocumented migrants, Diana Geraci, Pharos, 2011.

3.4 Устойчиво завръщане

В едно изследване от 2010 г. МОМ открива, че главно жените, децата и юношите са уязвими към повторно попадане в трафик.⁵⁴ Според изследването жертвите са в най-голям риск от ре-трафициране през първите две години след успешното им измъкване от ситуацията на трафик. Понякога те заминават или за нова държава, или за друг град в своята държава. Ако са се завърнали в страната си от чужбина, те са по-уязвими към ре-трафициране в собствената си страна.

Причините човек да попадне отново в трафик обикновено се припокриват с причините, поради които е бил трафициран и първия път. Изследванията обаче показват, че има и някои специфични фактори, свързани с преживяванията от предишните етапи на процеса на миграция, които усилват риска от повторно попадане в ситуация на експлоатация:

- неизплатени дългове към семейството или някого от обкръжението, свързани с разходи от предишната ситуация;
- липса на защита от хората, които са участвали в предишната ситуация. Понякога жертвите все още са под контрола на трафикантите след завръщането или членовете на семейството им са заплашвани;
- членове на семейството или други лица от личното обкръжение са участвали в предишната ситуация и жертвата се чувства длъжна да се върне при тях;
- ако първата ситуация на трафик се е случила, когато жертвата е била непълнолетна, е още по-вероятно тази ситуация да се повтори, когато е пълнолетна;
- изключване от семейството или общността заради преживяванията по време на трафика. Това се случва особено често, ако се разбере, че е имало сексуална експлоатация;
- жертвата се опитва да емигрира отново и поради липса на законни канали за миграция е принудена да използва неформални мрежи;
- пристрастеност към алкохол или наркотици;
- липса на съответна подкрепа – организации, които нямат достатъчно финансови и други ресурси, за да могат да посрещнат широкия спектър от икономически, културални и психологически нужди на тази група.

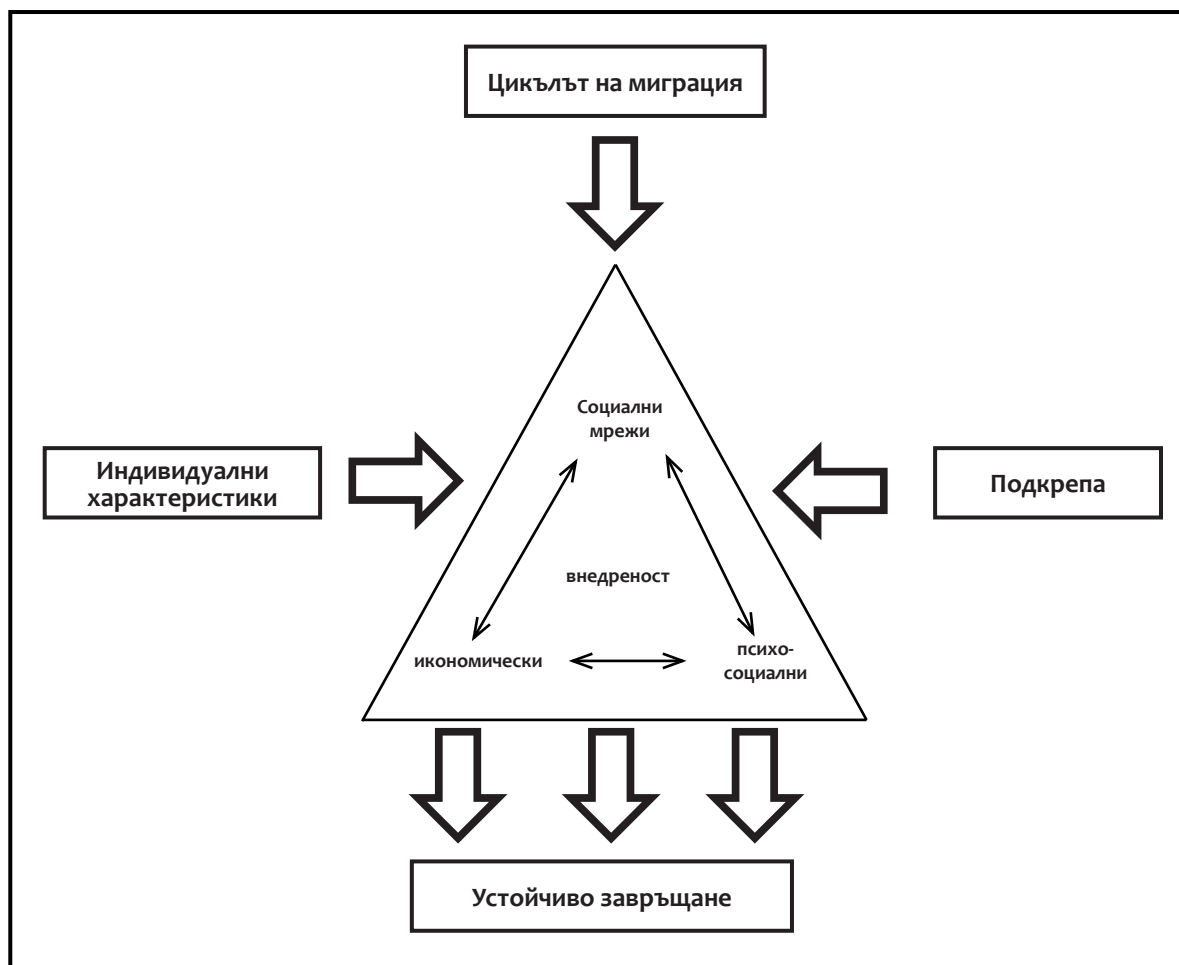
Едно друго изследване показва, че в случаите когато жертвите са принудени да се завърнат, има много голям риск те да се озоват отново в ситуация на трафик.⁵⁵

Терминът „внедреност“ често се използва като мярка за устойчивостта на завръщането. Колкото по-внедрен е човекът, толкова по-устойчиво ще бъде завръщането и по-малък шансът да попадне отново в ситуация на експлоатация. Внедреността има социално-икономически и психологически измерения. Психологическите измерения говорят за усещането за безопасност и благосъстояние на човек. Социално-икономическите фактори говорят за степента, в която човек може да издържа себе си и да участва в социални мрежи.

⁵⁴ The Causes and Consequences of Re-trafficking: Evidence from the IOM Human Trafficking Database, IOM, Alison Jobe, 2010.

⁵⁵ Good practices on (re)integration of victims of trafficking in human beings in six European countries. Talens, C. & Landman, C. Bonded Labour in the Netherlands, Novib/Humanitas, Change-Anti trafficking Programme, Oxfam GB, 2003.

Van Houte и De Koning⁵⁶ илюстрират факторите, които имат влияние върху степента на внедреност чрез следната диаграма:

Икономическата внедреност се отнася до работа, доход, жилище и достъп до образование и здравеопазване. Психо-социалната внедреност е свързана с усещането за добро психично състояние, безопасност и благоденствие. Внедреността в социалните мрежи е свързана със социалните контакти, емоционалната и материалната подкрепа от обкръжението и членуването в организации и общности.

Степента на внедреност се влияе от фактори, специфични за контекста:

- индивидуални характеристики (лични и социални ресурси);
- подкрепата, която човек получава;
- етапа в процеса на миграция (преживяванията в различните етапи);

Изследването на Houte и De Koning (2008) показва, че подкрепата, която човек получава, е много важен фактор. „Подкрепата преди заминаването“ е важна в етапа, предшестваш завръщането, а „подкрепата след пристигането“ е важна в етапа след завръщането. За устойчивото завръщане авторите акцентират колко е важно клиентите да са могли да вземат информирано решение и да са се подготвили за завръщането. Ако семейството или личните мрежи могат да изиграят роля, това може да се окаже много полезно за усещането за благосъстояние и участие в обществото. Във всички случаи е важно информацията да идва от надежден източник.⁵⁷

⁵⁶ Towards a better embeddedness? Monitoring assistance to involuntary returning migrants from Western countries. A report prepared for Bureau Maatwerk bij Terugkeer (Mediation Agency for return) Cordaid, The Netherlands Marieke van Houte MSc. 2008.

⁵⁷ Пак там.

Същото изследване представя и интересна информация за правенето на информиран избор по отношение на легалния статут на мигрантите и процеса на взимане на решение за завръщането. Тези, които са опитали всички варианти да получат разрешение за пребиваване, се чувствали притиснати да напуснат страната, докато хората, които все още чакали решението си, имали усещането, че са взели самостоятелно решение да се завърнат, дори и да не са имали други варианти. Това усещане за контрол и самостоятелен избор е имало положително влияние върху степента на психо-социална внедреност след завръщането, тъй като клиентите са могли да се подготвят психически и практически за него⁵⁸.

В този контекст е интересно да се отбележи и че хората, които не очакват да се завърнат в страната на произход, инвестират по-малко в поддържането на социалните си мрежи там. Обратно – тези, които осъзнават, че животът им в Нидерландия може да е само временен, поддържат контакти с хора от обкръжението си в страната на произход. В изследването на Houte и De Koning 96% от мигрантите, които са предполагали, че са тук само временно, са поддържали връзка с хора от родината си. От тях 54% са изпращали пари на близките си там. От тези, които не са смятали, че може да се наложи да се завърнат, това са правили съответно 67% и 35%. Инвестирането в личните мрежи застрахова хората, че може да намерят емоционална и материална подкрепа след завръщането си.⁵⁹

В заключение може да се каже, че устойчивото завръщане, т.е. процесът на реинтеграция в страната на произход, е по-успешно, ако клиентката е в по-добра позиция да живее живота си в безопасност, според собствените си желания и амбиции, когато може да се възползва от личните си и социални ресурси. Овластяващото консултиране в Нидерландия, както и в страната на произход, има за цел да подкрепи този процес.

⁵⁸ Towards a better embeddedness? Monitoring assistance to involuntary returning migrants from Western countries
A report prepared for Bureau Maatwerk bij Terugkeer (Mediation Agency for return) Cordaid, The Netherlands Marieke van Houte MSc. 2008.

⁵⁹ Пак там.

Четвърта глава **Работната връзка**

Структура

- 4.1 *Въведение*
- 4.2 *Доверие и усещане за безопасност*
- 4.3 *Лични нагласи*
- 4.4 *Работа с чувството за некомпетентност*
- 4.5 *Работа със съпротивите*
- 4.6 *Работа със съмненията*
- 4.7 *Работа с травмата и емоциите*
- 4.8 *Пренос и контрапренос*
- 4.9 *Организационна грижа и грижа за себе си*
- 4.10 *Мост към методологията*

4.1 Въведение

Овластяващият метод се основава на няколко принципа. Като начало всеки човек има капацитета да се възстанови, да поеме контрола над живота си и да се развива. Друг важен принцип е, че добрата връзка между клиентката и социалния работник е от особена важност за процеса на възстановяване. Социалният работник предоставя подкрепа, а клиентката взема решенията. Консултирането се уповава на силите и възможностите на клиентката, а не на недостатъците ѝ. В овластяващото консултиране социалният работник помага на клиентката да осъзнае собствените си ресурси, така че да може да ги приложи за постигане на безопасността си и желаните промени.

Въпреки че социалните работници като цяло ценят овластяващия метод, изследванията показват също, че несигурният статут на пребиваване на клиентката понякога се оказва проблем.⁶⁰ Правните процедури отнемат много време и консултациите по отношение на бъдещето се оказват трудни, предвид неяснотата около него (престой в Нидерландия или завръщане в страната на произход). Друго изследване показва, че на практика на социалните работници им е много трудно да повдигат темата за завръщането пред клиентки, които все още чакат решението по статута си на пребиваване. Силните емоции около това решение пречат на работата им, както и липсата на познание за страната на произход. Много социални работници имат съпротиви към говоренето за завръщане, тъй като имат усещането, че ще отнемат надеждата на клиентката за бъдеще в Нидерландия, без да могат да предложат алтернативни варианти.⁶¹

Идентифицираните дилеми се отнасят до нагласите, знанията и уменията на социалния работник. Същите дилеми споделиха и социалните работници, които участваха в разработването на настоящата методология. Те бяха подробно обсъдени заедно с други теми в рамките на няколко общи срещи. Тези теми стоят в основата на всяка добра работна връзка, но придобиват нови измерения, когато се работи с тази конкретна целева група, и това е обяснено по-долу.

4.2 Доверие и усещане за безопасност

Като социален работник по принцип трябва да сте уверен в знанията и способностите си. За клиентките е важно да усещат това, защото им дава чувство на сигурност. Това важи още повече за клиентки, чието доверие у хората е било нарушено от преживяванията им.

⁶⁰ Cahier 2012-14, Evaluatie van de pilot 'Categorale Opvang voor Slachtoffers van Mensenhandel.

⁶¹ Ver Vertrouwen, hoe hulpverleners in de begeleiding aan slachtoffers mensenhandel terugkeer naar het land van herkomst bespreekbaar kunnen maken. Дипломна работа по специалност Социални дейности, Christelijke Hogeschool Ede, N. Maris и M. Weijs-de Jong (2011). Виж също: Slachtoffers mensenhandel: een krachtige terugkeer, Sanderman, A. и Kusters, R. Дипломна работа по специалност Социални дейности, Академия за социални изследвания Hanzehogeschool Groningen, 2013.

За клиентката да знае със сигурност какво може да очаква е в основата на добрата работна връзка. Много е важно от самото начало да се знае какво клиентката може да очаква и какво социалният работник и организацията могат да предложат. Поради същата причина трябва и да ѝ се обясни от самото начало на консултациите какви възможности има пред нея и да се спомене, че и темата за завръщането ще бъде разгледана, за да може тя да направи информиран избор, когато дойде моментът. Това означава, че по време на консултирането ще се обърне внимание на бъдещите възможности в Нидерландия и в страната на произход чрез различни методи: в така наречения „разговор за бъдещето“, чрез информация от МОМ или друга организация и ако е възможно, чрез контакт с партньорска организация в страната на произход (тези подробности се разглеждат в следващата глава).

Откритото и честно отношение на социалния работник помага за изграждането на доверие и показва на клиентката какво може да очаква.

4.3 Лични нагласи

Като социален работник е важно да осъзнавате собствените си нагласи към ситуацията на клиентката. Можете ли да останете неутрални при разглеждането на различните варианти за бъдещето? Какво е отношението ви към домашното насилие и трафика? Какво е отношението ви към завръщането? Можете ли открито да говорите за него или се намесват и собствените ви емоции по темата? Ако е така, значи първо трябва да поговорите за това или с колега, или със супервайзъра си.

Когато говорите с клиентката за нейното завръщане, не трябва да давате собствените си оценки за нуждата или възможността от него. Вашата роля е да помогнете на клиентката да се подготви психически и практически, като изследва всички възможности. Така тя може сама да вземе решението. Рано или късно ще излезе отговорът по молбата ѝ за пребиваване и тя ще трябва да реши. Тогава завръщането е една от възможностите. Като не говорите за това, вие създавате погрешна представа за действителността и лишавате клиентката от възможността да се подготви.

4.4 Работа с чувството за некомпетентност

Социалните работници посочват, че им е трудно да говорят за завръщането, ако:

- имат усещането, че не могат да предложат никакви перспективи в страната на произход;
- не виждат завръщането като реален вариант и не могат да говорят за него убедително;
- нямат представа какво ще стане с клиентката, ако се завърне, и не се чувстват способни да започнат този разговор.

Това, което може би блокира социалния работник, е чувството за некомпетентност – той не предприема никакво действие или не знае как да действа, дори и когато ситуацията го изисква. Чувството за некомпетентност е нормално, когато ви карат да правите нещо, което (все още) не можете да направите. То произтича от личното колебание на социалния работник и усещането, че няма да постигне резултат. Подлежащите причини за това може да са липса на знание или умение, страх от конфликт и напрежение във връзката с клиентката.⁶²

Ако виждате, че това се случва, трябва да говорите за него, да го изследвате и да намерите решение.

Може би самите вие имате виждания, които ви пречат да говорите за завръщането. Ако липсата на знание е проблемът, трябва да се опитате да научите това, което ви е нужно.

За да говорите за завръщането и в крайна сметка да помогнете за планирането му, е важно да имате до известна степен знания за ситуацията в страната на произход. Има различни източници, които можете да проверите, и е добре да намерите време за това.⁶³

⁶² Omgaan met handelingsverlegenheid of professionele aarzelang, Congres Jeugdzorg Zo, M. Kluit и M. Haitsma, 11 юни 2012

⁶³ Виж също така социалната карта в приложенията.

Не забравяйте, че и клиентката ви е „експерт“ относно родината си. Можете да говорите за страната на произход, като ѝ задавате въпроси за обикновени неща и показвате интерес към живота там. Социален работник:

С клиентка винаги търсим информация в интернет за града, от който идва. Търсим изображения или понякога отваряме Google Earth да видим къде е родена или къде е живяла. Това обикновено ни дава достатъчно повод за разговор и просто прави разговорянето за страната на произход съвсем естествено.

В настоящата методология се отдава голямо значение на връзките с партньорски организации в страната на произход. Разговорът с някой от партньорската организация или от друга (международна) организация е един от начините за получаване на информация, особено по отношение на правата на жертвите на трафик и домашно насилие. Можете да използвате и клиповете, изработени по време на проекта „Безопасно завръщане“, за партньорите в България и Нигерия.⁶⁴ Целта на тези филми е да информират клиентките какво могат да направят партньорските организации за тях. Филмите показват както социални работници, така и клиентки в съответните страни и могат да помогнат на социалните работници в Нидерландия да получат представа какво може да очаква клиентката след завръщането.

Определени културални специфики, свързани със семейството и семейната чест, самотни родители, сексуалност, женско обрязване, работа и отношения между половете, могат да играят огромна роля в консултирането, особено за жертви на трафик и домашно насилие. Много е важно да се информирате за тези неща.⁶⁵

Познаването на различни култури и умението за общуване с тях помага да разберете защо хората реагират по определен начин. Така можете да започнете диалог от позицията на своите ценности и в същото време да се свържете с ценностите на клиентката.

4.5 Работа със съпротивите

Съпротивата често се разглежда като защитен механизъм и като липса на мотивация за промяна. Подходът на мотивационното интервюиране разглежда нещата по-различно. В този подход съпротивата е знак за социалния работник, че трябва да промени начина, по който реагира на клиентката.

„Съпротивата на клиентката е признак за конфликт във връзката с консултанта.“⁶⁶ Тя е знак, че нещо не е наред. Една от причините за този конфликт може да е, че клиентката и социалният работник имат различни цели, но може да е и липсата на съгласие за ролите им. Това означава, че имате различни имплицитни представи за това кой за какво отговаря и кой решава какво трябва да направи клиентката. Това често се проявява в отношение от типа „Аз знам кое е най-доброто за теб“.

Не трябва да си мислите, че напълно разбирате какво е важно за клиентката или че можете да правите преценки вместо нея. Можете да подпомогнете промяната и да намалите съпротивите, като позволите на клиентката сама да прецени какво ще ѝ донесе промяната.⁶⁷ Щом това бъде установено, клиентката може да продължи напред и вие да изпълните подкрепящата си роля в този процес.

Ако срещнете съпротива, докато се опитвате да говорите за завръщането и различните варианти за бъдещето, е важно да знаете в кой етап на поведенческа промяна се намира клиентката:

⁶⁴ Клиповете може да бъдат намерени на www.comensha.nl.

⁶⁵ Организацията FairWork има брошури за общуване с нигерийски и китайски жертви на трафик, в които се обръща специално внимание на семейството, социализацията, културните норми и завръщането и се дават насоки за добра комуникация. Виж: www.fairwork.nu

⁶⁶ Мотивационно интервюиране. Подготовка на хората за промяна. Miller, W.R., Rollnick, S., Ekklesia, 2005.

⁶⁷ Пак там.

- **Предварително съзерцание.** Клиентката осъзнава ли колко е важно да говори за различните варианти за бъдещето? В този етап задачата на социалния работник е да използва недирективни интервенции: задаване на отворени въпроси, рефлексивно слушане и логическо обобщение. Социалният работник трябва да наблегне, че е важно да се изследват различните варианти за бъдещето заради вероятността от неуспех на процедурата за пребиваване и евентуалната нужда от завръщане в страната на произход.
- **Съзерцание.** Може би клиентката осъзнава това, но има съмнения или отрицателно отношение? В този етап темата са предимствата и недостатъците на завръщането и другите варианти за бъдещето. Може би клиентката се съмнява в смисъла. Тук задачата на социалния работник е да говори за отношението на клиентката към завръщането и да предостави обективна информация (като започне с инструментите от методологията „Безопасно бъдеще“: Таблица 1 (вижте Пета глава). Можете и да поканите клиентката да участва в информационна среща с МОМ, или заедно да видите клиповете за преживяванията на клиентите, които са се завърнали.⁶⁸ В този етап интервенциите са по-директивни. Основната цел е клиентката да добие усещането, че може да говори за вариантите пред себе си.
- **Решение.** Клиентката мотивирана ли е вече да говори за бъдещите варианти и да помисли за завръщането? Интервенциите в този етап са както директивни, така и недирективни: клиентите участват в изготвянето на оценка и заедно съставят план за действие и поставят ясни цели.
- **Действие.** Клиентката готова ли е за активна промяна (т.е. както за обсъждането на бъдещите варианти, така и за изпълнението на решенията си)? Сега задачата на социалния работник е да участва активно в „процеса на промяна“, да изпълни плана за действие заедно с клиентката, да прецени рисковите ситуации и да я насърчи.
- **Постоянство.** Клиентката поддържа ли промяната в поведението? Продължавайте да я подкрепяте и насърчавате.
- **Рецидив.** Клиентката връща ли се към „старите модели на поведение“? Това не е провал, а възможност за учене. Можете да преосмислите някои от възможностите и заедно с клиентката да прецените отново рисковете и евентуално какви мерки да вземете, за да ги избегнете.

За да добиете представа колко е мотивирана клиентката да обмисли варианта за завръщане, може да я приканите да го оцени на скала от 1 до 10. Опитът показва, че има групи, които дават оценка „нула“ – хора, които са депресирани (тогава трябва първо да се работи с депресията), и хора, които вече са решили, че завръщането не е вариант за тях.⁶⁹ Ако даде оценка 7 или по-висока, значи е мотивирана и може да се пристъпи към действие.

Ако човек намери път към промяната, който смята за постижим и достъпен, тогава с помощта на техники за поведенческа промяна той често пъти избира този път. Обратно, ако човек вижда нуждата от промяна, но не вижда как да я постигне, се случва точно обратното и реакцията му е да се оттегли.

Когато хората си противоречат, значи са несигурни и имат съмнения. Ако вие като социален работник натискате прекалено много, ще срещнете само съпротива. Съпротивата е знак, че трябва да промените начина, по който реагирате на клиентката.

Несигурността е нормален етап от процеса на промяна (претегляне на аргументите „за“ и „против“). Когато човек се отърве от тази несигурност, може да вземе решение и да се промени. Изследването на несигурността помага да се работи с основния въпрос – човек се чувства зациклил.

4.6 Работа със съмненията

Понякога социалните работници посочват, че се чувстват некомфортно от факта, че клиентките не са напълно искрени. Те не винаги изразяват това и така чувството остава някъде на заден план и може да повлияе на доверието във връзката с клиентката. Ако тя не е искрена, това може да породии различни реакции у социалния работник, като недоволство и разочарование.

⁶⁸ Видеото може да се види на www.comensha.nl.

⁶⁹ www.motivationalinterview.nl

Не трябва да се забравя, че клиентката може да не разказва цялата история по различни причини. Тя може да има свои причини за това, които да не са ясни на социалния работник. Поведението ѝ може да е породено и от травмата.

Преживяното от клиентките понякога е наистина невъобразимо. Някои от тях може да премълчават с години преживяното или да го омаловажават, като казват, че не е било „толкова ужасно“. Социалният работник също може да участва в този процес, като не вярва „на истории“, не реагира или смята, че „стига толкова“, и прекъсва клиентката.

Липсата на доверие също играе роля. Жертвите може да не смеят да разкажат историята си поради липса на доверие. Понякога трафикантите им „подават“ история, която да разкажат, но това не означава, че те не са жертви, а просто че вие не знаете „цялата история“.

Като осъзнавате собствените си реакции и сте открити и честни с клиентката, вие ѝ помагате в процеса на възстановяване. Ако не вярвате на нещо, което ви казва, можете да ѝ го кажете. Това означава да имате открито и неосъждащо отношение. В крайна сметка клиентката носи отговорността за това, което ви казва или премълчава, а вашата работа е да ѝ кажете какви може да са последствията.

4.7 Работа с травмата и емоциите

Един експерт споделя:

Ако сте преживели насилие, светът става една голяма заплаха. Нищо не е такова, каквото трябва да бъде. Не можеш да вземеш сам решение, автономията ти е нарушена, а животът ти е бил принудително отнет. Ти нямаш думата. Всичко това е съпроводено от чувство на срам, страх и гняв. Често пъти хората си носят травмата и я пазят в тайна с години.

Безпомощността и изолацията са сред основните преживявания в насилствената връзка. Затова възстановяването за жертвите на трафик и домашно насилие трябва да бъде насочено към възвръщането на контрола върху живота им и връзките с други хора. Възстановените връзки с други хора изграждат наново психичния капацитет на клиентките, който е бил разрушен от насилието. Този капацитет е в областта на доверието, автономията, инициативността, компетентността, идентичността и интимността.⁷⁰

Не всеки, който преживява насилие, се травмира, но повечето изследвания показват, че насилието оказва огромно влияние върху живота на жертвите.⁷¹ Също така се знае, че те може успешно да преживяват дълги години и чак след време да се проявят посттравматични реакции. Това важи особено когато насилието е било физическо и сексуално.

Като социален работник вие не сте експерт по травмата, но е важно да можете да разбирате реакции, свързани с нея. Симптомите на травмата може да включват тревожност, депресия, главоболие, стомашни болки, липса на удоволствие или интерес, отслабен емоционален живот, избягване и изолация, проблеми със съня, концентрацията и паметта, чувство на вина, срам и различност.

Последствията от травмата и стреса могат да накарат хората:

- да имат трудности с концентрацията и осмислянето на информация;
- да страдат от загуба на паметта;
- да дават противоречива информация;

⁷⁰ Trauma and Recovery, J.L. Herman, 1992.

⁷¹ Пак там.

- да бъдат хаотични;
- да изпаднат в дисоциация – потъване в състояние на съзнанието, в което умът временно се оттегля от реалността, за да блокира травматично преживяване. Отстрани поведението на човека изглежда незаинтересовано и апатично.

Силата на реакцията зависи от различни фактори:

- интензивността на събитията;
- как са били преживени;
- физическата уязвимост;
- възрастта по време на травмата;
- личните характеристики;
- способността за справяне със стреса;
- реакцията на околните;
- предишни травматични преживявания;
- грижата след травматичните преживявания.⁷²

Добре е да се познават реакциите, породени от травмата, тъй като травмираните хора „могат лесно да се почувстват обзети от емоции, когато им кажат да се доверят, или да проявят сила на волята след преживяното насилие“⁷³. За социалния работник това означава, че трябва постоянно да внимавате за баланса между сила и уязвимост. И за себе си – баланса между това да не правите достатъчно и това да правите прекалено много и да поемате отговорност там, където не е необходимо.

За клиентките обсъждането на завръщането може да бъде толкова стресиращо, че те да замлъкнат или пък да станат твърде емоционални. Обмислянето на бъдещите възможности може да се окаже непосилно, ако в резултат на това, което са преживели, те не виждат много възможности. То може да върне някои травматични преживявания или спомени за миналата травма. Нормално е клиентката да иска да се отдалечи от тези мисли, но е важно вие да можете да го забележите. За изграждането на доверие е добре клиентката да знае, че може да изрази емоциите си и вие ще я разберете.

Клиентката може да каже, че не иска сега да говори за това, но по-късно да се отвори пространство да говори. Нормално е тя да не може да разкаже всичко веднага, а да споделя информацията постепенно, да се представя различно или да говори объркано. Това означава, че може да се налага да повтаряте някои неща и клиентката да не може да запомни всичко или да променя решенията си.

Социалните работници, които работят с жертви на насилие, се сблъскват и със собствените си емоции и реакции. Желанието да се „скриеш“ от насилието или да се идентифицираш с жертвата е нормална реакция спрямо насилието. Социалните работници също проявяват тези реакции. Важното е да осъзнават реакциите си, тъй като те могат да повлияят на работната връзка.

Един специалист по травма предлага следното:

По време на обучението си много социални работници изучават методологии за преработване и поддържане на чувствата на близост, откритост и емпатия. Когато това не върви толкова успешно, те го преживяват като влошаване на връзката с клиента (...) и често търсят „грешката“ у себе си. Ако не могат да установят „грешката“, те може да изпитат чувства на неадекватност, вина и срам.⁷⁴

⁷² Krachtwerk, basismethodiek in de Vrouwenopvang, Judith Wolf и Carinda Jansen, UMC St. Radboud, Nijmegen, 2011.

⁷³ J. Truyens и J. van Essen, Systemische therapie bij ernstige posttraumatische klachten. In: Trauma, Diagnostiek en Behandeling, P.G.H. Aarts и W.D. Visser, Cogis, Bohn Stafleu van Loghum (2007)

⁷⁴ Het Labyrint van Ares. Werkbelasting door hulpverlening aan geweldsgetroffenen, Ton Haans, Stichting Pharos, 1998.

Това, което всъщност се случва, е че социалният работник се идентифицира с безпомощността на жертвата. Като реакция на това, за да се справят с чувството на безпомощност, хората обикновено реагират по два начина: стават дистанцирани или стават прекалено въввлечени.

Като социален работник често се обръщате към най-силните си страни. За едни това може да е (твърде) бизнес отношение към ситуацията, докато за други може да е емоционално или прекалено въввлечено отношение. В действителност резултатът от това е, че усещането за безпомощност продължава.⁷⁵

Когато осъзнавате тези механизми, вие можете да адаптирате поведението си и да предотвратите нарушаване на работната връзка с клиентката.

4.8 Пренос и контрапренос

В социалните услуги понятията пренос и контрапренос се използват, за да обяснят действията и реакциите между клиент и консултант. Ако действията са на клиента, това се нарича пренос. Ако те произлизат от социалния работник – това е контрапренос.

В реакциите на преноса клиентът пренасочва емоциите си върху вас като социален работник. Често пъти миналите преживявания играят роля върху поведението на клиента. Ако тогава вие проектирате върху клиента реакциите си към неговото поведение, например гняв и тревожност, това се смята за контрапренос. Неразрешените емоционални и несъзнателни проблеми на социалния работник също играят роля. Ако не осъзнавате това, може да се озовете в една динамика, която нарушава работната връзка с клиента ви, тъй като реакцията ви ще бъде да станете или (твърде) отдалечени, или (твърде) въввлечени.

Реакцията, която не е контрапренос, е когато говорите с клиентката за нейното поведение и ѝ кажете какво в него ви е неприятно. Можете да покажете разбиране, но и да пазите границите си.⁷⁶ Това прави нещата ясни.

Признаци на пренос, които сигнализират за отдалеченост, са:

- отричате части от разказа на клиентката;
- омаловажавате преживяванията или чувствата на клиентката;
- изкривявате съдържанието на разказа;
- избягвате болезнените подробности от разказа;
- държите се безразлично и резервирано към клиентката;
- държите се на дистанция от клиентката.

Признаци на пренос, които сигнализират за прекалена въввлеченост, са:

- ставате зависим от клиентката;
- въвличате се в разказа на клиентката;
- започвате да се идентифицирате с клиентката;
- развивате комплекс на спасител и прекомерно желание да помогнете на клиентката;
- отдавате прекалено голямо значение на травмата в живота на клиентката.⁷⁶

Като социален работник е важно да осъзнавате реакциите си към клиентката и нейната история, към механизмите на контрапреноса и да контролирате баланса между дистанция и прекалена въввлеченост. Трябва да работите върху това в своите интервизии, супервизии и обсъждания на клиентите с други колеги.

⁷⁵ Интервю с M. van den Heuvel, учител по физическа и психологическа издръжливост, Sterk op het Werk, 2013.

⁷⁶ Het Labyrint van Ares. Werkbelasting door hulpverlening aan geweldsgetroffenen, Ton Haans, Stichting Pharos, 1998.

⁷⁷ Countertransference in the treatment of PTSD, Wilson, J.P. и Lindy, J.D., 1994

4.9 Организационна грижа и грижа за себе си

Накрая, не трябва да забравяме и че добрата подкрепа на клиентите се дава най-добре от служители, които знаят как да се грижат за себе си, и организации, които знаят как да се грижат за служителите си.

Хората, които решават да работят с жертви на трафик, домашно или сексуално насилие, често го правят от „отдаденост, идеализъм, солидарност, дълбоко желание да поправят несправедливостта, да излекуват болното“. И много от тях са забелязали, че работата с хора, преживели насилие, е ползотворна не само за жертвите, но и за тях самите, тъй като намалява чувството на безпомощност. Но това, което мнозина не осъзнават, е влиянието, което тази работа може да окаже върху тях и личния им живот. Стрданиято на клиентите, заедно с ограничените ресурси и възможности за подкрепа, може да бъде презаливащо и да причини различни форми на професионален стрес, като синдром на професионалното прегаряне и индиректна травматизация.⁷⁸ Когато има прилики между преживяванията на служителя и на клиента, травматичните реакции в контрапреноса могат да причинят допълнителен стрес.

Ако не се положи грижа за индивидуалните реакции, това може да доведе не само до лично страдание, но и да „зарази“ цели екипи и организации. Обхватът на настоящата методология не предполага навлизане надълбоко в тази тема, а едно кратко описание не би било достатъчно. Въпреки това трябва да се наблегне на огромното значение на организационната грижа и грижата за себе си.⁷⁹

Обмяната между колеги, положителната психична настройка, споделяната визия, екипният дух и отдаденост, умения за самопомощ и професионалната и личната подкрепа са само някои от основните аспекти за изграждане на здравословна и подкрепяща среда, в която служителите могат наистина да помогнат на клиентите си.

4.10 Мост към методологията

В заключение може да се каже, че социалните работници трябва да притежават определени знания, нагласи и умения, за да предоставят подходящо консултиране на клиентите:

- могат да разчитат на знанията и уменията си;
- осъзнават собствените си нагласи към трафика, домашното насилие и завръщането и могат да ги обсъждат с клиентите по начин, който стимулира доверието;
- осъзнават собствените си принципи, ценности и норми и притежават уменията да ги загърбят във взаимодействието с клиента;
- приемат, че клиентите може да имат друга гледна точка или мнение за (не)възможността за завръщане;
- могат да обяснят на клиентите каква подкрепа и какви услуги могат да получат както в Нидерландия, така и в страната на произход;
- могат да обяснят теоретичната рамка, визия, мисия и роля на организацията, в която работят;
- умеят да разясняват желанията, страховете и очакванията;
- могат да се справят с емоции като страх и гняв;
- разпознават реакции, породени от травмата;
- знаят как да работят със съпротивите и притежават умения за мотивационно интервюиране;
- разпознават собствените си реакции в контрапреноса и ги обсъждат по време на супервизия;
- познават социалната карта – знаят кои организации работят по темата завръщане и реинтеграция и могат да предложат адекватна информация и подкрепа на клиента;
- зачитат изборите и решенията на клиентите.

⁷⁸ Work for Care, A Trainers Manual, Sexual and Domestic Violence During and After War, Admira, Training and consultancy to support survivors of war and gender based violence, Utrecht, 2005.

⁷⁹ За повече информация виж Donk, A.J. (2002). Als hulpverleners je teveel wordt. Werkboek voor (trauma)hulpverleners, Transact, Utrecht.

Пета глава Подкрепа в Нидерландия

Структура

Въведение

- Стъпка 1 *Непосредствени нужди и безопасност*
- Стъпка 2 *Първоначални сесии и информация*
- Стъпка 3 *Преглед на собствените сили: оценка на желанията, амбициите, силите и източниците на подкрепа*
- Стъпка 4 *План за действие с краткосрочни цели*
- Стъпка 5 *По-нататъшни сесии*
- Стъпка 6 *Допълване на плана за действие с краткосрочни цели*
- Стъпка 7 *Промени по време на процеса и оценка*
- Стъпка 8 *Първоначално решение*
- Стъпка 9 *Преразглеждане на плана за действие с краткосрочни цели*

Въведение

Методологията „Безопасно бъдеще“ допълва овластяващата методология, използвана при консултирането на жертви на трафик и домашно насилие в женските и специализираните подслони.⁸⁰ Отправната точка на тези подходи е, че всеки човек притежава вътрешни сили и възможности, които могат да бъдат използвани в процеса на оздравяване и за подобряване качеството на живота. „Формулата е проста – да мобилизираме вътрешните сили на клиентите, за да постигнат целите си, така ще усетят подобрене в живота си.“⁸¹ Освен това на възстановяването се гледа като на процес, чиято цел е да формира живот в безопасност, изпълнен със смисъл и надежда и визия за по-добро бъдеще.

Тази глава очертава пътна карта за предоставянето на подкрепа на жертви на домашно насилие и трафик, които получават услуги в Нидерландия, но не са сигурни дали могат да останат в страната. Методологията представлява допълнение към основната методология за работа с тази целева група. Подразбира се, че въпросите, свързани със статута на пребиваване, се вземат предвид още от началото на процеса на консултиране и се предприемат стъпки за обмисляне и обсъждане на възможността за завръщане в страната на произход като една от бъдещите възможности.

По отношение на консултирането на тези клиентки е важно те да бъдат подкрепени да направят информиран избор дали да останат в Нидерландия, или да се завърнат. Също толкова важно е и да бъдат овластени – независимо от решението, което вземат, – да уредят собствената си безопасност и тази на децата си по възможно най-добрия начин. Това означава безопасността да бъде разгледана заедно с клиентката в най-широкия смисъл: дали тя е в безопасност, от каква закрила има нужда, как би могла да защити себе си и как да избегне повторна виктимизация, как да отгледа децата си в безопасна среда и как да осигури безопасен живот за себе си и децата си.

Пътната карта описва стъпките от процеса на подкрепа, които да бъдат използвани заедно с основната методология. В частност това са стъпките, свързани с разглеждането на бъдещите варианти както в Нидерландия, така и в страната на произход, и чрез които въпросът за завръщането може да бъде повдигнат. Предполага се, че социалните работници вече са запознати с основната методология и стъпките, свързани с нея, ще бъдат описани само накратко.⁸²

⁸⁰ Krachtwerk (2011) и Herstelwerk (2012), J. Wolf.

⁸¹ Saleebey, D. (2006). The Strengths perspective in social work practice. Boston: Pearson Education, Inc.

⁸² The Strengths model, A Recovery-Oriented Approach to Mental Health, Third edition, Rapp, C.A., Goscha, R.J. Oxford University Press, 2012; Krachtwerk (2011) en Herstelwerk (2012), J. Wolf.

Тази глава завършва с решението на клиентката или да се завърне в страната на произход, или да остане в Нидерландия. Във втория случай има три възможности:

- клиентката е получила разрешително за пребиваване и ще продължи с основната методология на институцията (при което завръщането пак може да бъде един избор за бъдещето);
- клиентката продължава да търси други легални варианти за пребиваване;
- клиентката няма вече право да остане в Нидерландия и решава да не се завърне в страната на произход.

В последните два случая организацията ще разясни какви видове подкрепа все пак може да предложи и колко време още клиентката може да остане в подслона.

За тези, които решават да се завърнат, глави Шеста и Седма описват следващите стъпки към подготовката за завръщането и реинтеграцията в страната на произход.

За ефективното обсъждане на завръщането и устойчивото завръщане в настоящата методология са включени някои препоръки от „Изправени пред завръщането“:

- клиентката трябва да има достатъчно време да се информира и подготви и трябва да може да направи информиран избор;
- осигурете безопасността на клиентката;
- осигурете сътрудничеството на местна организация, която може да помогне на клиентката със съвет, информация за ситуацията в страната, психологическо консултиране и реинтеграция;
- създайте възможности за клиентките, така че да не се завърнат „с празни ръце“ – например чрез квалификационни курсове или други инициативи, които могат да доведат до някакъв доход.

Стъпка 1 Непосредствени нужди и безопасност

Първата нужда на клиентките, когато пристигнат в подслона, е да се успокоят и да знаят, че са на безопасно място. Още от началото трябва да се обърне внимание и на здравословното им състояние.

Възможно е клиентките да подценяват или дори да надценяват степента на риска за безопасността си, тъй като са под силен стрес. Ако се притесняват от отмъщение, те може да решат да не говорят за трафикантите заради заплахите и насилието, което са преживели. В други случаи проявяват рисково поведение, което може да увеличи опасността. Важно е да говорите с клиентката за притесненията ѝ и за стъпките, от които би се почувствала в безопасност, и до каква помощ има достъп, за да се справи със заплахите. Тук е полезно да се идентифицират колкото се може по-конкретно всички заплахи, както и как те може да бъдат намалени. Разработва се личен план за сигурност, в който ясно са описани всички мерки и клиентката трябва да има възможността да се съгласи с тях. Това обикновено вече си е част от методологията, използвана при консултирането в подслона.

Ако се появят някакви промени в ситуацията на жертвата или например е имало контакт с трафиканта, анализът на риска и планът за сигурност трябва да бъдат разгледани и актуализирани.

Следващите въпроси могат да помогнат:

- Каква е конкретната заплаха в момента?
- Клиентката заплашена ли е от отмъщение?
- Какви конкретни признаци има в момента?
- Съществуват ли заплахи за семейството и близките на клиентката?
- Членовете на семейството участвали ли са в трафика/насилието?
- Клиентката посочила ли е някакви лица от обкръжението си?
- Някой търси ли я, следва ли я?
- Има ли места, където клиентката не може или не смее да отиде?
- Има ли други въпроси, свързани с безопасността ѝ?

Освен това е важно и всички въпроси около безопасността да бъдат подробно обсъдени. Понякога клиентката неволно „издава“ местоположението си, докато извършва ежедневни дейности, например използва телефона си или социални медии или когато тегли пари от банкомат близо до подслона.

Стъпка 2 Първоначални сесии и информация

След като са били посрещнати непосредствените нужди на клиентката и евентуално на децата ѝ и след оценката на безопасността първата консултация обикновено става скоро след като жената е била приета в подслона.

В тази сесия клиентката обяснява защо търси помощ или защо е дошла в подслона. Социалният работник обяснява каква професионална помощ може да предложи на клиентката, децата ѝ или други хора от обкръжението ѝ.⁸³ На тази среща се обяснява на клиентката защо е добре отрано да обмисли и възможностите за бъдещето си:

- трябва да има предвид, че може да не ѝ бъде позволено да остане в Нидерландия. Несигурността около заминаването или оставането ще има сериозни последствия за живота ѝ през следващите месеци и затова трябва да се разговаря по тази тема;
- защото трябва да подкрепим клиентката да направи информиран избор в момента, в който излезе решението за пребиваването ѝ;
- защото престоят в подслона е временен и искаме за нея да има безопасно място, където да може да помисли за бъдещето си;
- защото искаме да сме сигурни, че тя може да се подготви за евентуално завръщане.

Има клиентки, които от самото начало знаят, че искат да се завърнат. За тях също е важно да проверят колкото е възможно по-скоро какво им е необходимо за безопасното завръщане. За тези клиентки може веднага да се използва личният план за завръщане (вижте Таблица 3 от приложенията).

През тази първа сесия се обяснява на клиентката каква е процедурата за получаване на разрешително за пребиваване. Жертвите на трафик често се чувстват повторно виктимизирани, когато са изправени пред неясната система от правила и процедури.⁸⁴ Усещането за безпомощност, което са преживявали в ситуацията на трафик, може да бъде повторено от неясната ситуация, в която се намират, което може да окаже въздействие върху това как виждат бъдещето си.

„Безопасно бъдеще“ препоръчва определени дейности като част от консултирането. Това включва информационна среща с МОМ и/или друга организация, която подпомага завръщането⁸⁵, гледане на информационните клипове с клиенти и социални работници от Нигерия и България⁸⁶, или свързване с партньорска организация от страната на произход, ако има такава. Затова е важно социалният работник да е добре запознат с наличните възможности и политики на организацията, за да може да информира клиентката.

Не трябва да се забравя, че клиентката може да получи информация и от други източници, например адвокати. По принцип връзката между консултанта и други професионалисти, например адвокати, трябва да е изградена върху добро сътрудничество, но това не винаги е възможно. Може адвокатът да вярва, че има и други възможности за продължаване на процедурите по пребиваване, а клиентката да няма нужда от повече подкрепа от подслона. Подслонът може да реши, че клиентката не може да остане повече, и в този случай ще я подкрепи в търсенето на друг вид настаняване.

⁸³ Krachtwerk, basismethodiek in de Vrouwenopvang, Judith Wolf en Carinda Jansen, UMC St. Radboud, Nijmegen, 2011, p.56 .

⁸⁴ За информация за процедурите по придобиване на разрешително, виж приложенията.

⁸⁵ За повече информация за МОМ, виж приложенията.

⁸⁶ Достъп до видеоклиповете може да намерите на сайта на COMENSA.

Някои подслони прекратяват престоя на жертвите на домашно насилие още при първото отрицателно решение по молбата за пребиваване, тъй като тогава спират помощите, които държавата изплаща за тях (RvB)⁸⁷, и подслонът вече не може да си позволи да предоставя консултиране на клиентката. Разбира се, само след като сигурността на клиентката е гарантирана.

Прозрачността на процедурите и целта на консултирането са много важни. Клиентката трябва да получи ясна и разбираема информация и да знае от самото начало какво може да очаква от подслона и какво подслонът очаква от нея.

Стъпка 3 Преглед на собствените сили: оценка на желанията, амбициите, силите и източниците на подкрепа

Използването на собствените сили и личните и социалните ресурси за подкрепа е в основата на овластяващото консултиране. В него клиентката взема активно участие и се изготвя план на базата на нейните желания и амбиции, за предпочитане и с нейни собствени думи.

В този етап се съставя списък на желанията и амбициите (или нуждите), които ще станат част от целите на консултирането. Желанията и амбициите са свързани с различни аспекти от живота⁸⁸ и представляват това, което клиентката иска да постигне. Следователно този списък е постоянен процес с краткосрочни и дългосрочни цели и позволява на клиентката да прецени какво иска и какви са личните ѝ и социални ресурси, или с други думи – какви са силните ѝ страни в различните сфери на живота.

Социалният работник подкрепя клиентката, като говори с нея за желанията и ресурсите ѝ в различните сфери на живота. Така тя може да си изгради представа за подкрепата, която има на разположение както за преодоляване на трудностите, така и за собственото си развитие. Основните въпроси за всяка сфера на живота са: Кой (или какво) си ти? Какво можеш да правиш? Каки са желанията ти? Кой може да те подкрепи? Какви са познанията ти? (Вижте Седма глава за по-подробни обяснения за откриването на собствените сили).

Важно е да продължавате да задавате въпроси и когато обсъждате различните сфери на живота, да обръщате внимание на ситуацията на клиентката, когато все още е била в родината си. Какви източници на подкрепа е имала? Какви са били силните ѝ страни? Каква е била мрежата ѝ? Така ще можете да говорите неформално за страната на произход, без да повдигате темата за завръщането, да научите за източниците на подкрепа там и какво мисли клиентката за тях.

Клиентката може и от самото начало да изрази желание да се завърне. Изследванията показват, че жертвите на трафик, които се завръщат в страната на произход, обикновено правят това скоро след като са напуснали ситуацията на трафик.⁸⁹ Затова е важно веднага да се работи с тези клиенти, за да се прецени какви са желанията и нуждите им и да бъдат уведомен за възможностите за завръщане и подкрепата, която могат да получат.

⁸⁷ Разпоредбите за предоставяне на месечни помощи на определени групи чуждестранни граждани (RvB) покриват основните нужди на клиентките. Те се разпределят от Централната агенция за прием на търсещи убежище.

⁸⁸ Списъкът на собствените сили се състои от 10 сфери на живота (безопасност и защита от насилие, дом и ежедневие, финанси и социална осигуреност, деца и грижа за децата, (бивш) партньор, социална мрежа, дейности, свързани с работа и образование, свободно време и забавление, здраве, лично удовлетворение).

⁸⁹ If Our Skirt Is Torn, Safe Return and Social Inclusion of Victims of Traffic in Human Beings; An Inventory of Neglected Aspects in Ten European and Asian Countries, T. Kootstra en X. Commandeur, ICCO, 2004.

Стъпка 4 План за действие с краткосрочни цели

В този план за действие⁹⁰ се установяват конкретни цели, произтичащи директно от списъка на собствените сили. Социалният работник и клиентката се споразумяват за изпълнението на краткосрочните цели и записват кой за какво и кога отговаря.

В този етап целите обикновено са свързани с пребиваването в Нидерландия. За жертвите на трафик, които са още в периода на размисъл, това означава, че трябва да решат дали да повдигнат обвинение срещу трафикантите или не.⁹¹ Жертвите на домашно насилие трябва да решат дали ще повдигнат обвинение срещу насилника и/или дали искат да кандидатстват за (самостоятелно) разрешение за пребиваване.

Целите може да се отнасят и до страната на произход, дори и в случаите, когато клиентката (все още) не иска или не може да обмисля варианта за връщане. Например ако се окаже, че едно от нещата, които клиентката иска, е да се свърже отново със семейството си, тогава една от краткосрочните цели може да бъде да се уреди това и да се провери кой би могъл да помогне. Партньорската организация в страната на произход може да изиграе роля в това и клиентката трябва да бъде уведомена за различните възможности.

Стъпка 5 По-нататъшни сесии

По-нататъшните сесии са две или повече срещи с клиентката, в които се изследват различните възможности в Нидерландия и в страната на произход. Целта на тези срещи е да се подпомогне клиентката да прецени как да продължи нататък.

Трябва да се опишат идеите и представите, които клиентката има за възможностите в Нидерландия и в страната на произход, и да се изследват бъдещите възможности с помощта на два инструмента. Информацията, получена от списъка на собствените сили, изготвен по-рано, може да се използва като отправна точка при обсъждането на бъдещето. При неговото изготвяне вече е обсъдено как клиентката вижда своето бъдеще, какви минали и настоящи лични и социални ресурси има и какви умения е придобила както в страната на произход, така и в Нидерландия.

За много клиентки разговорянето за страната на произход, в комбинация с вероятността от (принудително) завръщане, е много натоварващо и емоционално. Затова трябва да им се обясни, че на този етап не се взима решение за оставане или завръщане. Това е едно първоначално разглеждане на фактите, което може да помогне при обмислянето на бъдещето. Трябва да се вземат предвид факторите и в Нидерландия, и в страната на произход, тъй като клиентката трябва да може да обмисли и двете възможности. Трябва да се обърне особено внимание на темата за безопасността, тъй като е важно клиентката да бъде подкрепена самостоятелно да се грижи за сигурността си, независимо от това какво реши да прави в бъдеще.

⁹⁰ Планът за действие с краткосрочни цели и сходни планове са част от основната методология на организациите и затова не са включени тук.

⁹¹ По време на периода за размисъл жертвите трябва да решат дали да повдигнат обвинение срещу трафикантите или не. Специализираните подслони за жертви на трафик предоставят настаняване през първите три месеца. Решението дали жертвите ще бъдат настанени в специализиран или друг подслон зависи от различни фактори, включително наличието на места.

Таблица 1 Обсъждане на бъдещето: фактори, които влияят на възприятието за възможностите в страната на произход и в Нидерландия

С попълването на Таблица 1 клиентката може да помисли за различните обстоятелства и силни страни, които трябва да вземе предвид, когато решава дали да остане или да се завърне.

Начин на използване

С помощта на таблицата можете да говорите с клиентката за това как тя вижда различните възможности в Нидерландия и в страната на произход. Таблицата е „просто“ едно помощно средство. По-важно е да обсъдите с клиентката различните аспекти, които играят роля, когато мисли за бъдещето. В колонките отляво и отдясно можете да посочите дали клиентката е положително или отрицателно настроена за всеки фактор. Ако е много положително или отрицателно настроена за даден фактор, можете да сложите ++ или --, като целта е да се изясни какви са притесненията на клиентката в момента.

Възможност -	Отправна точка	Възможност +
	Статут на пребиваване: Период за размисъл Кандидатстване за право на постоянно пребиваване / Право на пребиваване, зависещо от партньора / друго, например.....	
	Място за обяснения:	
-	Възможности в Нидерландия	+
	1. Безопасност (лична и на семейството)	
	2. Защита от насилие	
	3. Деца и грижа за децата	
	4. Жилище	
	5. Работа, доход и образование	
	6. Усещане като „у дома“	
	7. Семейство/социална мрежа	
	8. Здравеопазване	
	9. Социален статус	
	10. Социални норми по отношение на завръщането	
-	Възможности в страната на произход	+
	1. Безопасност (лична и на семейството)	
	2. Защита от насилие	
	3. Деца и грижа за децата	
	4. Жилище	
	5. Работа, доход и образование	
	6. Усещане за „у дома“	
	7. Семейство/социална мрежа	
	8. Здравеопазване	
	9. Социален статус	
	10. Социални норми по отношение на завръщането	
Общо -		Общо +

Опитайте се да оцените всеки от факторите, така че да имате възможно най-пълна представа за различните сфери от живота на клиентката.

Общият брой точки дава представа за възможностите пред клиентката в този момент. Задайте допълнителни въпроси за преживяванията и възприятията, които стоят зад точките. Така се изгражда една картина за силните и слабите страни на клиентката, която предоставя теми за консултирането.

За всеки фактор попитайте клиентката как го усеща и оценява. Ако това ѝ е трудно, вие можете да заемете по-активно напътстваща позиция. Внимавайте да не слагате думи в устата на клиентката и да я оставите тя сама да дава отговорите.

Също така внимавайте да не започнете да интерпретирате отговорите. Ако не сте сигурни, попитайте клиентката дали сте разбрали правилно и имайте предвид, че този разговор може да предизвика силни емоции. Следете за съответните сигнали у клиентката.

1. Безопасност

Безопасността и защитата от насилие са важни въпроси за всички клиентки. Необходимо е да обсъдите това с тях и да прегледате анализа на риска и какви рискове са идентифицирани.

Какви възможности вижда клиентката за осигуряване на своята безопасност както в Нидерландия, така и в страната на произход? Обърнете внимание на разликата между възприятието за безопасност и опасност и действителните преживявания. Задавайте допълнителни въпроси и описвайте потенциалните опасности възможно най-конкретно.

Сред хората, на които може да се наложи да се завърнат, има различни уязвими групи, затова трябва да имате предвид контекста в страната, където клиентката може да се завърне. Преценете дали тя принадлежи към някоя от тези уязвими групи. Най-честите черти, които може да причислят човек към уязвима група са: пол и сексуална ориентация, етнически произход, здравословно състояние и минали преживявания (жертви на трафик, домашно насилие или генитално осакатяване).

Полът може да има директно влияние върху степента, в която човек се чувства в безопасност или не, когато се завръща. За самотни жени или неомъжени майки в някои случаи може да е опасно да се завърнат в страната си. Попитайте клиентката да разкаже как си представя възможностите и кои фактори влияят върху тях.

Някои жертви на трафик са били трафицирани от семействата си. Как възприема тя своята сигурност, ако се наложи да се завърне? Каква може да е реакцията на семейството ѝ? Може ли да разчита на закрила? Има ли притеснения от генитално осакатяване на нея или евентуално на дъщеря ѝ?

Партньорските организации в страната на произход могат да изиграят роля при осигуряването на безопасност. Те могат да осигурят временен подслон и контакт с други организации. Клиентката знае ли за тези възможности?

2. Защита от насилие

Защитата от насилие е свързана с възприятието за безопасност, което бе разгледано в предишната точка. Целта на тази част е да вникне във възможностите за закрила, в случай че клиентката преживее насилие отново или за предотвратяване на бъдещо насилие. Какви възможности за това вижда клиентката в Нидерландия или в страната на произход?

За много клиенти възможността да се обърнат към полицията в Нидерландия за закрила е нещо ново. В зависимост от опита, който са имали с полицията в Нидерландия, те могат да оценят достъпа до закрила или по-положително, или по-отрицателно.

Много клиентки са имали много неприятни преживявания с полицията в своята държава и като цяло ѝ нямат доверие. Това означава, че за закрила те разчитат само на други източници. Клиентката има ли идея кой би могъл да ѝ помогне? Попитайте я какво ѝ е необходимо за осигуряване на защита и на

кого може да разчита за това в Нидерландия и в страната на произход. Разберете и дали партньорската организация може да направи нещо, за да подобри доверието ѝ в полицията, например като сподели положителен опит от работата с полицията или други местни институции.

3. Деца и грижа за децата

Възможностите за развитие на децата играят важна роля, когато клиентките обмислят дали да останат в Нидерландия, или да се завърнат. Какви права и възможности има едно дете в Нидерландия и в страната на произход? Ще бъде ли в безопасност? Какви възможности за образование има? Има ли детски градини и каква е обстановката там? Детето може ли да говори, чете и пише на езика в страната на произход? Ако детето е родено извън брака или от връзка с трафиканта или клиент, къде ще има по-добри възможности за развитие? Трябва да се направи сравнение между перспективите пред децата в Нидерландия и в страната на произход.

В този случай има значение и какъв е статутът на пребиваване на клиентката, другия родител и децата. Едно от нещата, които СИН взема предвид при решението за пребиваване, е каква е връзката с другия родител и дали има или ще има уреждане на родителски права. Може другият родител и децата да имат право на пребиваване в Нидерландия и клиентката да се страхува, че ще бъде отделена от децата си. Затова е добре да се потърси и специализирана правна помощ. СИН винаги взема предвид дали има т.нар. обективни пречки пред продължаването на семейния живот в страната на произход. Споразумението за попечителство (с гражданин на Нидерландия или ЕС или който има разрешение за пребиваване) може да е обективна пречка. Друга пречка може да има, ако семейството е под надзора на Агенцията за закрила на детето. Ако клиентката има деца от някого, който пребивава законно в Нидерландия, то депортирането ще е трудно. В някои екстремни случаи клиентката може да не получи разрешение за пребиваване, но и да не може да бъде принудена да напусне страната, тъй като ще трябва да изостави детето си (което пребивава легално). Тогава тя ще трябва да избере дали да остане да живее нелегално в Нидерландия, или да се завърне в страната на произход без детето си.

Ако правото на пребиваване на детето зависи от статута на клиентката, тогава може и клиентката, и детето ѝ да не получат разрешение за пребиваване и тя ще трябва да помисли къде би могла да живее с децата си.

В Нидерландия има около 30 000 недокументирани деца. Също като другите деца, те имат правото на подслон, храна и дрехи, както и образование до навършване на 18 години и спешна медицинска помощ. Извън това обаче правото на други услуги е ограничено, например правото на социални помощи и детски надбавки.

Изследванията показват, че недокументираните деца са в сравнително по-висок риск от физическо насилие, negliжиране и сексуално насилие. Освен това хигиената и личното пространство в жилищата им често са незадоволителни.⁹² Някои недокументирани деца страдат от същите проблеми като връстниците си с документи, които живеят в бедност. Освен това те са изправени пред различни предизвикателства, свързани с липсата на право на пребиваване, и когато пораснат, няма да могат да вършат много неща, които другите ще могат, например да си намерят работа, да вземат шофьорска книжка, да ходят на събития, където трябва да покажат документи, или да пътуват в чужбина.

Изследванията посочват и други, по-трайни проблеми, от които страдат недокументираните деца, като например сериозен психологически стрес в резултат от липсата на документи и страха да не бъдат разкрити и арестувани. Животът в тайна, несигурността за бъдещето и нелегалният статут са непосилни за много деца⁹³.

⁹² Mensinga, M. & Bommel, H. van (2010) Ongedocumenteerde kinderen en de toegang tot ziekenhuiszorg. Onderzoeksrapport, Stichting Pharos.

⁹³ Kinderen buiten Beeld. Een onderzoek naar de leef- en woonsituatie van ongedocumenteerde kinderen, Hogeschool van Utrecht, Defence for Children и Stichting LOS, 2014.

Израстването в бедност и страх поради нелегалния статут на пребиваване изисква силна психическа устойчивост от деца и техните родители. Комбинацията от стрес и несигурност изисква и много добри родителски умения. Личните и социалните ресурси на клиентката са изключително важни в тази ситуация.

Липсата на перспективи пред децата в Нидерландия може да бъде една причина за завръщане, както и вероятността да има по-широка подкрепяща мрежа в страната на произход.

Понякога клиентките имат деца и в страната на произход. Желанието да се завърнат при тях може да играе важна роля в процеса на взимане на решение. Попитайте клиентката как тя вижда възможностите и кои фактори може да окажат влияние.

4. Жилище

Какви възможности вижда клиентката за себе си в Нидерландия? Реалистични ли са те? Недокументираните мигранти често живеят в лоши условия, които могат да окажат влияние върху здравето. Клиентката знае ли какви възможности има, ако реши да остане нелегално в страната, където ще трябва да зависи от други хора и да бъде уязвима към злоупотреба и експлоатация? Какви възможности има в страната на произход? Кои фактори оказват влияние? На каква подкрепа може да разчита по отношение на жилище в страната на произход и в Нидерландия?

5. Работа, доход и образование

Изключително важно е клиентката да има достатъчно доход, за да избегне зависимостта от други хора. Зависимостта е рисков фактор за попадане в ситуация на насилие. Затова разширяването на личните и социалните ресурси за подкрепа е един от основните аспекти на овластяващото консултиране, което включва и възможността за работа. Какво мисли клиентката за възможностите си за доход? Какви са шансовете ѝ на пазара на труда в Нидерландия и в страната на произход? Какви умения притежава за осигуряване на доход? Какви възможности за работа има или като служител, или като самонаета? Какво е работела в миналото? В каква ситуация е израснала и как е възприемала работата и работенето? Какво работят/са работили майка ѝ и баща ѝ? Целта на тези въпроси е да се добие представа за възможностите в контекста на клиентката.

Познава ли човек, който може да ѝ помогне да си осигури работа и доход? Има ли възможности за квалификационни курсове или подкрепа за започване на малък бизнес в страната на произход? Има ли нужда от обучение и какво? Има ли нужда от образование или курсове, за да подобри шансовете си на трудовия пазар? Би ли се възползвала от квалификационни курсове в страната на произход?

Ако има партньорска организация в страната на произход, тя също може да помогне на завръщащите се жертви да си намерят работа. Клиентката знае ли за подобни възможности? Препоръчително е да бъде свързана с партньорската организация, за да получи повече информация по темата.

6. Усещане като „у дома“

Този фактор предизвиква много емоции. Много клиентки чувстват липсата на внедреност в семейството и усещането за дом. Но и липсата на уважение или усещането, че са „никой“ в чужда страна, също оказва влияние на много от тях. Усещането, че не са желани или че са третирани като „граждани втора ръка“, се отразява на преживяванията на много от клиентките.

Клиентките често избягват да говорят за носталгията по родината, тъй като е прекалено болезнена и емоционална. Все пак е важно да се отвори и тази тема. Опитайте да насърчите клиентката да говори за нея и за приятните неща там. Обърнете внимание на нещата, които са я карали да се чувства добре и щастлива там.

7. Семейство/мрежа

Степента на социална внедреност в Нидерландия може да повлияе на решението за завръщане. Под това се разбират размерът и качеството на социалната мрежа на клиентката: има ли приятели, семейство и познати там и може ли да разчита на социална си мрежа? По същия начин и липсата на семейство или приятели и качеството на връзките може да повлияят на решението за завръщане. Ако има семейство в страната на произход, клиентката може да чувства носталгия и желание да бъде с тях. Но е също така вероятно и да се срамува пред тях заради това, че е проституирала или че не е успяла да се реализира и се връща „с празни ръце“. В някои случаи семейството може да е взело пари назаем, за да плати за пътя ѝ до Нидерландия, и клиентката да не може да помогне за изплащането му. Клиентката може и да се страхува от семейството си. Ако те са участвали в ситуацията на експлоатация, е важно да се анализира рискът и дали има възможност за поправяне на връзката със семейството.

8. Здравеопазване

За жертвите със здравословни проблеми е добре да се сравнят разликите между достъпа и качеството на услугите в Нидерландия и в страната на произход. За тях има значение и статутът на пребиваване. Според Закона за чужденците недокументираните мигранти имат право само на спешна медицинска помощ и въпреки това се знае, че те обикновено чакат много дълго време преди да потърсят помощ в спешното отделение на болниците.

Ако клиентката има здравословни проблеми, трябва да разгледате възможностите за възстановяване както в Нидерландия, така и в страната на произход. В приложенията има полезни ресурси за проверка на наличието и достъпа до спешна медицинска помощ в страната на произход. В случай на сериозна, животозастрашаваща болест клиентката може да подаде молба за оставане по Чл. 64 от Закона за чужденците, според който не може да бъде депортирана, ако тя или член на семейството ѝ са в лошо здраве и това би направило пътуването опасно.⁹⁴

Психологическите проблеми могат да повлияят на действията и мислите, особено ако клиентката е с психично заболяване. Например ако страда от тревожност, може да надценява риска за безопасността си. Клиенти с депресия може да нямат никакъв интерес към бъдещето си. За клиенти с шизофрения се прави оценка, за да се види до каква степен могат да преценяват реалността.

9. Социален статус

Как възприема клиентката социалния си статус в Нидерландия и в страната на произход? Това отразява ли се върху възможностите ѝ в тези държави и по какъв начин? Попитайте я какво би означавало за нея да се завърне в страната си.

В много държави разведените жени и самотните майки са в слаба социална позиция. Каква е ситуацията на клиентката? Това отнася ли се и за нея и как може да се отрази на възможностите ѝ? Проституирането също се смята за табу в много държави и не е социално приемливо. Дори да е било под принуда, това пак може да окаже влияние върху социалната позиция. Така ли е и за клиентката?

От друга страна, за някои клиентки социалната им позиция в Нидерландия също може ги накара да решат да се върнат, например защото имат усещането, че не са добре дошли и никога няма да са напълно интегрирани в Нидерландия.

⁹⁴ В такъв случай клиентката не получава разрешение за пребиваване, а депортацията се отлага.

При попълването на Таблица 1 клиентката вече е помислила за обстоятелствата и силните страни, които имат значение при правенето на избори за бъдещето.

Следващата стъпка е заедно да разгледате кои фактори биха могли да претърпят положително развитие. Това може да стане, ако има нова информация или чрез уреждане на някои практически въпроси. Ако например липсата на сигурност, работа и жилище са посочени като фактори, които ограничават бъдещите възможности в страната на произход, можете заедно с клиентката да помислите как това може да се промени. Не забравяйте, че партньорските организации в страната на произход биха могли да информират клиентката за подкрепата, която те могат да ѝ предложат. По този начин клиентката ще знае, че няма да е сама след завръщането. Ако безопасността е сред основните ѝ притеснения, осъждането на трафиканта или насилника може драстично да промени това.

Възможностите, предоставени от местната партньорска организация, трябва да се използват, като се представят на клиентката от самото начало или се направи връзка между нея и партньорската организация. Това може да стане по телефона или по Скайп. Може да се използват и видеоклиповете с партньорите от България и Нигерия, които представят как те помагат на жертвите. Може да се организира и информационна среща с MOM или друга организация, предоставяща подкрепа при завръщане.

Таблица 1 и 2 отразяват най-важните въпроси при обмислянето на бъдещите варианти и информация за силните и слабите фактори в живота на клиентката. Силните фактори трябва да бъдат използвани, а слабите показват къде е нужна повече закрила и подкрепа.

На базата на информацията, събрана от двете таблици, в следващата стъпка се формулират конкретни цели и може да започне работата по постигане на тези цели в рамките на консултирането.

Стъпка 6 Допълване на плана за действие с краткосрочни цели

В плана за действие с краткосрочни цели (стъпка 4) са включени конкретни цели, произлизащи от списъка със силните страни. Сега планът за действие може да бъде допълнен с информация от осъждането на бъдещите възможности. Не забравяйте и евентуални цели, свързани с информацията, получена от партньорската организация.

Освен това може да включите и среща с MOM или друга организация, предоставяща информация за завръщането, както и участие в групова сесия по темата за завръщането, организирана от тях.⁹⁵ Друга групова дейност може да бъде гледането на клиповете за партньорите от България и Нигерия.

Опитът от проекта „Безопасно завръщане“ показва, че темата за завръщането може да бъде полезна както в индивидуален, така и в групов контекст. В крайна сметка клиентките живеят заедно в подслона и си обменят информация. Това дава възможност на социалните работници да предоставят информацията, когато е необходима, и да получат представа за динамиката в групата около темата за завръщането. Груповите сесии могат и да предотвратят разпространението на невярна информация. Споделянето на информация може да е полезно за клиентките, особено ако са в различни етапи на процедурата за пребиваване или процеса на взимане на решение дали да останат, или да се завърнат. Тази тема може да се подеме след това в индивидуалните сесии.

⁹⁵ За преглед на организациите виж допълненията.

Стъпка 7 Промени по време на процеса и оценка

Някои неща може да се променят, докато тече консултирането, или да получат ново значение поради нова информация или промяна в обстоятелствата.

Една важна промяна е решението на Службата по имиграция и натурализация (СИН) за разрешението за пребиваване. Ако резултатът е положителен, решението на клиентката дали да се завърне в страната на произход, или да остане няма да бъде повлияно прекалено много. Консултирането е насочено към това какво иска да постигне клиентката и каква подкрепа ѝ е нужна.

В случай на отказ от СИН ситуацията е различна. Това директно влияе на възможностите на клиентката в Нидерландия и тя трябва да реши какви действия да предприеме. Ако може да обжалва решението, тя трябва да прецени плюсовете и минусите на това. Добре е и да се обсъди заедно със социалния работник дали обжалването е в неин интерес, особено ако вече е ясно, че има минимална вероятност да получи разрешение за пребиваване. Адвокатите почти винаги съветват клиентите да използват всички възможни процедури. Това може да накара клиентката евентуално да преосмисли решението да се завърне. За целите на консултирането е важно всичко това да се обсъди подробно с клиентката, за да се прецени кое е в неин интерес.

Една продължителна ситуация на несигурност относно правото на пребиваване може да има сериозно влияние върху състоянието на клиентката. Изследванията на бежанци⁹⁶ показват, че дългите процедури за получаване на статут имат травмиращ ефект. Трябва да се помисли и какво означава тази ситуация за децата на клиентката: как ще се отрази несигурният статут на пребиваване върху тях? Как им се отразява дългосрочният престой в подслон. Друг въпрос е и дали клиентката може да остане в подслона, докато излезе решението ѝ. Ако вече няма нужда от консултиране или друга социална подкрепа или подслон, организацията може да реши да прекрати настаняването ѝ. В такъв случай клиентката ще трябва да взема решенията за живота си извън подслона.

Въпросите около правото на пребиваване в Нидерландия и на престой в подслона правят варианта за завръщане една по-конкретна тема. Но ако клиентката (все още) не се чувства готова за такъв разговор, може да говорите какво би означавало да живее в нелегалност. Много е важно клиентката да е наясно с последствията, особено ако има и деца.

Когато се преразгледат Таблица 1 и 2, може да се оформи различна картина, особено ако под възможности в Нидерландия се вземе предвид пребиваването като недокументиран мигрант. Клиентката трябва да има ясна представа какво означава това и да прецени как ще се отрази на нейната безопасност и тази на децата ѝ. Какво мисли тя за това и как оценява евентуалния риск от повторна виктимизация? Ясно ли ѝ е какво би означавало това за нея и децата ѝ? Как си представя бъдещите си възможности? Познава ли други недокументирани мигранти или организации, които предоставят подкрепа?

На базата на новата информация клиентката може да промени решението си за бъдещето. В този етап е полезно да се организира (отново) среща между клиентката и МОМ и/или партньорската организация в страната на произход, за да може да се обсъдят притесненията ѝ около завръщането. Партньорската организация може да предложи нова информация и да обясни как би я подкрепила по отношение на безопасността, подслона, грижата за здравето и намирането на работа. Този директен контакт може да помогне на клиентката да вземе решение. Важно е да ѝ се обясни, че партньорската организация не може веднага да разреши всичките ѝ проблеми и тя ще трябва също да участва активно.

Решението на СИН по статута на пребиваване не е единственият повод за преразглеждане на вариантите. Може да настъпят и други промени в личния или семейния живот на клиентката, които да доведат до нови приоритети.

⁹⁶ Виж: Facing Return: An approach for psychosocial assistance to (former) asylum seekers and undocumented migrants, Diana Geraci, Pharos, 2011.

Завръщането и вариантите за бъдещето трябва да станат стандартен елемент от оценката на консултирането. Освен това при всяка промяна в обстоятелствата при клиентката трябва да се преразгледат и евентуално адаптират анализът на риска и планът за безопасност.

Стъпка 8 Първоначално решение

Всяка важна промяна или преразглеждане на приоритетите могат да доведат до необходимостта от промяна на решението за оставане в Нидерландия.

Ако много от факторите получат отрицателни оценки, особено по отношение на безопасността в страната на произход, тогава има малка вероятност клиентката да иска да се завърне.

Евентуалните последици, които произтичат от тези промени, след това се разглеждат по време на консултациите и, ако е необходимо, се привеждат в конкретни цели от плана за действие.

Ако клиентката няма вече правото да остане легално в Нидерландия и не може или не иска да се завърне в страната на произход, подслонът няма повече какво да направи за нея. Ако има дете, тя може да бъде настанена в т.нар. семейни локации на Службата по репатриация и завръщане. Според политиките в Нидерландия семейства с непълнолетни деца, които са опитали всички възможности за пребиваване и не са напуснали, имат право на подслон. Семейни локации има в различни райони на Нидерландия и клиентите могат да останат там, докато напуснат страната или докато най-малкото дете навърши пълнолетие. Те подсигуряват само най-основните нужди, консултират само за завръщането и клиентките трябва да се обаждат, когато влизат или излизат (освен през уикенда). Клиентките, които нямат деца и се очаква да напуснат страната в рамките на три месеца, също могат да бъдат настанени в подслон, където свободата е ограничена. И там условията са много базисни, клиентите трябва да се обаждат като влизат и излизат, и консултирането също се фокусира върху завръщането.⁹⁷

Има вероятност клиентката да реши да остане (временно) като недокументиран мигрант. По време на консултациите тези варианти се обсъждат заедно с нея, като основният фокус е върху безопасността. Последствията от нелегалното пребиваване за клиентката и децата ѝ, които бяха разгледани по-рано, трябва да се обсъдят отново. Ако клиентката все пак избере този вариант, тя може да се възползва от Социалната карта с организации, към които може да се обърне за подкрепа.

Не трябва да се забравя и че завръщането не винаги зависи от получаването на разрешение за пребиваване. Има и клиенти, които или са в процес на кандидатстване, или вече имат разрешение и все пак избират да се завърнат в страната на произход след известно време. Понякога личните обстоятелства водят до решението, че завръщането е най-добрият вариант.

Ако клиентката реши да се завърне, Стъпка 10, личният план за действие за завръщането, може да я подготви за него. Всички други клиенти продължават със Стъпка 9.

Стъпка 9 Преразглеждане на плана за действие с краткосрочни цели

Докато клиентката е настанена в подслона, ролята на социалния работник е да я подкрепи да стигне до основната цел – да може да заживее самостоятелно без страх от насилие. В Плана за действие са формулирани конкретни краткосрочни цели за това. Той се следи постоянно, като се добавят по-малки и по-големи цели. Това продължава или докато целите са постигнати, или докато има ново развитие, което изисква преразглеждане на решението за оставане или завръщане.

Клиентката трябва да бъде активно ангажирана във всички краткосрочни дейности и да определя какъв живот иска за себе си, след като напусне подслона.

⁹⁷ Източник: www.dtenv.nl

Шеста глава Подготовка за завръщането

Структура

Въведение

Стъпка 10

Личен план за действие за завръщането

Стъпка 11

Актуализиране на анализа на риска

Стъпка 12

Предаване, заминаване, приемане и проследяване

Въведение

Различните клиентки си тръгват по различен начин. В някои случаи клиентката не иска да се възползва от никакви услуги и просто напуска. Причината за това много често е чувството на срам, че близките и приятелите ѝ в страната на произход ще научат какво ѝ се е случило в Нидерландия. Като социален работник вие все пак можете да предложите да се свържете с нея по телефона след известно време и при всички положения трябва да ѝ дадете информация за организация в нейния град, в случай че все пак реши да потърси подкрепа на по-късен етап.

Ако клиентката поиска подкрепа за (подготовката на) завръщането и/или реинтеграцията, има различни възможности.⁹⁸ Партньорските организации по проекта „Безопасно завръщане“ от България и Нигерия могат да предоставят подкрепа при подготовката на завръщането още от началните етапи на консултирането. По-специално те могат да организират безопасността на клиентката, подслон и психологическа помощ. В зависимост от желанията на клиентката, страната на произход и възможностите на различните организации подкрепа могат да предоставят и MOM, Maatwerk bij Terugkeer, Wereldwijd, Bridge to Better и други организации, работещи в подкрепа на завръщането. Можете да се консултирате и със социалната карта на организации, специализирани в завръщането и реинтеграцията на жертви на домашно насилие и трафик.

От опита със завръщащи се клиентки в рамките на проекта бе установено, че почти 80% използват услугите на MOM. Организацията има офиси в над 120 държави и независимо от причината за завръщането може да предостави финансова подкрепа на мигрантите, които се завръщат доброволно от Нидерландия. MOM ръководи програмата „Завръщане и емиграция от Нидерландия“ (ЗЕН) от 1991 г., чрез която предлага помощ за доброволно завръщане от Нидерландия. MOM консултира за възможността за доброволно завръщане, предоставя актуална информация за страната на произход и отговаря на индивидуални запитвания. MOM може да помогне за издаването на документи за пътуване, урежда и заплаща пътуването, предоставя консултиране преди завръщането и ако клиентката желае – след пристигането. По принцип граждани на ЕС не могат да бъдат подпомагани от ЗЕН, но се правят изключения за жертвите на трафик. Освен това MOM предлага на някои целеви групи допълнителна (финансова) подкрепа и индивидуално консултиране. За жертвите на трафик това означава, че в различни офиси на MOM могат да получат допълнителна помощ за реинтеграция и консултиране заедно с местни НПО.⁹⁹

Организации като Maatwerk bij Terugkeer, Wereldwijd и Bridge to Better често използват MOM и за уреждане на пътуването и необходимите документи. Някои от тях също имат връзки в страните на произход, а в някои случаи, като например Maatwerk – имат международна мрежа от партньори. Освен това някои партньори са специализирани в предоставянето на подкрепа на завръщащи се жертви на трафик. Жертвите на домашно насилие обикновено също могат да се възползват от тези услуги.

⁹⁸ В рамките на проекта „Безопасно завръщане“ имаше налична (скромна) финансова помощ за всеки завръщащ се, която да подкрепи реинтеграцията в страната на произход или за подготовка на заминаването, например квалификационен курс.

⁹⁹ Източник: www.iom-nederland.nl

Други организации, като например Bridge to Better и Stichting Wereldwijd, предлагат психологическа помощ по време на подготовката на заминаването, както и практическа подкрепа, например за започване на малък бизнес в страната на произход. Това важи основно за клиентки от държави извън ЕС, както и при Maatwerk и MOM. Винаги имайте предвид интересите на клиентката. За повече информация за организациите за подкрепа вижте приложенията.

Финансовата подкрепа в повечето случаи не се предоставя в брой, а за определени дейности или услуги в страната на произход. Всяка клиентка има досие, което включва информация за финансовата подкрепа и организацията, която урежда завръщането. След това парите се превеждат на организацията, която консултира клиентката в страната на произход, и се сключва споразумение за проследяване на случая.

Клиентката сама трябва да реши с коя организация иска да се завърне. Каквото и да реши тя, вие като неин социален работник трябва да я подкрепите, като заедно попълните Личния план за действие за завръщането и обсъдите какви действия трябва да се предприемат. Винаги проверявайте как различните организации в Нидерландия и в страната на произход могат да ѝ помогнат.

Личният план за действие за завръщането е важен документ, който клиентката може да вземе със себе си при завръщането. Ако в страната има партньорска организация и клиентката е съгласна, планът може да бъде споделен с нея. Организацията ще предостави консултиране за реинтеграция и ще работи с нея за постигане на целите от плана.

Добре е да насърчите клиентката сама да се свърже с партньорската организация в Нидерландия и/или в страната на произход. Така тя може да изработи по-конкретен план, както и да обсъди страховете и опасенията си. Добре е и самият социален работник да се свърже с организацията, за да я информира за консултирането, да се уреди предаването и изпълнението на целите от Плана за действие. Партньорската организация може да сподели мнението си за ситуацията на клиентката и да разясни каква подкрепа може да ѝ предложи. Освен това е важно да се уточни кой е основното лице за контакт в подслона, в организацията, уреждаща завръщането, както и в организацията в страната на произход.

За предпочитане е Планът за действие да бъде написан или преведен на английски, за да може да бъде споделен с партньорската организация в страната на произход, ако разбира се, клиентката също е съгласна.

Стъпка 10 Личен план за действие за завръщането

Когато клиентката вземе решение да се завърне в страната на произход, може да започне уреждането на практическите въпроси и довършването на плановете. Личният план за действие помага на клиентката да се подготви за завръщането, а на социалните работници – да видят нейните силни и слаби страни. Тази глава дава информация за всяка отделна секция от Личния план за действие за завръщането.

Начин на използване

Опишете плана за действие заедно с клиентката (Приложение 5). Той е основан на принципите на задействие и стимулиране на социалната подкрепа и проактивно справяне, т.е. предварително намиране на възможни решения на потенциални проблеми. В случаите когато участват и членове на семейството, техните предпочитания, идеи и съмнения за завръщането също трябва да бъдат описани. По възможност е добре да говорите с всеки член на семейството поотделно, за да се почувстват свободни да изразят надеждите и опасенията си. Ако имате умения за работа с деца, може да включите и тях при съставянето на плана, или да помолите колега, който има такива умения.

За предпочитане е планът да бъде написан или преведен на английски, за да бъде споделен и с партньорската организация в страната на произход, ако клиентката също е съгласна.

За някои от частите на плана вече има информация от списъка със силните страни и от консултирането. Използвайте ги, за да избегнете допълнителна работа и за да не трябва клиентката да повтаря вече казаното.

Личния умения и способности

Като изрично назовете способностите, уменията и талантите на клиентката, вие обръщате внимание на нейния потенциал и силни страни. Важно е и да опишете опита и талантите ѝ, за да се види какви възможности за работа може да има в страната на произход. Използвайте информацията от прегледа на желанията и амбициите (Стъпка 3) и/или от сесиите за обсъждане на бъдещето (Стъпка 5). След завръщането работата и доходът са едно от най-важните условия за устойчива реинтеграция. Ето няколко препоръки:

- Заедно с клиентката изгответе списък със силните ѝ страни и възможностите ѝ, за да видите как може да ги приложи в живота си.
- Опишете предишния ѝ трудов опит и заедно подгответе CV.
- Клиентката ще има повече възможности в страната на произход, ако завърши колкото може повече обучителни курсове преди завръщането. Уведомявайте клиентката за налични възможности за учене и квалификация, за да се подготви по-добре за живота и работата в страната на произход.¹⁰⁰
- Някои въпроси може да бъдат уредени чак след завръщането. Клиентката може дълго време да е била извън страната си и нещата много да са се променили. Ако има местна организация, тя може да помогне на клиентката след завръщането. Но дори и тогава е много важно Личният план за действие да бъде колкото е възможно по-точен.

Лични цели

Когато мислят за личните си цели, клиентките трябва да намерят баланса между мечтите и реалността. Целите трябва да са възможно най-конкретни, за да се направи сравнение между желанията и амбициите и реалността. Следващите въпроси могат да помогнат:

- Какво точно би искала да правиш?
- Кога искаш да го правиш?
- Защо искаш да правиш това?
- Какво ти е нужно, за да постигнеш този план или цел? (Това може да е обучение, време, пари или други ресурси.)
- Кой може да ти помогне?

За формулирането на реалистични и постижими цели е добре да се осъществи контакт с организация, която може да предостави подкрепа. Това може да е партньорска организация в страната на произход, но също така MOM, Maatwerk, Stichting Wereldwijd, или Bridge to Better. Често пъти контактът вече е бил осъществен в по-ранен етап. Използвайте тези контакти, за да обсъдите възможностите за подкрепа от самото начало.

След това изследвайте заедно с клиентката евентуалните пречки, свързани с жилище, работа, обучение, семейство и т.н. в страната на произход. Подхождайте сериозно към тези пречки и заедно опитайте да намерите възможни решения.

За тази цел е важно да се набележат ресурсите, от които клиентката ще има нужда за завръщането и реинтеграцията си. Има ли налични финансови средства и как може да бъдат използвани, коя организация носи отговорност за тях? Клиентки от страни извън ЕС могат да кандидатстват за финансова помощ чрез някоя от организациите за завръщане. Клиентки от страни в ЕС, които са били жертва на трафик, могат да кандидатстват при ЗЕН фонда на MOM. Има значение и дали клиентката се завръща с децата си. Ситуацията на всяка клиентка е различна и затова подкрепата трябва да се основава на индивидуалните нужди. Организациите за завръщане могат да помогнат за това.

¹⁰⁰ Beyond Borders. Take control of your own future. Future training/Ondernemen in je eigen toekomst. Training toekomst.

Освен финансовата подкрепа за завръщането и реинтеграцията, организации като Bridge to Better и Wereldwijd предлагат и възможности за придобиване на умения, а понякога и обучителни курсове преди заминаването. Разберете какво иска и от какво се нуждае клиентката, за да може да направи информиран избор според различните възможности.

Подкрепа и социална мрежа

По време на консултациите се отделя голямо внимание на описването и укрепването на подкрепящата мрежа в Нидерландия и в страната на произход. Заедно с клиентката направете този списък възможно най-конкретен и помислете как тези мрежи могат да бъдат от полза за нея.

Не забравяйте, че трябва добре да информирате клиентката за възможностите за подкрепа за завръщането от организации като MOM, Maatwerk bij Terugkeer, Wereldwijd или Bridge to Better и в страната на произход.

В Нидерландия

- Социалната мрежа в Нидерландия на повечето клиентки от целевата група обикновено е малка и се състои от хора, които са в същата ситуация. Помислете заедно с клиентката как тази мрежа да бъде разширена по отношение на завръщането. Може да обсъдите включването ѝ в църковни или други религиозни групи, ако това отговаря на вижданията ѝ.
- Проучете заедно с клиентката възможностите за консултации преди заминаването, предоставяни от други организации.

В страната на произход

- Попитайте клиентката какви връзки има все още в страната на произход.
- Ако е изгубила или прекъснала връзката със семейството си, местната партньорска организация може да помогне с осъществяването на контакт. Например партньорите в проекта COSUDOW и Анимус имат опит с това. За повече информация вижте Седма глава, точка 7.4. Други организации, подкрепящи жертви на трафик и домашно насилие, често имат сходен опит.
- Други организации, като например Червеният кръст, също биха могли да помогнат. Тъй като безопасността е от голямо значение, трябва да се провери дали съществува необходимата експертиза.¹⁰⁰
- По възможност е добре да насърчите клиентката да възстанови връзката си с членове на семейството или други хора, на които има доверие. В зависимост от това още колко време тя ще остане в Нидерландия можете да обсъдите възможността да превежда малка сума пари на семейството си. Това би помогнало за възстановяване на връзката и да подготви семейството за евентуалното ѝ завръщане. Понякога клиентките така или иначе правят това.
- В някои случаи семейството е участвало в ситуацията на трафик или домашно насилие. Тогава трябва да се помисли дали изобщо е добре да се осъществи връзка с него. Обсъдете това с партньорската организация, за да видите дали и тя може да помогне. Вижте повече по тази тема в Седма глава, точка 7.4.
- Попитайте партньорската организация дали в страната на произход има подкрепящи мрежи за жени (и мъже, деца), например чрез религиозни организации или НПО.
- Заедно с клиентката се запознайте с подкрепата, която може да ѝ бъде оказана от партньорската организация в страната на произход.

¹⁰¹ The Red Cross Tracing Agency подпомага намирането на членове на семейството: Afdeling Opsporing en Contactherstel van het Rode Kruis in Den Haag, telefoon 070 4455 888, info@redcross.nl.

Деца

По отношение на децата е важно да се види какви възможности има за осигуряване на тяхното добро психологическо състояние след завръщането и ако е възможно, да се вземат мерки предварително:

- Как е уреден достъпът до образование в страната на произход? Какво училище могат да посещават децата? Опитайте да научите колкото може повече преди заминаването и вижте дали клиентката може да се свърже предварително с някое училище.
- До каква степен децата разбират и говорят езика в страната на произход? Има ли нужда да бъдат записани на езиков курс в момента?
- Децата имат ли някакви специални медицински или психологически нужди? Има ли подкрепа за такива нужди в страната на произход?
- Има ли голяма разлика между навиците и традициите в Нидерландия и в страната на произход? Трябва ли децата да бъдат подготвени за тях?
- Има ли възможност децата да се свържат със свои връстници от страната на произход преди завръщането?
- Кой би могъл да помогне в грижата за децата, има ли детски градини?

Безопасност

Липсата на безопасност или на усещането за такава често пъти е пречка пред завръщането. Страхът от отмъщение от страна на трафикантите, а понякога и от семейството, може да бъде разубеждаващ фактор. Дори и когато клиентката е решила да се завърне, тя пак може да има притеснения относно своята безопасност или тази на децата или семейството си.

Заедно с клиентката изгответе списък от евентуални рискове, притеснения и заплахи и помислете по какъв начин могат да бъдат намалени, например:

- Потърсете партньорска организация в страната на произход колкото може по-рано. Те имат опит при изготвянето на планове за безопасност и могат да преценят какво е необходимо, за да бъде гарантирана безопасността на клиентката. Организации като МОМ също имат опит в тази сфера – консултирайте се с тях и се уверете, че клиентката е осведомена за всичко. Това ще намали страха ѝ и ще ѝ помогне да се чувства по-спокойна.
- Попитайте клиентката дали има по-безопасни места в страната на произход, където може да се завърне. Има ли роднини или други познати там?
- Партньорската организация може да помогне с намирането на безопасно настаняване в район, където клиентката се чувства по-сигурна.
- Използвайте услугите, които партньорската организация предлага. Нека участват от самото начало на завръщането и клиентката да се свърже с тях лично.
- Важно е да имате възможно най-ясна представа за ситуацията по отношение на безопасността и да споделите това с партньорската организация, ако клиентката също е съгласна. Така те ще могат да изготвят персонализиран план за безопасност предвид ситуацията в страната.

Информация

Препоръчително е да се консултирате с възможно най-много източници, когато подготвяте клиентката за ситуацията в страната на произход, особено ако тя е живяла в Нидерландия дълго време и не е имала много връзки с хора там.

Насърчете клиентката да потърси информация за ситуацията в страната. За това могат да помогнат организации както в Нидерландия, така и в страната на произход.

При завръщане в страната на произход клиентките може да се озоват в различни ситуации. Важно е да имат представа какво могат да очакват и вероятно ще имат много въпроси: Полицията информирана ли е, че се завръщам? Имат ли право да ме разпитват, като се завърна? Длъжна ли съм да им сътруднича? Като жертва на домашно насилие или трафик имам ли право на определени услуги? Кой може да ми помогне в случай за спешност? Има ли опасност да бъда разследвана за това, че съм участвала в нелегални дейности, докато съм била в трафик, или за това, че не съм имала документи? В случаите на домашно насилие и родителски права – какви са правата ми и мога ли да разчитам на закрила за децата си?

Клиентките трябва да бъдат наясно с правата си. Насочете ги към съответната информация и винаги се консултирайте с партньорската организация в страната на произход или с МОМ. Освен това организации като Amnesty International и Human Rights Watch публикуват годишни доклади за различните страни. Тези доклади обикновено са много общи и затова за всяка отделна клиентка трябва да се направи индивидуална оценка, за да се види коя информация е приложима за нея.

Здраве

Ако клиентката има здравословни проблеми, трябва да се провери каква здравна помощ се предоставя в страната на произход и дали тя може да я получи. В приложенията можете да намерите списък с въпроси, които ще ви помогнат да установите наличността, достъпа и цените на необходимата медицинска грижа в страната на произход.

Очаквания на обкръжението

- Опитайте да разберете какви са очакванията на близките на клиентката в страната на произход. Помислете заедно с нея как да реагира на тях. Клиентката може да промени очакванията на близките си, като влезе във връзка с тях.
- Чувствата на страх, срам и вина може да разубедят клиентката да се завърне, както и да попречат на реинтеграцията ѝ в страната на произход. Очакванията на близките ѝ също могат да изиграят роля за това. Обърнете сериозно внимание на тези чувства. Заедно с клиентката вижте какво е нужно, за да възвърне чувството си за достойнство. Може да е полезно да разговаря със социален работник в страната на произход. Освен това социалният работник може да помогне при връзката със семейството. (За повече информация вижте седма глава, точка 7.4.)
- Може да е полезно клиентката да спести малко пари преди завръщането или предварително да изпрати пари у дома. Поговорете с нея дали това е възможно и дали би помогнало за отношението на близките ѝ след завръщането.

Лични очаквания за завръщането

- Поговорете с клиентката за проблемите, които може да има при адаптирането в страната на произход, особено ако е прекарала дълго време в Нидерландия. Икономическата и политическата ситуация, възможностите за работа, инфраструктурата, социалните и здравните услуги и възможностите за обучение и жилище може да са коренно различни от тези в Нидерландия, особено след дълго отсъствие.
- Обяснете на клиентката, че може да мине известно време преди да се почувства реинтегрирана в страната на произход. Може да е полезно, ако би могла да направи принос към семейството или общността си. Помислете заедно как би могла да се справи с евентуалната стигма.
- Идентифицирайте страховете и съмненията ѝ и помислете как би могла да се справи с тях, например чрез физически упражнения, хоби или техники за релаксация.¹⁰²

¹⁰² За съвети виж: Vloeberghs, E. & Bloemen, E. (2005). Uit lijfsbehoud. Lichaamsgericht werken met vluchtelingen in de GGZ. Stichting Pharos.

Практически въпроси

Организирането на завръщане включва различни практически въпроси, като например уреждане на документи и самолетни билети. Настоящият подход не включва преглед на всички практически въпроси. Затова е сътрудничеството със съответните организации, които могат да предложат подкрепа (вижте Социалната карта и приложенията).

Предаване и участващи организации

За да може клиентката да запази контрола си над процеса на завръщане, е добре да проверите и опишете кои организации ще участват в завръщането ѝ, както и техните отговорности. Важно е и да се знае кои ще са основните лица за контакт от подслона и от партньорската организация в страната на произход.

Клиентката трябва да участва активно в процеса на предаване и координация. Ако е дала съгласието си, попълненият личен план за действие може да бъде споделен с партньорската организация.

Разберете се с клиентката по какъв начин да ви уведоми, когато пристигне, и евентуално да се свърже с вас след един месец, за да ви информира как вървят нещата. За това може да помогне и партньорската организация. Тези уговорки стават част от плана за действие (вижте 6.13).

Проследяване след завръщането

Важно е да проследите реинтеграцията и състоянието на клиентката след завръщането. Попитайте я и тя какво мисли за това. Понякога клиентите искат да се реинтегрират колкото може по-бързо след завръщането и не искат никакво специално внимание.

Разберете коя организация може да поеме проследяването на случая и за колко време. Ако е необходимо, координирайте проследяването заедно с партньорската организация.

Решения

Различните решения и уговорки стават част от личния план за действие за завръщането и така клиентката поема контрол над него.

Стъпка 11 Актуализиране на анализа на риска

Когато клиентката се завръща, е нужно да имате ясна представа за нейната безопасност. Това е важно и за партньорската организация в страната на произход, за да може по-добре да адаптира услугите си към нуждите на клиентката. Затова анализът на риска трябва да бъде актуализиран.

Част 5 от Личния план за действие за завръщането разглежда опасенията на клиентката за сигурността ѝ и какво тя може да направи, за да подобри своята безопасност.

Имате ли някакви притеснения за своята безопасност или тази на децата си, свързани със завръщането в страната на произход? Какви са те?
Семейството ви участвало ли е в ситуацията на трафик или насилие?
Семейството ви в опасност ли е? Притеснявате ли се, че това може да се случи отново?
Смятате ли, че трафикантът знае, че се завръщате, и че би могъл да ви намери?
Притеснявате ли се, че може да имате проблеми заради религиозни или социални нагласи към самотните майки, домашното насилие и/или проституцията? От какво се страхувате?
Страхувате ли се, че може отново да бъдете виктимизирана?
Какво ви е необходимо, за да се чувствате по-сигурна?
Кой би могъл да ви помогне?
Вие самата какво бихте могла да направите, за да се чувствате по-сигурна?
Свързахте ли се вече с някоя организация в страната на произход, която може да ви помогне? Как биха могли да ви помогнат? Имате ли вече някакви уговорки с тях? Имате ли нужда от още информация от тях? Ако не сте се свързала, бихте ли искала да го направите?

Този анализ показва ситуацията около безопасността на клиентката и нейното обкръжение и евентуалните рискове, които може да срещне. Той отговаря на следните въпроси:

- Има ли опасност от повторна виктимизация?
- Има ли опасност клиентката да стане жертва на женско генитално осакатяване?
- Семейството на жертвата участвало ли е в ситуацията на трафик/насилие?
- Трафикантите/насилниците от държавата на жертвата и от нейното обкръжение ли са?
- Има ли опасност за семейството на жертвата?
- Трафикантите знаят ли, че жертвата се завръща и къде ще отседне?
- Жертвата има ли още дългове към трафикантите и/или семейството/обкръжението си?
- Има ли опасност жертвата да бъде стигматизирана от обществото? Кои религиозни, социални или културални фактори представляват заплахата в това отношение?
- Жертвата има ли подкрепяща мрежа и кой участва в нея?
- Има ли умения да се справя с проблеми и трудности?
- Има ли опасност от повторно трафициране или насилие заради бедност и безработица?
- Има ли опасност жертвата да бъде преследвана заради участие в криминални дейности, свързани със ситуацията на трафик?
- Има ли други важни въпроси?

Ако част 5 от Личния план за действие предоставя достатъчно информация, тя може да бъде използвана за актуализирането на анализа на риска и ако е необходимо – за допълването му. Ако не – анализът на риска може да бъде актуализиран чрез отговаряне на тези въпроси.

¹⁰³ Work for Care, A Trainers Manual. Sexual and Domestic Violence During and After War, Admira Training and Consultancy to Support Survivors of War and Gender Based Violence, Utrecht (2005)

Стъпка 12 Предаване, заминаване, приемане и проследяване

Ако клиентката се завръща с помощта на местна партньорска организация, преди завръщането е осъществен контакт с нея и са направени договорки относно предаването, заминаването и приемането.

Предаване

- Актуализираният анализ на риска и Личният план за действие за завръщането се споделят с партньорската организация, ако клиентката е дала съгласие за това. Тя също трябва да разполага с копие от тях.
- Основните лица за контакт в организацията в Нидерландия и в страната на произход организират предаването на документите и потвърждават договореностите.
- Клиентката знае с кого трябва да се свърже от местната партньорска организация.
- Ако е приложимо, има договорки с местната организация за използването на ресурсите за реинтеграция в страната на произход и клиентката знае за тях.

Заминаване и прием

- Подкрепящата организация в Нидерландия и местният партньор са направили ясна уговорка относно приема на жертвата след завръщането ѝ.
- Ако е необходимо, са направени договорки кой ще чака клиентката на летището. Клиентката има контактите на партньорската организация в страната на произход или на друга организация, например МОМ.

Проследяване

- Направили сте уговорка с клиентката как ще се свърже с вас да ви уведоми, че е пристигнала безопасно.
- Направили сте уговорка след колко време и как клиентката ще се свърже с вас, за да ви уведоми как се развива ситуацията ѝ.
- Има уговорка с партньорската организация относно проследяването през първата година и как социалният работник в Нидерландия ще бъде държан в течение относно живота на клиентката.

Седма глава Реинтеграция в страната на произход

Структура

7.1	Въведение
7.2	Формулиране на целите и желанията
Стъпка 1	Осигуряване на безопасността и належащите нужди
Стъпка 2	Правни въпроси
Стъпка 3	Списък на силните страни
Стъпка 4	Поставяне на цели и съставяне на план за действие
Стъпка 5	Укрепване на личните и социалните ресурси
Стъпка 6	Проследяване
7.3	Укрепване на личните ресурси
7.4	Укрепване на социално-икономическите ресурси
7.5	Укрепване на ресурсите в междуличностните отношения
7.6	Укрепване на институционалните ресурси

7.1 Въведение

Подходът, основан на собствените сили, идеално си пасва с овластяващите подходи, използвани от организации за подкрепа на жертви на домашно насилие и трафик. Те споделят общ език и принципи:

- Независимо от трудностите, които хората преживяват, всички те имат сили, умения и капацитет да подобрят живота си.
- Фокусът е не върху проблемите, а върху силните страни. Овластяването създава среда, в която хората могат да развият потенциала си.
- Откриването на собствените сили включва сътрудничество на различни нива: между жертвата и социалния работник, между социалния работник и други професионалисти, между жертвата и нейното обкръжение.
- Овластяването на човек означава: „Показване на уважение към човек и неговия житейски опит, потвърждаване на това, което иска, и отношение като към пълноценен човек, а не като жертва.”¹⁰³

Подходите, основани на собствените сили, подкрепят процеса на възстановяване и подобряване на качеството на живота чрез:

- укрепване на самочувствието, социалното функциониране и подкрепата от средата;
- подкрепяне на клиентките за възвръщане на положителния образ за себе си;
- подкрепяне на клиентките в процеса на осигуряване на безопасен живот за себе си и децата си.

Тази глава се фокусира върху това как да бъдат овластени жертвите в процеса на реинтеграция и как да намерят вътрешните си сили и ресурси. Това не само им помага да създадат нови възможности за безопасен и пълноценен живот, но и намалява риска от повторна виктимизация. Социалният работник играе важна роля тук, като подкрепя клиентката да укрепя своите лични и социални ресурси.

Тази глава се гради както върху опита от предоставянето на подкрепа на жертви на трафик и домашно насилие, така и върху опита, придобит от обученията в Нигерия и България за прилагане на метода, основан на собствените сили, по време на проекта.¹⁰⁴

¹⁰³ Work for Care, A Trainers Manual. Sexual and Domestic Violence During and After War, Admira Training and Consultancy to Support Survivors of War and Gender Based Violence, Utrecht (2005)

¹⁰⁴ Обученията за методологическите принципи на подхода на собствените сили бе организиран за Анимус (България) и COSUDOW (Нигерия) от обучители от партньорски организации в Нидерландия. От обратната връзка стана ясно, че „Тези обучения обогатиха работата както на обучителите, така и на обучаваните“. Методологическите принципи на подхода, основан на собствените сили, и опита от овластяващия подход се подкрепят взаимно. Подобни обучения помагат за изграждането на общ език.

Първата част на тази глава описва стъпките, които социалният работник и клиентката предприемат, за да:

- отговорят на спешните въпроси;
- формулират желанията и целите на клиентката.

Стъпките посочват на кои области трябва да се обърне внимание, но съответните действия в тези области не са разгледани подробно. Това е оставено на местните организации, за да може тази информация да е валидна в различни страни и различни контексти.

Списъкът със силните страни и плановете за действие (вижте Пета глава) са основни инструменти, които дават посока на процеса на формулиране на целите и желанията на клиентката.¹⁰⁵ Стойността на тези инструменти идва от това как се използват в процеса – да овластят и подкрепят клиентките да формулират желанията си и да укрепят ресурсите, които могат да им помогнат за тяхното постигане. Връзката между клиентката и социалния работник има огромно значение в целия процес.

Когато жертвата реши да направи промяна в живота си, тя среща много интернализирани пречки. Това обикновено са гласове от миналото, от насилници, родителите и близки, учители и други, които ѝ пречат да разпознае и използва силните си страни за постигането на промяна.

Освен това обстоятелствата, които са довели до виктимизацията, често пъти не са се променили – икономически нужди, семейни или лични обстоятелства и минало. Комбинацията от интернализирани пречки и трудни обстоятелства представлява сериозен риск за повторна виктимизация и трябва да се работи за постигането на успешна реинтеграция.

Модулите за работа с интернализираните пречки и трудни обстоятелства са описани във втората част на тази глава, както и как да се помогне на жертвите на трафик и домашно насилие да укрепят ресурсите си в различни сфери на живота:

- лични ресурси;
- социално-икономически ресурси;
- ресурси в междуличностните отношения;
- институционални ресурси.

¹⁰⁵ Методологията използва инструменти от Safe Future uses instruments from The Strengths Model, A Recovery-Oriented Approach to Mental Health, (Third edition, Rapp, C.A., Goscha, R.J. Oxford, University Press).

7.2 Формулиране на целите и желанията

За връзката между клиентката и социалния работник е изключително важно да се помни, че клиентката играе водеща роля. „Важна част от процеса на възстановяване (на жертви на трафик и домашно насилие) е възстановяването на чувството за автономност и контрол над живота на човека. За тази цел той трябва да участва в решенията и планирането на всяка стъпка от процеса на възстановяване.“¹⁰⁶

Това трябва да се помни при изпълнението на следващите стъпки

Стъпка 1 Осигуряване на безопасността и належащите нужди

Първият приоритет след завръщането е да бъдат посрещнати належащите нужди, включително подслон, безопасност, здраве и информиране на клиентката за правата ѝ. В различните страни се предлагат различни услуги и всяка организация си е развила собствени методи за подкрепяне на завръщащите се. Например жертвите, които пристигат в COSUDOW в Нигерия, се посрещат с „парти за добре дошли у дома“.

Обикновено партньорските организации предоставят подслон, където жертвите могат да започнат процеса на реинтеграция. Заедно се прави оценка на належащите нужди, като се обръща внимание на следното¹⁰⁷:

- безопасността на клиентката (на базата на актуализирания анализ на риска, вижте Стъпка 10 от личния план за завръщането);
- здравословното състояние на клиентката;
- дали има някакви заболявания, които изискват хоспитализация;
- емоционалното състояние на клиентката;
- всякакви спешни нужди, като подслон, храна, медикаменти, почивка;
- дали има започнати съдебни процедури;
- плановете на клиентката за близкото бъдеще;
- наличието или липсата на семейни връзки;
- наличните ресурси за справяне на клиентката, включително доход;
- други спешни въпроси.

Оценката на належащите нужди води до съставянето на план за действие и план за безопасност. Много е важно информацията да се предоставя на ясен и разбираем език. Ако клиентката остане в организацията, трябва да ѝ се обясни ясно какво може да очаква и какви очаквания има към нея. В случай че е насочена към друга организация, тази информация се предава със съгласието на клиентката. Ако няма нужда от друга помощ, клиентката може само да бъде информирана как може да се свърже с организацията в случай на нужда.

Ако клиентката се е съгласила, информацията, свързана с безопасността и здравето ѝ от Личния план за действие за завръщането (Шеста глава, стъпка 10) и актуализирания анализ на риска (Шеста глава, стъпка 11) може да бъде използвана за осигуряването на належащите нужди и съставянето на план за безопасност.

Стъпка 2 Правни въпроси

Винаги има много неща, които трябва да бъдат уредени около завръщането. Жертвите често пъти нямат информация за различните закони и правата си. Информацията за правните въпроси трябва да се предостави още в началото на консултирането в Нидерландия. За тази цел трябва да се установи контакт със специалисти от страната на произход, които познават актуалните закони и процедури, които засягат ситуацията на клиентката.

¹⁰⁶ Национален механизъм за насочване и подкрепа на пострадали от трафик в България, София, 2010.

¹⁰⁷ Пак там.

Основни въпроси, на които трябва да се отговори преди завръщането:

- Има ли закони срещу трафика и домашното насилие в страната на произход?
- В случаи на трафик какви права имат жертвите? Например длъжни ли са да сътрудничат на полицията, когато влязат в страната, или могат да откажат? Има ли предвиден период за размисъл и колко продължава?
- В случаите на домашно насилие как стои въпросът с родителските права и закрилата на децата? Има ли законови мерки за защита на децата или мерки за ограничаване на насилника?

Основни въпроси, на които трябва да се отговори при завръщането в страната на произход:

- правата и възможностите на жертвите;
- правото на период на размисъл и неговата продължителност, например в България жертвите имат право на 30-дневен период на размисъл;
- процесът по повдигане на обвинение срещу извършителите;
- достъп до правна помощ и наличие на програми, институции или НПО, предоставящи безплатна юридическа помощ;
- достъп до безплатно юридическо представяне и съответните процедури;
- информация за процедурите след повдигането на обвинение и разликите между наказателно и гражданско дело;
- информация за ролята на жертвата по време на процеса и как се провеждат интервютата/разпитите, къде и колко често;
- наличие на правна закрила, свързана със сътрудничеството с полицията, свидетелстването и повдигането на обвинение;
- правото на настаняване в подслон, докато трае процесът;
- законови мерки срещу трафикантите и за закрила на жертвата;
- право на обезщетение и процедури по кандидатстване за обезщетение;
- подкрепа за слабограмотни лица или лица с интелектуални затруднения.

Основните въпроси, на които трябва да се отговори след завръщането на жертвите на домашно насилие в страната на произход, са:

- Каква е правната дефиниция на домашното насилие в страната и какви права имат жертвите?
- Каква е процедурата за повдигане на обвинение срещу насилника?
- При получаване на ограничителна заповед тя важи ли и за децата (обикновено не е така) и ако не – как може да се уреди това?
- Има ли право на настаняване в подслон, докато трае процесът?
- Има ли достъп до безплатно юридическо представяне и какви са изискванията и процедурата за кандидатстване?
- Какви са родителските права по отношение на попечителство, отглеждане, родителски дом и т.н.?
- Има ли механизми за закрила на децата, ако те са в риск?

Повечето жертви не са наясно какви права имат, особено ако са били жертва на насилие. Нужна им е много информация и подкрепа, за да повярват, че има хора и институции, които са готови да се погрижат за тях. Миналите травматични преживявания и житейски трудности подкопават доверието им, особено в полицията и други институции.

Правните процедури обикновено са сложни и трудни за разбиране, особено от хора, които имат само основно или никакво образование. Информацията трябва да се предоставя на клиентките по ясен, точен и достъпен начин.

Стъпка 3 Списък на силните страни

В основата на списъка стои това, което клиентката иска от живота. Целта му е да я подкрепи отново да мечтае и да ѝ даде надежда и перспектива. Този списък насърчава клиентката да формулира желанията и амбициите си, които ще бъдат приведени в конкретни цели, свързани с ресурсите на клиентката и нейното обкръжение.

Съставянето на списъка на силните страни е една възможност да разберете какво е научила клиентката за себе си, околните и света, в който се е защитавала срещу насилие, злоупотреба, изолация и травма.

Житейският опит на клиентката е ресурс, който може да бъде използван от консултанта. Примери от историята ѝ могат да разкрият силните страни, които тя е използвала за справяне с трудностите в миналото и които могат да ѝ помогнат и сега в процеса на възстановяване. Кои свои силни страни може да използва, за да постигне целите си? Кои хора от обкръжението ѝ могат да ѝ помогнат? Какво придава смисъл на живота ѝ? Концентрирането върху силните страни, вместо върху проблемите, допринася и за по-позитивна работна връзка между клиентката и социалния работник.

Списъкът със силните страни се състои от 10 житейски области:

- Безопасност и защита от насилие
- Жилище и всекидневие
- Финансова и социална сигурност
- Деца и грижа за децата
- (Бивш) партньор
- Социална мрежа
- Дейности, свързани с работа и образование
- Свободно време и развлечение
- Здраве и самодостатъчност
- Лично удовлетворение

Списъкът помага да се отговори на следните въпроси:

- Какви са желанията и амбициите на клиентката за близкото бъдеще?
- Какви лични и социални ресурси има на разположение в момента, които могат да ѝ помогнат за тяхното постигане?
- Какви лични и социални ресурси е използвала в миналото, за да се справи в трудни ситуации?

Фокусира се върху различни силни страни:

- Лични качества (Аз съм)
- Таланти и умения (Аз мога)
- Подкрепа от обкръжението (Аз имам)
- Интереси и амбиции (Аз искам)
- Знание и опит (Аз знам)

Изгражда представа за личните ресурси и тези на обкръжението:

- Лични ресурси: здраве, умения, таланти и устойчивост
- Социално-икономически ресурси: работа, образование, религиозна общност, спорт
- Междуличностни ресурси: деца, (бивш) партньор, близки и приятели, семейство
- Институционални ресурси: неправителствени организации, специализирана грижа (за децата, за психичното здраве и т.н.) и съдебната система

Помага да разберем как ресурсите:

- Дават надежда и подпомагат възстановяването
- Предоставят индивидуална подкрепа, основана на нуждите
- Насърчават развитието на връзки за дългосрочна подкрепа
- Подобрят възможностите за участие в обществото

В процеса на формулиране на желанията и оценка на ресурсите можете да използвате Личния план за действие за завръщането (Шеста глава, Стъпка 10) и актуализирания анализ на риска (Шеста глава, Стъпка 11).

Други два инструмента – генограма и/или екограма – могат да помогнат да вникнем в семейната и социалната мрежа на клиентката. Генограмата ни дава поглед върху семейните отношения и чрез нея можем да задаваме въпроси, за да разберем кои членове на семейството могат да подкрепят клиентката и кои може да са опасни.

Екограмата показва подкрепящата мрежа на клиентката. Тя е по-широка от семейството и помага да разберем кои потенциални ресурси, например семейство на други хора, биха могли да подкрепят клиентката (вижте приложенията за повече информация).

Стъпка 4 Поставяне на цели и съставяне на план за действие

На базата на списъка със собствените сили клиентката и социалният работник се споразумяват за амбициите на клиентката и очакванията ѝ за подкрепа.

Това се пренася в един план за действие, който:

- описва (дългосрочните) цели въз основа на желанията и амбициите на клиентката;
- привежда дългосрочните цели в конкретни краткосрочни цели и действия;
- описва наличните ресурси;
- посочва кой за кои дейности отговаря.

Дългосрочната цел:

- е израз на най-съкровени мечти и желания на човека;
- произлиза от списъка с желания и силни страни;
- е описана с думите на клиентката;
- е точно такава, каквато клиентката я разбира. Тя не се поставя под съмнение, а се приема, изследва и доразвива.

Чрез разбирането на дългосрочните цели в краткосрочни цели, социалният работник подкрепя клиентката да:

- изрази целите експлицитно;
- формулира цели, които са значими за нея;
- повярва, че е възможно да направи първата крачка към постигането на целите си;
- формулира цели, които дават посока на терапевтичната връзка;
- раздели дългосрочната цел на по-малки и измерими стъпки и дейности (план за действие).

Стъпка 5 Укрепване на личните и социалните ресурси

Съставянето на списъка на собствените сили помага на клиентката да формулира своите желания и цели и в същото време да преоткрие личните и социалните ресурси в различните области на живота си и кои от тях трябва да бъдат укрепени.

Подкрепящата система на човек разчита на ресурси и подходът, основан на собствените сили, се стреми да идентифицира и укрепя ресурсите на клиентката. Това подпомага процеса на възстановяване и повишава безопасността ѝ. Обратното означава, че клиентката има достъп до по-малко ресурси, по-уязвима е и в по-висок риск от експлоатация и повторна виктимизация. Когато имат повече ресурси на свое разположение, клиентките могат и дръзват да правят други избори. Ресурсите са изключително важни за безопасността и качеството на живота на клиентките.¹⁰⁸

Конкретните задачи, за които жертвите на трафик и домашно насилие често се нуждаят от допълнителна подкрепа, са:

- укрепване на личните ресурси, например вътрешни ресурси и социални умения;
- укрепване на ресурсите в социално-икономическата среда, например чрез повишаване на уменията на пазара на труда;
- укрепване на ресурсите в междуличностните отношения, например чрез изграждане на подкрепяща среда;
- укрепване на институционалните ресурси;
- повишаване на чувството за автономност и безопасност.

Това е описано по-подробно в части 7.3 до 7.6.

Стъпка 6 Проследяване

Различните организации обикновено си имат политики за проследяване и оценка на предоставената подкрепа. При овластяващите подходи се съставят планове за действие през целия период на консултирането. Важно е всички решения, взети заедно с клиентката, да бъдат проследявани.

В рамките на настоящата методология е важно да се проследява:

- как се развиват клиентките, които са се завърнали;
- резултатите от плановете за реинтеграция;
- разходите по бюджета за завръщането.

За препоръчване е случаят да бъде проследяван продължително време, за да се види как се справя клиентката. Това често пъти не е възможно, тъй като клиентката може да не го иска или организацията да няма достатъчно финансови и човешки ресурси.

За всяка ситуация трябва да се прецени какво е възможно. Най-добре е партньорската организация да проследява случая една година и да информира организацията в Нидерландия след шест месеца и след една година за напредъка на клиентката.

Ако е предвиден бюджет за завръщането и реинтеграцията, трябва да има ясни договорки между организацията и клиентката относно отчетността и кой отговаря за отчитането на изразходените средства. За предпочитане е тези разходи да бъдат включени от партньорската организация в информацията, която предават за клиентката на организацията в Нидерландия.

¹⁰⁸ Krachtwerk, basismethodiek voor de Vrouwenopvang, J. Wolf en C. Jansen, Onderzoekscentrum Maatschappelijke Zorg, UMC St. Radboud, 2011.

7.3 Укрепване на личните ресурси

Следва описание на различни видове подкрепа, които могат да помогнат на клиентките в процеса на възстановяване и реинтеграция. На базата на нуждите и желанията на клиентката Личният план за действие може да включва някои от следните елементи:¹⁰⁹

Укрепване на вътрешните ресурси

За безопасността и доброто състояние на клиентката трябва да се обърне внимание на нейните психологически нужди. Жертвите на трафик и домашно насилие обикновено са преживели психологическа травма, която може да се отрази отрицателно на процеса на реинтеграция. Възстановяването от травмата изисква продължително време и постоянство. Психологическите консултации са насочени към възвръщане на емоционалната устойчивост и заздравяване на вътрешните психични ресурси, възстановяване на чувството на доверие, чувството за справяне и способността за интимност. Това помага на жертвата да се адаптира максимално добре към средата.

Процесът на възстановяване от тежка психологическа травма може да продължи от няколко месеца до няколко години и има три стадия:

- Стадий I: Възстановяване на чувството за сигурност
- Стадий II: Припомняне и скърбене (траур) по повод преживяното насилие
- Стадий III: Възстановяване на обичайния начин на живот

„Слабостта“ не винаги в единствената причина хората да остават във връзка на насилие. Понякога това е силата да издържат или убеждението, че могат да променят ситуацията. Тази вътрешна сила може и да попречи на клиентката да признае чувствата си на уязвимост, тъга и гняв, което прави по-трудно търсенето на помощ за преодоляване на чувствата на срам или признанието, че не може да промени насилника. Неосъдителното психологическо консултиране може да помогне на жертвите да осъзнаят тези механизми и да започнат да предприемат стъпки за промяна.

Укрепване на социалните умения

Заради преживяното травматично събитие жертвите на трафик и домашно насилие често проявяват поведение, което ги поставя отново в ситуация на риск, например:

- проблеми с инициативността и планирането;
- пасивност и безпомощност;
- крайности във взаимоотношенията;
- повтаряща се виктимизация;
- въвличане в злоупотреба с други лица.

Изграждането (възстановяването) на социалните умения цели да направи жертвата по-устойчива на повторна виктимизация. Това се постига чрез:

- повишаване на информираността за личните права и насърчаване на уменията да бъдат отстоявани;
- повишаване на самочувствието и самооценката и преодоляване на идентичността на жертва;
- развиване на умения за управление и контрол върху собствения живот;
- създаване и следване на реалистични житейски планове.

¹⁰⁹ Частите от 7.2 до 7.5 са базирани на Националния механизъм за насочване и подкрепа на жертви на трафик в България, София, 2010, и отразява подкрепата, предоставяна от Фондация „Асоциация Анимус“ (България). Анимус е ръководила групата, която е разработила Националния механизъм.

Социалните умения включват:

- умения за решаване на проблеми;
- умения за критично мислене;
- умения за общуване;
- умения за изграждане на позитивни взаимоотношения и нагласи;
- умения за справяне с емоции и стрес;
- умения за планиране и вземане на решения;
- умения за себеутвърждаване;
- придобиване на умения и навици за самостоятелно битово обслужване (умения за самообслужване, за здравословен живот, лична и полова хигиена);
- умения за поддържане на самостоятелно домакинство (разпределение на бюджет).

Укрепването на социалните умения е насочено към:

- създаване на умения за общуване без насилие и злоупотреби;
- усвояване на базисни знания за устройството и функционирането на обществото, неговите институции и закони;
- повишаване на доверието в институциите;
- умения за добро лично представяне;
- умения за запазване на личната тайна по отношение на преживения трафик;
- други.

7.4 Укрепване на социално-икономическите ресурси

Укрепване на уменията за генериране на доход

Зависимостта е един от рисковите фактори за насилието и експлоатацията. Жертвите на домашно насилие и трафик трябва да бъдат подкрепени да станат финансово независими. Те формират отделна група със специфични характеристики и потребности по отношение на пазара на труда. Целта на овластяването е да се стимулират активността, инициативността и адекватната оценка на собствените сили за търсене на професионална реализация.

Консултациите са насочени към:

- създаване на умения за търсене на работа;
- ориентиране в ситуацията на пазара на труда;
- изграждане на реалистична, съобразена с качествата и способностите на конкретното лице стратегия за намиране на работа.

Консултациите по овластяване може да са индивидуални или групови. Те започват с оценка на риска от повторно въвличане в трафик или други форми на злоупотреба и следват стъпка по стъпка целия процес на търсене и намиране на работа. Жертвата има възможност да говори и обсъжда всички практически аспекти и затруднения, които среща. Важен аспект в консултирането е адаптирането на представите и идеите на жертвата към реалните обстоятелства, така че не само да си намери работа, а и да се задържи на нея.

В рамките на консултирането се развива чувствителност към рисковите ситуации в процеса на търсене на работа и умения за структуриране и обективно оценяване на реални житейски казуси.

Много често жертвите на трафик се завръщат в страната със завишени очаквания да си намерят добре платена работа. Като компенсаторен механизъм на преживяното насилие те развиват нереалистични представи относно собствените си знания и умения и се насочват към неподходящи професии, които не отговарят на образованието и способностите им. Жертвите преживяват силно неудовлетворение и разочарование от ниското заплащане (сравнено със заплащането в секс индустрията например), което могат да получат за неквалифициран труд. Консултациите по овластяване до голяма степен са свързани с изграждане на реалистична преценка на собствените качества и съотнасянето им към изискванията на пазара на труда.

За жертвите на трафик и домашно насилие често е трудно да си намерят работа и да се задържат на нея. Затова е добре консултациите по овластяване да продължат след като клиентката се е задържала и установила на работното си място.

7.5 Укрепване на ресурсите в междуличностните отношения

Укрепване на подкрепящата мрежа

Жертвите на трафик и домашно насилие изпитват затруднения да се изправят пред близките си или да мобилизират подкрепата им. Чувствата на страх, срам и вина може да им попречат да се върнат в семейството си.

Консултирането на семейството, партньора или други близки на жертвата може да бъде много полезно. Консултациите се правят, за да може жертвата да се върне в подкрепяща и толерантна следа и да се избегне повторното ѝ виктимизиране. Целта е да се мобилизират естествените системи на подкрепа на жертвата – семейство, партньори и приятели.

Включването на близките на жертвата в процеса на реинтеграция става само с изричното съгласие на жертвата и след прецизна оценка на риска, в която се проучва:

- участвали ли са близките ѝ директно или индиректно в процеса на насилие;
- упражняват ли други форми на насилие над жертвата;
- жертвата била ли е свидетел на насилие в семейството;
- какви са нагласите на близките спрямо жертвата – склонни ли са да я обвиняват, има ли риск от социално изключване; има ли риск от злоупотреба; може ли да бъде отхвърлена на религиозна основа;
- имат ли хората от близкото ѝ обкръжение достатъчна социална и емоционална компетентност да подкрепят жертвата;
- разполагат ли с минимум средства и условия за живот;
- други.

Консултациите на близки може да се осъществяват в различен формат:

- под формата на семейни сесии с присъствието на жертвата;
- под формата на семейни сесии без присъствието на жертвата;
- индивидуални консултации за отделни членове на семейството.

В зависимост от целите консултациите може да се осъществяват от консултанта на жертвата или от друг специалист. И в двата случая жертвата трябва да даде съгласието си колко и каква информация относно преживяванията ѝ може да бъде споделена с близките.

В консултациите близките на жертвата:

- получават емоционална подкрепа, за да се справят с чувства като срам, вина, безпомощност;
- получават информация за естеството на виктимизацията и злоупотребите, които е преживяла жертвата;
- получават познания за ефектите на психичната травма, за да могат по-добре да разбират и да проявяват толерантност и необвинително отношение към жертвата;
- подготвят се за това какви биха могли да бъдат евентуалните промени в поведението ѝ;
- получават насоки как да се държат с нея;
- получават насоки къде да търсят помощ;
- включват се в реализирането на плана за действие.

Понякога работата по случаи на трафик започва с консултиране на близките на жертвата. Това става, когато те имат опасения, че техен близък е станал жертва на трафик, например: лицето е изчезнало, обажда се от чужбина, но поведението му е странно; научили са от друго лице, че техният близък е жертва на трафик или домашно насилие. В други случаи близките търсят помощ, защото смятат, че не могат да се справят с поведението и емоционалните изблици на лице, което е било в трафик и се е завърнало. Тогава те получават подкрепа за това как да мотивират жертвата сама да потърси помощ.

7.6 Укрепване на институционалните ресурси

Укрепване на чувството за автономност

Много жертви чувстват притеснение и уязвимост по отношение на институциите и често пъти нямат необходимите знания и умения сами да уреждат практически и административни въпроси. Така както някога си били зависими от партньора или трафиканта си, така и сега чувстват, че са оставени на милостта на институциите.

Една клиентка разказва:

Той все ми повтаряше „Ти си нищо без мен, ти си непотребна“ и след това ме заплашваше. Никой нищо не ми казва.

Умението на клиентките да организират практическите си дела и общуването с институциите е част от консултирането в процеса на реинтеграция. Солидната материална база е едно от изискванията за овластяване на клиентката да възвърне контрола над живота си. Това се отнася до уреждане на практически въпроси, свързани с деца, доход, данъци и осигуровки, развод, местоживеене, жилище и др. Социалният работник трябва да участва и да коментира активно, да предоставя правилната информация, да насърчава и ако е нужно – да конфронтира, както и да предоставя обратна връзка.

Когато притесненията се превърнат в постижими действия, преодоляването на пречките в достъпа с институциите може да помогне за изграждането на самочувствието на клиентките. Когато се почувстват овластени, те усещат, че са приемани на сериозно и получават уважението, което заслужават. За клиентките е важно да знаят, че делата им са изрядни и че те сами са се справили с това.

Когато основните нужди са задоволени и хората осъзнават върху какво трябва да работят в бъдеще, те вече имат необходимото пространство да осмислят и преработят травмата и могат да постигнат своето безопасно бъдеще.

Приложения към Методология за безопасно бъдеще

Септември 2014

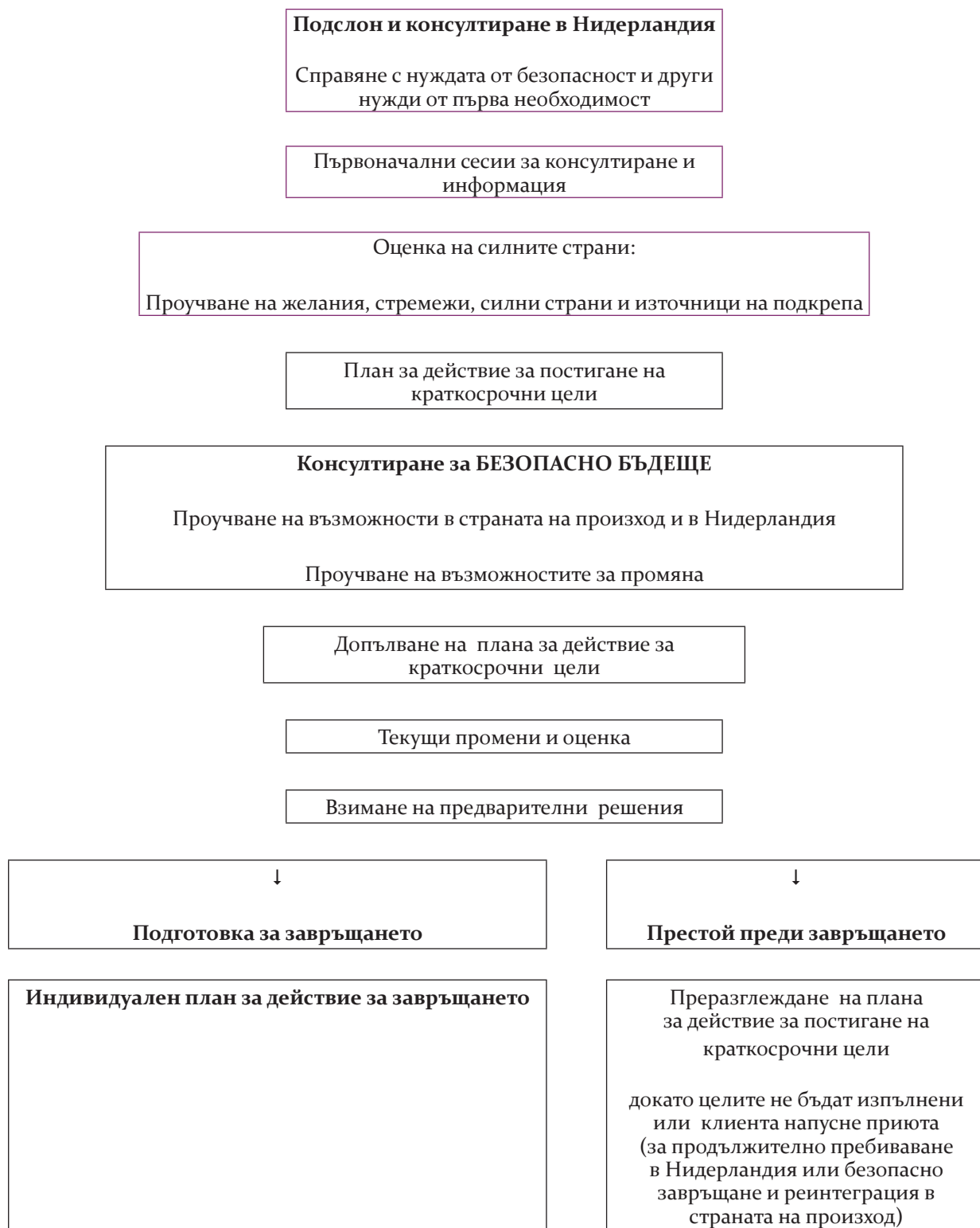
Приложение 1 Източници

- Aarts, P.G.H. en Visser, W.D. (2007). Trauma, Diagnostiek en Behandeling, Cogis, Bohn Stafleu van Loghum.
- Admira (2005). Work for Care, A Trainers Manual, Sexual and Domestic Violence During and After War, Admira, Training and consultancy to support survivors of war and gender based violence, Utrecht.
- Beltman, D. (2012). Terugkeervoorzieningen bij vrijwillige terugkeer voor vreemdelingen zonder verblijfsvergunning in vergelijkend perspectief, SDU Uitgevers
- Bes, R. zie: www.motivationalinterview.nl
- Bloemen, E. (2007) Een briefje van de dokter... Medische zaken in de asielpcedure. Stichting Pharos , Utrecht.
- CKM en Terre Des Hommes (2014). "Van je Familie moet je het hebben", een verkennend onderzoek naar achtergronden en (on)mogelijkheden voor terugkeer van Guineese slachtoffers van mensenhandel, Werkdocument.
- Comensha Jaarcijfers
- Dettmeijer-Vermeulen C.E. (2009). Mensenhandel. Zevende rapportage van de Nationaal Rapporteur
- Dettmeijer-Vermeulen C.E. (2013) Negende Rapportage Nationaal Rapporteur Mensenhandel
- Donk, A.J. (2002). Als hulpverleners je teveel wordt. Werkboek voor (trauma)hulpverleners, Transact, Utrecht.
- Dijk, R. van, Rasing, T.,Tellegen, N.,Binsbergen, W. van (2006). Een schijn van voodoo. Culturele achtergronden van de handel in Nigeriaanse meisjes voor de Nederlandse prostitutie, Afrika- Studiecentrum.
- Ebegbulem, P. (2012). Stop Trafficking in women and children. It is a crime against humanity. COSUDOW, Nigeria
- Fier Fryslân (2014)."Een toekomst in Hongarije", Werkdocument.
- Geraci, D. (2010). Bewogen Terugkeer, methodiek voor psycho sociale begeleiding van (ex) asielzoekers en ongedocumenteerden, Stichting Pharos, Utrecht (2011)
- Haans, T. (1998). Het Labyrint van Ares. Werkbelasting door hulpverlening aan geweldsgetroffenen, Stichting Pharos, Utrecht.
- Heemskerk, M. & Stichting Fairwork (2013). Compensatie voor slachtoffers van mensenhandel.
- Herman, J.L. (1993). Trauma en Herstel, de gevolgen van geweld, van mishandeling thuis tot politiek geweld, Uitgeverij Wereldbibliotheek
- Hogeschool van Utrecht, Defence for Children en Stichting LOS (2014). Kinderen buiten Beeld. Een onderzoek naar de leef- en woonsituatie van ongedocumenteerde kinderen.
- Houte, M. van, de Koning, M. (2008). Towards a better embeddedness? Monitoring assistance to involuntary returning migrants from Western countries. A report prepared for Bureau Maatwerk bij Terugkeer (Mediation Agency for return) Cordaid, The Netherlands
- Jobe, A. (2010). The Causes and Consequences of Re-trafficking: Evidence from the IOM Human Trafficking Database, IOM.
- Kersten, L. (2009). Terug bij af? Remigratie van Bulgaarse vrouwen na uitbuiting in de Nederlandse prostitutiesector. Erasmus Universiteit Rotterdam
- Kootstra, T. en Commandeur, X., ICCO. (2004). If Our Skirt Is Torn, Safe Return and Social Inclusion of Victims of Traffic in Human Beings. An Inventory of Neglected Aspects in Ten European and Asian Countries
- Kruiswijk, W., Veer, van der, M., Brink, C., Calis, W., Maat, van de, J.W., & Redeker, I. (2014). "Aan de slag met sociale netwerken. De 44 meest bekende methoden verzameld". Utrecht: Movisie, Vilans en Actiz.
- Leerkes, A.S., Boersema, E. et all. (2014). Afgewezen en uit Nederland vertrokken. Een onderzoek naar de achtergronden van variatie in zelfstandige terugkeer onder uitgeprocedeerde asielzoekers. WODC, Cahier 2014-3

- Londen, M. van, Hagen, L. m.m.v. N. Brenninkmeijer (2012). Cahier 2012-14, Evaluatie van de pilot 'Categorale Opvang voor Slachtoffers van Mensenhandel', WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Maris, M. en Weijs-de Jong, M. (2011). "Ver Vertrouwen, hoe hulpverleners in de begeleiding aan slachtoffers mensenhandel terugkeer naar het land van herkomst bespreekbaar kunnen maken", eindschrijft voor de opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening, Christelijke Hogeschool Ede
- Mensinga, M. & Bommel, H. van (2010). Ongedocumenteerde kinderen en de toegang tot ziekenhuiszorg. Onderzoeksrapport, Stichting Pharos
- Miller, W.R., Rollnich, S., Ekklesia (2005). Motiverende gespreksvoering, een methode om mensen voor te bereiden op verandering.
- Ministerie van Buitenlandse Zaken (2006). Thematisch ambtsbericht Bulgarije
- Ministerie van Buitenlandse Zaken (2012). Algemeen ambtsbericht Nigeria
- Moviera (2014). Methodische richtlijnen voor een genderspecifieke begeleiding van mannelijke slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties, Utrecht
- National Mechanism for Referral and Support of Trafficked Persons in Bulgaria, Sofia (2010)
- OSCE/ODHIR Return Guide, revised draft, (January 2014). Right to a Remedy in: OSCE/ODHIR Guide to human rights in the return of trafficked persons.
- Rapp, C.A., Goscha, R.J. (2012). The Strengths model, A Recovery-Oriented Approach to Mental Health, Third edition, Oxford University Press.
- Rijken, C., Dijk, v.J., Klerx-van Mierlo, F. (2013). Mensenhandel, het slachtofferperspectief. Een verkennende studie naar behoeften en belangen van slachtoffers mensenhandel in Nederland, International Victimology Institute, University of Tilburg
- Sanderman, A. en Kusters, R. (2013). Slachtoffers mensenhandel: een krachtige terugkeer, Afstudeeropdracht Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, Academie voor Sociale Studies, Hanzehogeschool Groningen
- Saleebey, D. (2006). The Strengths perspective in social work practice. Boston: Pearson Education, Inc.
- Skilbrei, M. and Tveit, M. Fafo Report 2007:01 (2007) Facing Return, perceptions of repatriation among Nigerian women in prostitution in Norway
- Stef, H. (2009). Het ecogram. Sociale netwerken in kaart gebracht. Brussel, Politeia.
- Talens, C. & Landman, C. (2003). Good practices on (re)integration of victims of trafficking in human beings in six European countries. Bonded Labour in the Netherlands, Novib/Humanitas, Change-Anti trafficking Programme, Oxfam GB
- Truyens, J. en Essen, J. van, (2007). Systemische therapie bij ernstige posttraumatische klachten. In: Trauma, Diagnostiek en Behandeling, P.G.H. Aarts en W.D. Visser, Cogis, Bohn Stafleu van Loghum (2007)
- Vloeberghs, E. & Bloemen, E. (2005). Uit lijfsbehoud. Lichaamsgericht werken met vluchtelingen in de GGZ. Stichting Pharos, Utrecht.
- Wilson, J.P. en Lindy, J.D. (1994). Countertransference in the treatment of PTSD
- Wolf, J., Jonker, I., Nicholas, S., Meertens, V. & Pas, S. te, (2006). Maat en Baat van de vrouwenopvang. Onderzoek naar vraag en aanbod. Amsterdam, SWIP
- Wolf, J. en Jansen, C. (2011). Krachtwerk, basismethodiek voor de Vrouwenopvang, Onderzoekscentrum Maatschappelijke Zorg, UMC St. Radboud.
- Zanen, S., Spoelder, M. (2012). "Ik vind het leven hier zo moeilijk". Evaluatie van het project Terugkeer en RE-integratie van ongedocumenteerden, Maatwerk bij Terugkeer/SMS (2009-2012), MDF

Приложение 2

Безопасно бъдеще - Схема на методологията

Преценка на риска

Заминаване, трансфер и наблюдение

Реинтеграция в страната на произход ↓

Справяне с нуждата от безопасност и други нужди от първа необходимост

Разглеждане на правни въпроси

Оценка на силните страни:

Проучване на желания, стремежи, силни страни и източници на подкрепа

Дефиниране на цели и подготовка на план за действие

Укрепване на личните и социалните ресурси

- Укрепване на индивидуалните и личните ресурси за подкрепа
- Укрепване на ресурсите в социално-икономическата среда
- Укрепване на институционалните ресурси

Мониторинг

Приложение 3

Таблица 1. Фактори, които оказват влияние върху преценката на възможностите в страната на произход и в Нидерландия

Възможност	Отправна точка	Възможност
-		+
	Статут на пребиваване: Период за размисъл В8/3 / Кандидатстване за право на постоянно пребиваване / Право на пребиваване на базата на регистриран партньор / Нелегално пребиваване / друго, например,.....	
	Място за пояснение по този фактор:	
-	(Лична оценка) Възможности в Нидерландия	+
	1. Безопасност в Нидерландия (лична и на семейството)	
	2. Защита от насилие	
	3. Деца и грижа за децата	
	4. Жилище	
	5. Работа, доход и образование	
	6. Усещане като „у дома”	
	7. Семейство/социална мрежа	
	8. Здравеопазване	
	9. Социален статут	
	10. Социални норми по отношение на завръщането	
-	(Лична преценка) Възможности в страната на произход	+
	1. Безопасност (лична и на семейството)	
	2. Защита от насилие	
	3. Деца и грижа за децата	
	4. Жилище	
	5. Работа, доход и образование	
	6. Усещане за „у дома”	
	7. Семейство/социална мрежа	
	8. Здравеопазване	
	9. Социален статут	
	10. Социални норми по отношение на завръщането	
Общо -		Общо +
Възможност -	Отправна точка	Възможност +

Приложение 5

Таблица 3: Индивидуален план за действие при завръщане

Име на клиента	
Име на консултанта	
Дата	

Лични данни на клиента	
Име	
Дата на раждане	
Телефонен номер	
E-mail	
Адрес	
Страна на произход	

1 Лична информация: какво сте постигнали до момента и какви са вашите интереси		
Къде	Страна на произход	Нидерландия
Образование		
Трудов опит		
Интереси / хобита: Какво Ви доставя удоволствие в живота? Какво обичате да правите?		
Таланти: В какво сте добър?		

2а Лични цели: настаняване, заетост, обучение
Какъв вид работа бихте искали да работите, ако се завърнете в родната си страна ?
Къде (къща, настаняване) бихте / можете да живеете в родната Ви страна?

Има ли някакви **други цели**, които бихте искали да постигнете, ако се завърнете в родната си страна?

2б Лични цели: помислете за това, което ще Ви е необходимо, за да постигнете целите си
Помислете за следното: пари, удобства, улеснения, възможности, обучение, време, проверка на постижимостта и реалистичността на целите

Работа

Жилище

Други цели

3 Помислете за това, кои хора / организации могат да Ви помогнат и как
Както в страната на местонахождение, така и в страната на произход

	Кой?	Как?
Семейство		
Приятел		
Организации		
Религиозни общности		
Интернет групи / социални мрежи / чат		
Организации, предоставящи помощ за (подготовка за) завръщане в Нидерландия и партньорски организации в страната на произход (виж социална карта Safe Future за информация)		
Други		

Необходимо ли е да се свържете отново със стари контакти или ще намерите нови? С кого? Как ще направите това?

4 Деца

Училище, образование и обучение, грижи за децата, услуги, перспективи за развитие, безопасност

(Къде) Ще могат ли децата да ходят на училище ? Имало ли е вече контакт с училището?

Децата могат ли да говорят и пишат на езика в страната на произход?
Как могат да научат езика по-добре?

Има ли големи разлики в социалния етикет между Нидерландия и страната на произход, за които искате/ можете да подготвите детето (децата) си?

Как децата могат да осъществят контакт с връстници в страната си на произход? В какви дейности могат да участват децата?

5 Безопасност

Притеснявате ли се за Вашата безопасност или тази на Вашите деца /семейство, ако се върнете в страната си на произход? За какво се притеснявате?

Беше ли Вашето семейство въввлечено в ситуация на трафик и/или насилие?

Заплашвано ли е Вашето семейство? Страхувате ли се, че това ще се случи (отново)?

Смятате ли, че трафикантът / извършителят знае за Вашето завръщане и къде ще пребивавате?

Страхувате ли се, че поради религиозни или социални нагласи относно самотните майки, домашното насилие и /или проституцията, ще се сблъскате с проблеми ? От какво ви е страх?

Страхувате ли се, че може да станете жертва на трафик или домашно насилие отново?

Какво Ви е необходимо, за да се чувствате по-безопасно?

Кои хора могат да Ви подкрепят?

Какво можете да направите, за да подобрите сигурността си?

Свързахте ли се вече с организация в страната на произход, която може да Ви помогне ?

Каква помощ могат да Ви предложат?

Имате ли някаква договорка с подобна организация?

Имате ли нужда от повече информация за определена организация?

Ако все още не сте се свързали, искате ли да направите това?

6 Информация

Как може да получите информация за ситуацията във Вашата страна и какво можете да очаквате?

Помислете за възможностите да се консултирате с местните неправителствени организации и организации по завръщането. Ако е възможно, помислете за други източници на информация.

7 Здраве

Имате ли някакви физически здравословни проблеми?

Налична ли е необходимата Ви подкрепа?

Може ли да си позволите необходимата Ви подкрепа?

Достъпна ли е необходимата Ви подкрепа?

Имате ли някакви психични заболявания?

Налична ли е необходимата Ви подкрепа?

Може ли да си позволите необходимата Ви подкрепа?

Достъпна ли е необходимата Ви подкрепа?

8 Очаквания от тези, които са в страната на произход

1. Вашето семейство / роднини в родната Ви страна, имаха ли очаквания от заминаването Ви и това, което ще правите в Нидерландия?
Какви бяха очакванията им?
2. Те имат ли още тези очаквания? Защо или защо не?
3. Какво значат за Вас техните очаквания? (пр. срам, неудобство, чувство на вина)
4. Ако е приложимо: мислете за това, което може да направите, за да се променят тези очаквания.
5. Ако е приложимо: мислете за партньорска организация във Вашата страна, което може да Ви помогне, например, като осъществят контакт със семейството Ви и/или чрез посредничество между Вас и Вашето семейство. Има ли други, които могат да Ви помогнат с това?

9 Вашите собствени очаквания по отношение на завръщането

Какво най-много очаквате с нетърпение, какво Ви прави най-щастлив/ а, ако си представите, че вече сте обратно във Вашата страна?

Какво най-малко очаквате, ако си представите себе си обратно във Вашата страна?

Помислете как бихте могли да се справите с проблемите и как да реагирате на тях.

С други думи: мислете за решения на проблемите, които очаквате /се страхувате или за неприятните ситуации.

Помислете за това, кой евентуално може да бъде в състояние да Ви помогне да се справите с проблемите, които очаквате /се страхувате или с неприятните ситуации.

10 Практически въпроси (пасаван, настаняване, заетост, полет)

Какви практически неща трябва да се направят?

Кой ще се погрижи за това?

11 Участващи организации и извозването на клиента

Свързали ли сте се с организация във Вашата страна, която ще Ви помогне при завръщане Ви? Коя?

Кое е Вашето лице за контакт в организацията?

Какви конкретни споразумения сте направили с тях?

Искате ли да бъдете подпомогнат/а след завръщането Ви? В кои области?

Кои организации участват в завръщането Ви?

Коя организация е отговорна за какво?

Как ще стане трансферът между организациите?
Каква е Вашата роля в трансфера между организациите?

12 Мониторинг след завръщането

Може ли да споделите с нас, когато пристигнахте?

Как?

Имате ли нещо против, ако ние се свържем с Вас, за да разберем как се развиват нещата при Вас, в различни моменти във времето, след завръщането Ви?

За какъв период от време и в кои моменти?

13 Среци

Следващите ни срещи, ще се проведат на:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Какви действия ще предприемете между тази и следващата ни среща, за да реализирате плановете си за завръщане? С кого ще се свържете? Какво ще се опитате да разберете?

Какви действия ще предприемете между тази и следващата ни среща, за да реализирате плановете си за завръщане? С кого ще се свържете? Какво ще се опитате да разберете?

Какви действия ще предприемете между тази и следващата ни среща, за да реализирате плановете си за завръщане? С кого ще се свържете? Какво ще се опитате да разберете?

Приложение 6

Въпросник в случай на здравни проблеми: Наличност, възможност и финансова достъпност на здравните услуги

Всички отговори на въпросите по-долу, трябва да бъдат получени от надеждни и проверени източници на информация, за предпочитане от страната на произход. Въпросникът по-долу може да се използва, за да се провери дали медикаментите и грижите са налични, възможни и финансово достъпни. Отговорите на тези въпроси могат да бъдат част от информацията за клиента при предаване на случая

Състояние и симптоми

- Какво е името на това състояние на френски / испански / и др.?

Лекарства

- Какви лекарства се изискват? Напишете генеричното наименование.
- Има ли алтернативни заместители в случай, че лекарствата не са достъпни (вече)?
- Това лекарство на разположение ли е в страната на произход?
- Къде ще бъде на разположение това лекарство? Ще бъде ли достъпно за клиента?
- Каква е цената на това лекарство? Ще бъде ли достъпно за клиента?
- Колко ще струват транспортните разходи от/до аптеката?

Здравни услуги

- От какви здравни услуги ще се нуждае клиента?
- Къде се намират тези здравни услуги?
- Колко струват тези здравни услуги?
- Ще може ли клиентът да си позволи финансово тези здравни услуги?

Мрежа/доброволна помощ

- Има ли на разположение социална мрежа за подкрепа и грижа за клиента?
- Дали тази мрежа вече е наясно със здравния статус на клиента?
- Моля, обърнете внимание: при липса на социална мрежа, завръщането може да стане изключително проблематично. Нужно е консултиране с Посредническата агенция за завръщане, HealthNet TPO (в Холандия) или МОМ, за да се свържете с организации, които могат да бъдат в състояние да подкрепят клиента на място.

Способност за вземане на решения / умствена компетентност

- Има ли някакво съмнение относно способността за вземане на решения/умствената компетентност на клиента?
- Ако отговорът е да, тогава, моля това да бъде оценено от лекар/психиатър.

Прехвърляне

- Направени ли са договорки относно трансфера между лекаря на клиента в страната по местонахождение и лекаря в страната му на произход? Как?
- Кой ще поеме грижите за здравето на клиента и здравното му досие? Името на лекаря и здравното заведение?
- Ще може ли лекарят на клиента в страната по местонахождение да бъде в състояние да осигури доставките на лекарства?
- Ще се нуждае ли клиентът от лекарско наблюдение по време на пътуването? Това ще трябва да бъде оценено от лекар.
- Уверете се, че цялата необходима информация е включена в медицинското досие, за предпочитане на езика, използван в страната на произход. Практикуващият лекар може да организира такова медицинско досие.

Приложение 7

Анализ на риска и актуализиран анализ на риска

Когато жертва на трафик или домашно насилие влиза в приюта, се прави оценка на риска с цел да се прецени дали има или няма заплаха от насилие или риск от попадане отново в ситуация на трафик или домашно насилие. В анализа са разглеждат следните въпроси:

- Каква е конкретната заплаха в този момент?
- Лицето заплашвано ли е с отмъщение?
- Какви конкретни показатели има в този момент за опасност от насилие?
- Заплашвани ли са членове на семейството или други близки хора в обкръжението на клиента?
- Има ли членове на семейството, участващи като трафиканти или (съ-)участници?
- Има ли хора, които търсят клиента, той/тя преследван/а ли е?
- Клиентът посочил ли е заподозрени лица в неговата/нейната среда?
- Има ли места, където клиентът не смее да отиде или не може да отиде?
- Има ли някакви други свързани проблеми?

Актуализиран анализ на риска (преди завръщането) разглежда следните въпроси:

- Има ли риск от повторна виктимизация?
- (Само за някои общности) Има ли риск клиента (отново) да бъде жертва на гениталното осакатяване?
- Участвало ли е семейството на жертвата в ситуацията на трафик или насилие?
- Дали семейството на жертвата е под заплаха?
- Трафикантът/извършителят знае ли, че жертвата се връща и къде ще пребивава?
- Има ли риск, жертвата да бъде заклемена и отхвърлена от обществото? Кои религиозни, социални или културни фактори представляват опасност в това отношение?
- Има ли жертвата социална мрежа, която да и окаже подкрепа? Кой може да окаже тази подкрепа?
- Има ли тя/той умения за справяне с проблемите и трудностите?
- Има ли риск от повторен трафик или насилие, поради бедност или безработица?
- Опасява ли се жертвата, че ще бъде преследвана за престъпни дейности, свързани със ситуацията на трафик или защото е била в ситуация на нелегална миграция.
- Има ли някакви други свързани проблеми?

Приложение 8

Генограма и екограма

Има различни способы, които са достъпни за картографиране на социалните ресурси. По-долу се описва какво са генограмата и екограмата. Екограмата често се използва в подхода, основан на силните страни. Вместо с екограма, също така е възможно да се работи с така наречената диаграма-мрежа. В интернет има на разположение съответните линкове към повече информация.

Генограма

Генограмата е графично представяне на родословно дърво, което показва подробни данни за връзките между отделни лица.¹⁰⁹ Родословното дърво се състои от три или четири поколения и техните взаимовръзки:

1. Родители (вкл и родителите на партньор)
2. Роднини на клиента - братя, сестри или братя и сестри на партньора.
3. Потомството: деца (внуци) и племеници.

При генограма се насърчава питането на контекстни въпроси. Това са въпроси относно системата. Чрез създаването на генограма с клиента и задаването на въпроси по конкретни теми, които са важни, е възможно да се получи представа за структурата, взаимоотношенията, ролите и историята на семейството. Създаването на генограма също може да ви помогне, като покаже къде са скрити силните и слабите страни в системата и как е възможно да бъде мобилизирана чрез източници на сила и ресурси. В генограмата важни семейни събития могат да бъдат записани, като смъртни случаи, премествания, конфликти и прекъснати контакти.

Тя е добър инструмент за визуализиране на важни теми в рамките на семейството. Генограмата може да варира по сложност от проста структура до подробна карта. Не винаги е необходимо да разберете всички подробности за всички, но има смисъл поне да се очертае структурата, размерът и съставът на семейството.

Целта е да се съпостави мрежата и да се насърчи неформалната подкрепа. Работа с генограмата произхожда от контекстуалната терапия.

Генограмата може да бъде особено полезна, ако има:

- Конфликти в семейството/разширеното семейство или в историята на семейството/разширеното семейство
- Специфични стратегии за справяне, които могат да бъдат проследени обратно в семейната история и утвърдени модели за подражание
- Специфични житейски събития в историята на семейството/разширеното семейство, които продължават да имат влияние.

¹⁰⁹ Тази информация е от "Aan de slag met sociale netwerken. De 44 meest bekende methoden verzameld". Utrecht: Movisie, Vilans en Actiz. Kruijswijk, W., Veer, van der, M., Brink, C., Calis, W., Maat, van de, J.W., & Redeker, I. (2014). Темата и примерните въпроси са от de Oranjehuis methodiek van de Blijf Groep.

По-долу са няколко области с примерни въпроси, които бихте могли да използвате, за да се говори по темите.

Източници на сила и подкрепа

- Какво прави Вашето семейство уникално?
- Какви любимите Ви спомени от вашето семейство?
- Кои са “героите” на семейството? За кого?
- Колко важна е религията в семейството Ви? А за Вас?
- Имало ли е важни събития или трудни моменти в семейството Ви?
- Как са реагирали всички? А Вие?
- Каква е силата на семейството Ви при справянето с проблеми?

Проблеми в семейството

- Имало ли е заболявания (включително и психични заболявания), насилие и / или злоупотреба с вещества?
- Вашето семейство имало ли е проблеми с полицията?
- Може ли това да се обсъжда открито, или е табу?
- За какви проблеми не може да се говори ?
- Как се разрешават тези проблеми?
- Какво мисли Вашето семейство за социалните грижи?

Миграция

- Кой е мигрирал / мигрирал, кога и каква е била причината?
- Кой още живее в родната Ви страна? Кой живее тук?
- Какво от Вашата култура Ви прави щастлив?
- И какво не?
- Как бихте се справили с проблемите Ви, ако все още живеехте във Вашата родина?
- Кой би Ви помогнал или би се намесил случай на проблем?

Насилие / проблеми във взаимоотношенията

- Какъв опит имате с насилие или конфликт в семейството Ви?
- Каква роля има това в семейната Ви история?
- Как се разрешават конфликтите във Вашето семейство?
- Кой знае за проблемите и насилието, с които преживявате/сте преживели?
- Кой е имал същите проблеми?
- Как са ги разрешили те?
- Какво този, от семейството на когото имате доверие за съвет, би направил или би ви казал да направите?

Екограма

Екограмата онагледява източниците на подкрепа на клиента. Разликата между генограмата и екограмата е, че генограмата очертава семейната мрежа, а екограмата не само очертава семейната карта, но също така включва и други хора, с които клиентът има важна лична връзка като колеги, приятели, съквартиранти, познати, духовни съветници и др. В екограмата практически контакти, като например социални работници и други специалисти, които са важни, могат да се запишат. Чрез използването на символи, е възможно да се покаже какъв вид подкрепяща връзка се предлага: практическа подкрепа, съвети, принадлежност или емоционална подкрепа. Подкрепящата социална мрежа едновременно изпълнява тези четири функции.¹¹⁰

П = Практическа помощ (материална функция)

Това се отнася за всички форми на конкретна подкрепа.

Пр.: Кой ще помолите да Ви заеме пари за детегледачка, когато Ви е налага спешно.

С = Съвет (информационна функция)

Хората могат да се грижат за себе си само ако имат някои основни познания. Какво трябва да знаем, зависи от едно общество или друго. За африканските страни например, се изискват различни познания, в сравнение със страните от Западна Европа. Възрастните също се учат един от друг, от собствения си опит. Можете да забележите реакциите от страна на другите и така да коригирате поведението ви така, че да изпробвате други неща, за да се опитате да се справите с неприятностите си.

Пр.: На кого можете да разчитате за достоверна информация? Кой ще помолите за съвет, относно попълване на документи? Чий съвет ще потърсите, ако трябва да направите трудно решение?

П = Принадлежност (съединителната функция)

Хората искат да принадлежат, да се чувстват част от група и свързани с другите.

Пр.: Къде отивате да търсите приятна компания, с кого си споделяте общи интереси?

Е = Емоционална подкрепа (емоционална функция)

Хората се обръщат към другите за признание, оценяване, разбиране и доверие.

Пр.: С кого говорите за поверителни и интимни въпроси? С кого се разтоварвате, къде намирате комфорт при кризисни ситуации?

¹¹⁰ Stef, H. (2009) Het ecogram. Sociale netwerken in kaart gebracht. Politeia, Brussel

Приложение 9

Разпоредби за пребиваване в случаи на домашно насилие и трафик на хора

Домашно насилие

За кандидатстващите за право на пребиваване, които са:

- жертва на домашно насилие или
- жертви на престъпления в името на честта
- жертва на трафик или
- жертви на изоставяне

Жертвите трябва да имат информация за:

- Условието, на които трябва да отговарят, за да получат разрешение за пребиваване
- Как могат да докажат, че отговаря на тези условия
- Как могат да кандидатстват за обезщетения за времето, което сте прекарвали в шелтеподслон в Нидерландия.
- Как и къде могат да кандидатстват за документ за самоличност.

За повече информация вижте: www.ind.nl

Регулации за пребиваване на жертвите на трафик

В разпоредбите за пребиваване в Нидерландия на жертви на трафик се посочва, че лице, в ролята на жертва или свидетел, може да подаде жалба за трафик в полицията (или да сътрудничи по друг начин да на полицията или прокуратурата за разследване и наказателно преследване на трафиканта/те). В този случай Нидерландската служба по имиграция и натурализация (НСИН) удължава временно разрешението за пребиваване на жертвата или свидетеля за времето на наказателното производство. Жертвата или свидетелят получават временно разрешение за пребиваване (временно разрешение за хуманитарно пребиваване).

Разрешението за пребиваване се издава, при условие че жертвата е повдигнала обвинения за трафик и е в ход наказателно производство срещу трафиканта/трафикантите.

Не е необходимо жертвите да повдигат обвинения веднага. Ако има дори и малка индикация за трафик, полицията или органите на реда на летището (Netherlands Marechaussee), трябва да предложат период за размисъл (в Нидерландия той е до три месеца), на предполагаемата жертва на трафика. По време на периода за размисъл пострадалото лице има възможност да се възстанови и да помисли внимателно за това, дали ще повдигне обвинение или ще сътрудничи по друг начин при разследването.

По време на периода за размисъл НСИН счита пребиваването на чуждия гражданин в Нидерландия като легално, тъй като е предполагаема жертва. Свидетелите на трафик, които повдигат обвинения, не могат да се възползват от периода на размисъл.

Регламентът за пребиваване се прилага и за жертвите, които не могат или не искат да повдигнат обвинения, поради сериозна заплаха или медицински проблеми.

Жертвите и свидетелите на трафик на хора могат да кандидатстват за разрешение за постоянно пребиваване по хуманитарни причини, след като са получили временно разрешение за пребиваване по хуманитарни причини.

За повече информация вижте: www.ind.nl

Пребиваване на граждани на държави, членки на Европейски съюз/ Европейска икономическа зона

В тази група се включват граждани на държави, членки на ЕС, както и от държавите от Европейската икономическа зона (ЕИЗ) и Швейцария. Това са следните държави:

ЕС/ЕИП държави				
Австрия	Дания	Унгария	Литва	Румъния
Белгия	Естония	Исландия	Люксембург	Словения
България	Финландия	Ирландия	Малта	Словакия
Хърватия	Франция	Италия	Норвегия	Испания
Кипър	Германия	Латвия	Полша	Швеция
Чехия	Гърция	Лихтенщайн	Португалия	Швейцария
				Великобритания

Граждани на ЕС имат право на пребиваване и работа в Нидерландия. Валиден паспорт или лична карта от страна от ЕС/ЕЗ са удостоверение за законно пребиваване в Нидерландия. Те не са длъжни да се регистрират в НСИН.

При престой по-дълъг от четири месеца гражданин на ЕС/ЕИЗ, трябва да се регистрират в Регистър на личните данни (РЛД). Тогава се издава служебен номер на гражданина.

След пет години на законно пребиваване, гражданите на ЕС/ЕИЗ имат право да кандидатстват за статут на постоянно пребиваване, ако няма съображения за нарушаване на обществения ред, сигурност и здраве.

След десет годишен престой, разрешение за постоянно пребиваване се отказва само при наличие на сериозен риск за обществената сигурност.

Пребиваване на граждани от страните кандидат-членки на Европейския съюз

Други са правилата, които се прилагат за граждани на страни, които са в преговори за членство в ЕС (държави кандидат-членки и потенциални държави кандидат-членки), като Турция, или от държави извън Европа. Те са различни за всяка отделна страна.

За информация вижте:

www.minbuza.nl

www.europa.eu

www.ind.nl

www.rijksoverheid.nl

www.juridischloket.nl

Приложение 10

Ако не разполагате с право на пребиваване (повече) в Нидерландия

Ако човек не разполага с право на пребиваване (повече) в Нидерландия, това се отразява на достъпа до услуги.

В Нидерландия мигрантите без документи, имат право на:

- Спешна медицинска помощ

- Образование за децата под 18-годишна възраст
- Правна помощ

Допълнителните им правата са ограничени. Това може да доведе до много различни последствия като:

- Уязвимост от експлоатация и злоупотреба на пазарите на труда
- Бездомност
- Риск лицето да стане жертва на трафик повторно
- Зависимост от лица, които може да бъдат рисков фактор за насилие
- Рискове за здравето
- Високи нива на стрес
- Повишено напрежение за родителските умения
- Страх от (мигранти без документи) задържане и депортиране.

Организациите, които оказват подкрепа в тази област, често имат свои собствени политики за възможните действия, в случаите, когато достъпът до услуги е изчерпан. За социалните работници е важно тези политики да са ясни, така че отделният служител да не бъде натоварен с отговорността да решава каква форма и с каква продължителност може да бъде подкрепата, която се предоставя за дадено лице. Също така е важно служителите да дават точна и реалистична информация на лицата, които ще пребивават нелегално и за последствията от това.

Национален център за подкрепа за недокументирани мигранти (НЦПНМ) е една от организациите, които предоставят информация за правата на мигрантите без документи. По-долу са представени въпросите, въз основа, на които се прави преценка. Отговорите на тези въпроси могат да бъдат намерени на интернет страницата на НЦПНМ. В края на това приложение е представен списък с други подходящи организации за допълнителна информация:

- **Работа:** Позволено ли е на мигрантите без документи да работят? Какви права имат те?
- **Социални услуги:** Може ли мигрантите без документи да се възползват от услуги като например здравеопазване или детски помощи?
- **Здравеопазване:** Как имигрантите без разрешение за пребиваване да получат достъп до медицинска помощ? Какво може да се направи по въпроса със заплащането ѝ?
- **Родителски грижи и образование:** Имат ли децата с разрешение за пребиваване достъп до образование? Могат ли те да учат? Могат ли да имат достъп до услуги за младежи?
- **Семейство и раждания:** Може ли мигрантите без документи да сключват брак? Какво трябва да се направи, ако нелегален мигрант очаква бебе?
- **Общи права:** Може ли мигрантите без документи да се регистрират в общинската служба, или да докладват престъпление в полицията?
- **Държавен контрол:** Кога държавата може да поиска идентификация или разрешение за пребиваване?
- **Криминализиране:** пребиваването без разрешение за пребиваване престъпление ли е? Помощ при незаконното пребиваване? Престъпление ли е да се наеме стая, или ако (доброволно) работите някъде?
- **Задържане на чужденци:** Кога полицията може да задържи някого? Какви са правата в случай на задържане от полицията?

На сайта НЦПНМ ще намерите информация за организациите (по области), които предлагат спешно предоставяне на подслон и грижи за хора, които не разполагат с право да останат в Нидерландия. Вижте: www.stichtinglos.nl (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt). За повече информация вижте също:

www.basisrechten.nl (Основни права на мигрантите без документи в Холандия), www.ilegaalkind.nl (Права на децата без документи), www.iLegalevrouw.nl (Основни права на жените без разрешение за пребиваване), www.lampion.info (Национален информационен и консултантски център за предоставяне на здравни грижи за мигрантите без документи), www.doktersvandewereld.org (Достъп до здравни грижи за хора, които са изключени от тях), www.picum.org (Мигрантска платформа за международно сътрудничество за хората без документи)

Приложение 11

Партньорски организации за безопасно завръщане

Федерацията на подслоните (Federatie Opvang)

Федерацията на подслоните е браншова организация на 62 организации, предоставящи подслон (домове за бездомни и жени) на територията на Нидерландия. Тези организации подкрепят хора в неравностойно социално положение или в рискови ситуации. Федерацията на подслоните предлага лоби и застъпничество от името на своите членове, както и специализирани услуги, експертни познания и информация, мониторинг на тенденциите и развитие, образование и комуникация и работят по съвместни проекти на различни тематики. Федерацията на подслоните и CoMensha си сътрудничат интензивно по въпроса за трафика на хора.

- @: www.opvang.nl
- T: (+31) (0) 33 461 5029
- E: secretariaat@opvang.nl

CoMensha (Холандски координационен център за трафик на хора)

CoMensha регистрира данни за броя и типа жертвите на трафика на хора в Нидерландия. CoMensha използва тази информация, за да идентифицира специфични проблемни области, тенденции и фактори за успех в прилагането на законодателството в областта на трафика на хора. В Нидерландия, специализирани приюти предлагат подслон и помощ на чуждестранни граждани, жертви на трафик на хора, през първите месеци, след като са излезли от ситуацията на трафик. CoMensha координира настъпяването, социалната и правната помощ за жертвите на трафик.

CoMensha е нидерландска организация, член на La Strada International (LSI): Европейска мрежа за борба с трафика на хора. Основната цел на LSI е предотвратяване на трафика на хора в Европа, по-специално трафика на жени, както и защита на правата на жертвите на трафик. La Strada включва осем организации в Беларус, България, Чехия, Македония (БЮРМ), Молдова, Холандия, Полша и Украйна и международен секретариат със седалище в Амстердам, Холандия.

- @: www.comensha.nl
- T: (+31) (0) 33 448 1186
- E: info@comensha.nl

SRTV (Религиозна фондация срещу трафика на жени)

SRTV работи по въпроса за трафика от 1991 г. насам. SRTV е част от глобалната религиозна мрежа срещу трафика на хора, и има за цел превенцията и повишаването на осведомеността по отношение на трафика на хора. SRTV понякога предлага практическа подкрепа на жертвите в Нидерландия и предоставя помощ на жертвите, които искат да се завърнат в страната си на произход, в сътрудничество с местни партньори, между които организации от Нигерия, Гана, Бразилия, Кения, Уганда, Доминиканска република, Филипините, Тайланд, Албания, Румъния и Чешката република.

- @: www.srtv.info
- T: (+31) (0) 73 615 4444
- E: srtv@srtv.info

Pharos (Нидерландски експертен център в областта на здравните различия)

Pharos има над 30 години опит в подпомагането на широк кръг от организации за намаляване на здравните различия. Тяхната мисия е да се подобри качеството и ефективността на медицинските грижи и здравната превенция сред уязвимите групи, като например мигранти, бежанци и хора с ограничена здравна грамотност. Освен разпространяването на знания, Pharos осигурява експертни обучения и консултации. Сред сътрудническите партньори са общини, (местни) здравни организации, бежански и миграционни организации и здравноосигурителни дружества.

- @: www.pharos.nl

- Т: (+31) (0) 30 234 9800
- Е: info@pharos.nl

HVO Querido ACM (подслон за жертви на трафик на хора)

HVO Querido ACM е един от трите специализирани кризисни центрове за жертви на трафика на хора, където се предоставя денонощен безопасен подслон, психологическа, правна и практическа подкрепа, напътствия, информация и съвети на жени, жертви на трафик и техните деца.

- @: www.hvoquerido.nl/acm.html
- Т: (+31) (0) 20 626 3800
- Е: acm@hvoquerido.nl

Humanitas PMW (подслон за жертви на трафик на хора)

Humanitas PMW е един от трите специализирани кризисни центрове за жертви на трафика на хора, където се предоставя денонощен безопасен подслон, психологическа, правна и практическа подкрепа, напътствия, информация и съвети на жени, жертви на трафик и техните деца.

- @: www.humanitaspmw.org
- Т: (+31) (0) 10 221 1715
- Е: pmw@stichtinghumanitas.nl

Jade Zorggroep (подслон за жертви на трафик на хора)

Jade е един от трите специализирани кризисни центрове за жертви на трафика на хора, където се предоставя денонощен безопасен подслон, психологическа, правна и практическа подкрепа, напътствия, информация и съвети за мъже, жертви на трафик.

- @: www.jadezorggroep.nl
- Т: (+31) (0) 858 771 590
- Е: cosm@jadezorggroep.nl

Blijf Groep (подслони и услуги, които имат за цел да преустановят домашното насилие)

Blijf Groep има 40 години опит в кампании срещу домашното насилие по няколко начина и предлагане на различни услуги. Blijf Groep разполага със 7 приюта за жени и деца и подслон за хората, които са жертви на домашно насилие, трафик на хора и престъпления в името на честта. Blijf Groep също така имат амбулаторни услуги в три града, като денонощни горещи линии, групови дейности и специализирани програми за деца, които са свидетели на домашно насилие. Услугите на Blijf Groep се фокусират върху планиране на безопасността и се стремят към прекратяване на домашното насилие и прекъсване на цикъла на насилие чрез групова или индивидуална работа с членовете на семейството и прилагайки системен подход. Blijf Groep, Moviera и Het Kopland сътрудничат до голяма степен на международно ниво в рамките на "Интернационалната Федерация на Приютите: безопасност, жени и деца" (FO International).

- @: www.blijfgroep.nl
- Т: (+31) (0) 20 521 0150
- Е: info@blijfgroep.nl

Moviera (приюти)

Moviera предлага информация, консултации и помощ на всички, засегнати от домашно насилие и трафик на хора и престъпления в името на честта. Услугите са предназначени не само за жертвите, но също така и на извършителите, свидетелите или другите страни, които участват. Moviera също така извършва амбулаторни услуги. Освен това, Moviera координира грижи за жертвите на трафик на хора и предлага подслон на мъже и жени, жертви на трафик.

- @: www.moviera.nl
- Т: (+31) (0) 30 271 1724 (Head Office)
- Е: csmu@moviera.nl

Нет Kopland (подслони)

Нет Kopland осигурява консултиране, лечение, безопасен подслон, помощ при намиране на жилище, работа и социална среда, за жертви на трафик на хора и на домашно насилие, също така и за бездомни хора. Нет Kopland осигурява и информация и обучения на специалисти.

- @: www.hetkopland.nl
- T: (+31) (0) 50 599 1420
- E: info@hetkopland.nl

COSUDOW Нигерия (Комитет за подкрепа на достойнството на жените)

Комитетът за подкрепа на достойнството на жените (COSUDOW) е създаден през 1999 г. като проект за борба с трафика на хора. COSUDOW работи за предотвратяване на трафика на хора и за защита и реинтеграция на жертвите. COSUDOW има седалище и подслон в Бенин, от където идват около 95% от трафикираните жени и друг офис и подслон в Лагос – главният вход за завръщащите се. Във връзка с реинтеграцията на завърналите се COSUDOW работи в сътрудничество с местните общности, други неправителствени организации във и извън Нигерия. Завърналите се идват от други африкански страни и от европейски страни като Италия, Испания, Германия, Холандия, Дания и Швейцария. COSUDOW също така осигурява подкрепа на нигерийски жертви, които са били обект на вътрешен трафик на хора.

- @: -
- T: +234 80 6555 6555 (Sister Patricia Ebegbulem), +234 80 3670 6043 (Sister Bibiana Emenaha)
- E: pnegbulem@gmail.com (Sister Patricia Ebegbulem), justicennenna@gmail.com (Sister Bibiana Emenaha)
- Skype: [pnegbulem](#), [pnebebeulem1](#)

Асоциация Анимус / Ла Страда България

Асоциация Анимус / Ла Страда България е българска организация, член на La Strada International. Организацията е създадена през 1994 г. Що се отнася до трафика на хора, Анимус работи в три основни направления: предоставяне на психологическа и социална подкрепа (включително и настаняване в Кризисен център), лобиране и превантивни дейности, както и обучение на различни специалисти във връзка с идентифицирането и работата с жертви на насилие.

Анимус си сътрудничи тясно с CoMensha и с подслони из цяла Европа, които подготвят жертви на трафик с цел завръщане в родната им страна.

За последните 20 години Анимус доказва, че е най-големият и един от най-надеждните доставчици на социални услуги в България. В момента организацията работи по следните програми за жертви на насилие и деца в риск: Националната гореща линия за жертви на насилие (+359 2 981 76 86); Кризисен център; Травма център за деца и семейства; Център за възстановяване, консултиране и психотерапия; Национална телефонна линия за деца (116 111); Комплекс за социални услуги за деца и семейства към Столична община, в това число и Звено „Майка и бебе“.

- @: www.animusassociation.org
- T: (+35 9 2) 983 5205 / (+35 9 2) 983 4505
- E: animus@animusassociation.org

Приложение 12

Социална Карта: Международната организация по миграция (МОМ)

Международната организация по миграция (МОМ) се превърна в най-важната международна, независима организация в областта на миграцията. МОМ е международна междуправителствена организация, и следователно не е част от правителството на Нидерландия. МОМ насърчава заедно с партньорите си добре организирана и хуманна миграцията, осъществява международно сътрудничество, изпълнява инициативи и проекти в защита на правата на мигриращите, предоставя хуманитарна помощ на мигриращите, включително бежанци и лица, търсещи убежище в рамките на собствените си държави (вътрешно разселени лица). МОМ има 480 офиса в над 150 страни.

В Нидерландия МОМ подкрепя мигранти, които желаят да се завърнат и не разполагат с необходимите финансови ресурси чрез така наречената REAN програма (за пълните условия: www.iom-nederland.nl). МОМ предлага на мигрантите информация за възможността за доброволно връщане, включително и актуална информация за ситуацията в страната на дестинация като и отговори на конкретни въпроси. МОМ осигурява консултация в момента на заминаване и ако е необходимо, по време на пътуването и при пристигането. МОМ също може да подпомогне издването на документи за пътуване. В допълнение, МОМ осигурява на определени целеви групи допълнително (финансова) подкрепа или индивидуално консултиране. През последните години, МОМ е разработила проекти в допълнение към програмата REAN за подкрепа на реинтеграция при завръщане в страната на произход. Тя цели изграждането на нов живот в родната страна.

Мисията на МОМ в Нидерландия работи чрез две звена, които се занимават с жертви на трафик на хора. Когато жертва на трафика обмисля връщане или вече е взето решението да се върне, тя може да се свърже с едно от двете звена. Тя ще има възможност да говори със социален работник и след това да се свържат с конкретен служител, който ще подпомага завръщането. МОМ има двадесет служители (специалисти по проекти), които провеждат регионални интервюта и прием и предоставят информация за завръщане. За допълнителна информация относно помощта на МОМ за жертви на трафик на хора може да се осъществи контакт и с централния офис.

Лице за контакт за жертви на трафик на хора в Северна Холандия	Лице за контакт за жертви на трафик на хора в Западна, Централна и Южна Холандия	Обща информация
Rini Fokkema	Marianne van Bulck	Ilse Waindrich
Email: rfokkema@iom.int	Email: mvanbulck@iom.int	Email: iwaindrich@iom.int
Mobile: 06 27 000 560	Mobile: 06 27 000 565	Tel: 070 3181 512

В момента няма конкретни лица за контакт за жертви на домашно насилие на МОМ. В случай на завръщане на жертва на домашно насилие се осъществява контакт със служител чрез основния телефонен номер на МОМ.

Контакти със служител могат да бъдат направени в работното време на офисите в региона по живеене. Ако е необходимо, жертвата може да бъде посетена на място, където пребивава, например в подслон. Възможно е да се поиска контакт с жена служител.

И накрая, има възможност първоначалния контакт чрез служител на МОМ да бъде с човек, който говори езика на клиента. Той или тя провежда първото интервю със социалния работник и клиента, и след това се свързва със служителя по регионален проект. Служителите на МОМ говорят следните чужди езици: испански, френски, португалски, немски, английски, руски, китайски, арабски, кюрдски и някои африкански езици (тигриня, кисвахили, киняруанда, амхарски, лингала). Възможно е клиентите да се възползват от преводач по телефона. За повече информация клиентите могат да посетят интернет страницата на МОМ за клиенти:

www.buildyourreturn.nl (information for clients in 6 languages)

В следните страни MOM предоставя помощ за реинтеграция. Този списък не е изчерпателен, това са държави, с които MOM Нидерландия има контакт по отношение на завръщането. В оцветените страни, MOM има опит в работата с жертви на трафика на хора. Тя се изразява в директна подкрепа на завърналите се жертви и/или насочване кам съответните органи, които предоставят незабавна помощ в страната на произход.

Europe	Asia	Africa	America
Албания	Афганистан	Ангола	Аржентина
Армения	Бангладеш	Бенин	Бразилия
Азербейджан	Китай	Буркина фасо	Боливия
Беларус	Индия	Бурунди	Чили
Босна	Индонезия	Камерун	Колумбия
България	Иран	Капо-верде	Куба
Джорджия	Ирак	Демократична република Конго	Доминиканска република
Унгария	Казахстан	Джибути	Ел Салвадор
Косово	Киргизстан	Египет	Еквадор
Македония	Ливан	Етиопия	Гватемала
Молдова	Монголия	Габон	Гвиана
Румъния	Непал	Гамбия	Ямайка
Русия	Пакистан	Гана	Мексико
Сърбия	Филипини	Гвинея-Бисау	Никарагуа
Словакия	Северна Корея	Гвинея-Конакри	Парагвай
Турция	Шри Ланка	Кот-д'Ивоар	Перу
Украйна	Таджикистан	Кения	Суринам
	Узбекистан	Либерия	Венецуела
	Виетнам	либия	
	Иемен	Мали	
		Мавритания	
		Мароко	
		Нигер	
		Нигерия	
		Руанда	
		Сенегал	
		Сиера Леоне	
		Сомалия	
		Южна Африка	
		Судан	
		Танзания	
		Того	
		Тунис	
		Уганда	
		Зимбабве	

Приложение 13

Социална Карта: Организации в Нидерландия, специализирани в предоставянето на помощ за завръщане и реинтеграция

DT&V (Служба по репатриране и завръщане)

Службата по репатриране и завръщане (DT&V) координира заминаването на чужди граждани, които нямат право на пребиваване в Нидерландия. DT&V е орган за изпълнение на държавните политики за репатриране.

DT & V гарантира, че заминаването се извършва внимателно, с достойнство и навреме. Те правят това, в тясно сътрудничество с всички държавни институции и социални организации, които участват в работата със засегнатите лица. На всеки чужденец, с който работи DT & V, се назначава надзорник. Този надзорник е основното лице за контакт за чуждия гражданин (и / или на неговия упълномощен представител), както и на партньорите, ангажирани по случая, с които DT & V сътрудничи.

Прекият ръководител провежда т.нар интервюта за заминаване, подготвя план за заминаване, и ако е необходимо осигурява временен паспорт (пасаван). DT & V също провежда оценката, въз основа на която да се прецени дали чуждият гражданин отговаря на критериите за настаняване.

Контакти

Име	Позиция	Департамент	Telnr. + 31 (o)	E-mail
H. (Henriët) van Dijk	Старши персонал	VRIS (DC Schiphol and Ter Apel)	06- 53710602	h.v.dijk@dtv.minvenj.nl
H. (Harold) Crama	Персонал	DC Zeist	0880-777395	h.crama@dtv.minvenj.nl
J.N.G (John) van der Plas	Старши персонал	DC Rotterdam	06-13351029	j.plas@dtv.minvenj.nl
R. (Ruud) van Lieshout	Персонал	Preparing Departure DB2/ Brabant	06 -13669433	R.Lieshout@dtv.minvenj.nl
G. (Gerda) van der Vaart	Персонал	Preparing Departure Zwolle 1/Friesland, Flevoland	06-13640863	g.v.d.vaart@dtv.minvenj.nl
A. (Arnold) Molier	Персонал	Preparing Departure DB1/Limburg-Gelderland	06-21134199	a.molier@dtv.minvenj.nl
W. (Willem) Schraa	Персонал	Preparing Departure Zwolle 3/Overijssel-Drenthe	06-55116875	w.schraa@dtv.minvenj.nl
N. (Nathalie) Zwegers	Старши персонал	Preparing Departure Hoofddorp / N-Holland/Utrecht	06-13364650	n.zwegers@dtv.minvenj.nl
H. (Hessel) de Vries	Старши персонал	Groningen	06-22565975	h.d.vries@dtv.minvenj.nl
R. (Ruud) Droog	Старши персонал	Preparing Departure Rijswijk / Z-Holland and Zeeland	06-51839850	r.droog@dtv.minvenj.nl

Maatwerk BIJ Terugkeer (Агенция по медиация на завръщането)

Кандидатите за убежище, които не са получили одобрение, незаконните мигранти, жертвите на трафик на хора и жертвите на домашно насилие, които желаят да се завърнат в своята страна, могат да се обърнат към Maatwerk BIJ Terugkeer за помощ. Въз основа на техните желания и възможности в страната им, нуждаещите се получават адекватна подкрепа за реинтеграция, например, в намирането на жилище, медицинско обслужване или създаване на бизнес. Това се извършва в тясно сътрудничество с местните партньорски организации.

Maatwerk BIJ Terugkeer следи процеса на реинтеграция на лицето до една година след завръщането.

Maatwerk BIJ Terugkeer сътрудничи с Fier Fryslân, Fair Work, Hertogenbosch Maatschappelijke Opvang, Caritas Белгия, Pag-Aca, Idia Renaissance (Нигерия), Projeto Resgate (Бразилия) и the Christian Brother's Development Office (Сиера Леоне). В това сътрудничество, са разработени указания за професионалисти, които работят с жертви на трафик на хора, които евентуално искат да се върнат в страната си. Тези указания могат да бъдат интегрирани в съществуващите методологии, за подкрепа преди и след завръщането. Насоките са на разположение на www.menshandelweb.nl.

Maatwerk BIJ Terugkeer подкрепя завръщането до Ангола, Армения, Азербайджан, Бенин, Боливия, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Чили, Колумбия, Демократична република Конго, Еквадор, Етиопия, Филипините, Грузия, Гана, Гвинея, Индия, Ирак, Кот Коуст, Камерун, Кения, Косово, Мароко, Монголия, Непал, Нигерия, Уганда, Украйна, Пакистан, Перу, Русия, Руанда, Сенегал, Сърбия, Сиера Леоне, Сомалия, Суринам, Танзания, Того, Виетнам и Южна Африка.

Данни за контакт

Maatwerk bij Terugkeer
Goeman Borgesiuslaan 77, 3515 ET Utrecht
Contact person: Santje Geuze, programme officer
Email: s.geuze@maatwerkbijterugkeer.nl
Tel: +31(0)30-7551580
Fax: +31(0)30-7551582
www.maatwerkbijterugkeer.nl
www.facebook.com/maatwerkbijterugkeer

Stichting Wereldwijd (Фондация „Целия свят”)

Wereldwijd е обучителен център, насочен към чуждестранните граждани, както и към други, които имат слаби перспективи за заетост. Фондацията организира краткосрочни курсове, които предлагат подобряване на годността за заетост, като: езикови курсове по холандски, познаване на холандското общество и други курсове, съсредоточени върху заетостта.

Wereldwijd изпълнява Проектът “ World Tools Plus”, който дава възможност на клиентите да се подготвят да се завърнат в страната си. Те им помагат да изготвят добре разработен бизнес план, който описва това, което клиентът ще направи веднъж върнал се в страната си. Бизнес планът включва всички дейности, които трябва да се предприемат, за да се стигне до поставената цел (образование, контакт с организации и др.) Фондацията също така обсъжда, кои “инструменти” (включително материали и машини) ще бъдат необходими, за да започне бизнесът.

Втора употреба инструменти, машини, материали и оборудване са ремонтирани заедно с доброволци. Тези средства се събират и изпращат в страната на произход. След завръщането в страната, подкрепа може да бъде получена чрез партньорски организации, например за жилищно настаняване, образование или започване на бизнес.

Данни за контакт

Stichting Wereldwijd
Klompstraat 1a
6251 NE Eckelrade
Nederland
E-mail: wwijd@xs4all.nl
Tel: +31 (0)43 – 4083122

Bridge to Better (Мост към по-доброто)

Фондация Bridge to Better предлага индивидуална социална и психо-социална подкрепа на участниците в подготовката за завръщане в своята страна (или установяване в трета страна). Целта е да се даде възможност на участника да постигне по-добро бъдеще за себе си, както и за общността, към която той / тя се завръща. Проектът включва защита срещу задържане, съдействие за получаване на документи, както и обезщетение на всички разходи за препитание. В допълнение към личните консултации се предлага седмично обучение: овластяване, малък бизнес, компютърни класове, подготовка за завръщане и/или бизнес план. Когато е възможно, и/или е необходимо, се търсят предложения за стаж, преди завръщането. Пълната програма на Bridge to Better отнема от 4 до 5 месеца. След завръщането се прави специално проследяване. Bridge to Better предоставя помощ в (подготовка за) завръщането в следните страни:

Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Бенин, Боливия, Бурунди, Буркина Фасо, Централна Африканска Република, Китай, Колумбия, Конго, Еквадор, Еритрея, Етиопия, Филипините, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гвинея, Гвинея-Бисау, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Кот д’Ивоар, Кабо Верде, Камерун, Казахстан, Кения, Киргизстан, Косово, Ливан, Либерия, Македония, Мали, Мароко, Молдова, Монголия, Непал, Нигер, Нигерия, Уганда, Украйна, Узбекистан, Пакистан, Русия, Руанда, Сенегал, Сърбия, Сиера Леоне, Сомалия, Шри Ланка, Судан, Суринам, Сирия, Таджикистан, Танзания, Тунис, Того, Туркменистан, Турция, Виетнам, Замбия, Зимбабве, Южен Судан.

Данни за контакт

Bridge to Better Foundation
Schippersgracht 3 1011 TR Amsterdam
Contact person: Marion Groen in’t Woud (project leader)
Email: marion@bridgetobetter.org
Tel: +31 (0)6 151 29 289

Приложение 14 Социална карта: Международна организация, специализирана в завръщането и подкрепа при реинтеграцията на жертвите на трафик и пострадалите от домашно насилие

Държава	АЛБАНИЯ
Име на организацията	“Different & Equal”
Услуги	
Посрещане на летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги	<ul style="list-style-type: none"> • Информация за съществуващи услуги в общността и необходими контакти/ карта на услугите • Програми за разработване на доходи • Мониторинг и проследяване на бенефициентите
Лице за контакт	
Е-mail	different&equal@icc-al.org
Име	Mariana Meshi, Executive Director
Телефонен номер	Tel. 00355 (4) 2221892
Контакт с организацията	Organisation “Different & Equal” Address: Rr. Milto Tutulani, P.Alb-Milenium, Shk.6, Ap.30,36 Tirane/ Albania
Уебсайт	www.differentandequal.org http://www.differentandequal.org/english/index.htm
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+355 (4) 222 18 92
Е-mail	different&equal@icc-al.org

Държава	АЛБАНИЯ
Име на организацията	IBVM (Loreto)
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги	Тренинг за жените от рамско произход в Албания, работа и с жени от други страни
Лице за контакт	
Е-mail	imelda@albaniahope.com
Име	Sr. Imelda Poole (British sister)
Телефонен номер	+355 692912687
Контакт с организацията	
Уебсайт	www.albaniahope.com
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+355 4 230088
Е-mail	info@albaniahope.com

Държава	АЛБАНИЯ
Име на организацията	Психосоциален център "VATRA"
Услуги	
Посрещане на летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги	<ul style="list-style-type: none"> • Социокултурни активности в рамките на подслон и извън него • Преход в центрове и други агенции от подобен тип • Преход към механизми, които реализират защита на свидетели • Подкрепа за полунезависим живот • Подкрепа за социално-икономическо овластяване на семейството на бенефициента (особено за случаи на малолетни и непълнолетни лица) • Подкрепа за изграждане на малък бизнес • 24 часа сигурност в подслона
Лице за контакт	
E-mail	qvatra@icc-al.org; qvatra@abcom.al; brikena_puka@yahoo.com
Име	Brikena Puka, Executive Director
Телефонен номер	Tel.&fax. +35533 224078 Mob: +355 69 20 83 339
Контакт с организацията	Qendra Psiko- Sociale "VATRA" Lagjia: Isa Boletini Rr.Nermin Vlora Falaski, Pall 13, Shk I. kt 3 Vlore- Shqiperi
Уебсайт	www.qendravatra.org.al
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel.&fax. +35533 224078 116 006
E-mail	info@qendravatra.org.al

Държава	АЛБАНИЯ
Име на организацията	Sh.K.B.Sh.
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	Ние не предлагаме тази услуга, но сме готови да окажем подкрепа при необходимост
Подслон	Ние не предлагаме тази услуга, но сме готови да окажем подкрепа при необходимост
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	Ние не предлагаме тази услуга, но сме готови да окажем подкрепа при необходимост
Юридическа помощ	ие не предлагаме тази услуга, но сме готови да окажем подкрепа при необходимост
Развиване на умения за реализация на пазара на труда / обучение	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓

Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги	Подкрепа на уязвими жени, жертви на трафик на хора и на жени, рискови да бъдат трафикирани
Лице за контакт	
Е-mail	f.westerink@shkbsh.com
Име	Fred Westerink
Телефонен номер	00355 (0) 68 20 13 940
Контакт с организацията	o.hinaj@shkbsh.com
Лице за контакт	Ornela Hinaj Zaimi
Телефон (вкл. Горещ телефон)	00355 (0) 68 60 47 429
General contact details	
Уебсайта	www.shkbsh.com
Телефон (вкл. Горещ телефон)	mob. 00355 (0) 68 20 19 860 mob. 00355 (0) 69 40 90 676
Посрещане на летището	reception@shkbsh.com

Държава	АЛБАНИЯ
Име на организацията	Tjeter Vizion association
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда / обучение	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги	
Лице за контакт	
Е-mail	dkasa@hotmail.com
Име	Ardiana Kasa, Program manager
Телефонен номер	00355695203299
Контакт с организацията	
Уебсайт	www.tjetervizion.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	0035554252919
Е-mail	dkasa@hotmail.com ; tjetervizion@gmail.com

Държава	АРМЕНИЯ
Име на организацията	Hope and Help
Услуги	
Посрещане на летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓

Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Лице за контакт	
E-mail	hopehelp@web.am / shatvoryanm@gmail.com
Име	Maria Shatvoryan, "To Help Children- United Knowledge and the Best Practices to Protect Armenian Children"; Project coordinator
Телефонен номер	Tel:+ 374 10 531-770 Mob:+374 91 206 -274
Контакт с организацията	Address: 37 Pushkin str. Apt.5, 0002 Yerevan, Armenia
Уебсайт	www.hopehelp.am
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel:+ 374 10 534 834 Fax :+ 374 10 531 770
E-mail	hopehelp@web.am

Държава	АВСТРИЯ
Име на организацията	LEFÖ- Information, Education and Support for Migrant Women LEFÖ- Intervention Centre for Trafficked Women
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги	re/integration assistance gaining compensation safe return
Лице за контакт	IBF: Evelyn Probst Lefo: Ana Maria Garza
E-mail	ibf@lefoe.at
Име	Evelyn Probst
Телефонен номер	Tel: +43 (0)1-79 69 298 Fax: +43 (0)1-79 69 299
Контакт с организацията	LEFÖ: Kettenbrückengasse 15/2/4 , 1050 Vienna- Austria IBF: Floragasse 7a/7, 1040 Vienna - Austria
Уебсайт	www.lefoe.at
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel: +43 (0)1-79 69 298 /+43.1.5811881 Fax: +43 (0)1-79 69 299
E-mail	ibf@lefoe.at / office@lefoe.at

Държава	АВСТРИЯ
Име на организацията	MIRIAM-Projekt
Услуги	
Вземане от летището	

Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги	
Лице за контакт	
E-mail	miriamoe@tpoint.at
Име	Sr. Petra
Телефонен номер	+43-1-87812-0, +43 02243 33007
Контакт с организацията	MIRIAM-Projekt, Langstergasse 5-7/22, A-3400 Klosterneuburg, Austria
Уебсайт	http://www.caritas-wien.at
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+43 1-24836-85383 Police hotline 142 Caritas hotline
E-mail	office@caritas-wien.at

Държава	БЕЛАРУС
Име на организацията	IPA "Gender Perspectives" /La Strada Belarus
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги	
Лице за контакт	
E-mail	
Име	
Телефонен номер	
Контакт с организацията	IPA "Gender Perspectives" Timyryazeva str, 65-314, Minsk 220035, Belarus
Уебсайт	www.lastrada.by
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel/fax: +375 17 211 02 51
E-mail	lastrada@infonet.by

Държава	БЕЛГИЯ
Име на организацията	PAG - ASA
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓

Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги	Образование и повишаване на осведомеността по въпросите на трафика в Брюксел
Лице за контакт	
E-mail	info@pag-asa.be
Име	Sarah Dehovre
Телефонен номер	00 32 2 511 64 64
Контакт с организацията	Cellebroersstraat 16b, 1000 Brussel
Уебсайт	www.pagasa.be
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	info@pag-asa.be

Държава	БЕЛГИЯ
Име на организацията	Payoke
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги	
Лице за контакт	Patsy Sörensen, Director Payoke
E-mail	admin@payoke.be
Име	Patsy Sörensen
Телефонен номер	tel: +32 (0)3 201 16 90
Контакт с организацията	Payoke, Leguit 4, 2000 Antwerpen
Уебсайт	http://www.payoke.be/
Телефон (вкл. Горещ телефон)	tel: +32 (0)3 201 16 90 fax: +32 (0)3 233 23 24
E-mail	admin@payoke.be

Държава	БРАЗИЛИЯ
Име на организацията	Casa Brasil Holanda
Услуги	
Вземане от летището	При предварителна заявка
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓

Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги	СВН не само подкрепя и предоставя информация, но също така помага на бразилците (с или без документи), временно пребиваващи в Нидерландия, като ги насочва към подходящите органи в Нидерландия, предоставяйки им по този начин достоен и здравословен живот. В Бразилия СВН насърчава и увеличава информацията, превенцията и превантивните кампании, заедно с партньорските организации (НПО, правителството и акад.). Принципите и действията на СВН се основават на подхода за зачитане правата на човека
Лице за контакт	
Е-mail	info@casabrasilholanda.nl
Име	Clivia Caracciolo
Телефонен номер	
Контакт с организацията	Casa Brasil Holanda Postbus 2111 3800 CC Amersfoort
Уебсайт	www.casabrasilholanda.nl
Телефон (вкл. Горещ телефон)	06 84 31 28 65
Е-mail	info@casabrasilholanda.nl

Държава	БРАЗИЛИЯ
Име на организацията	Projeto Atitude Legal
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	michelle@projetolegal.org.br
Име	Michelle Guerardi
Телефонен номер	(21)2232 3082/ 2252 4458
Контакт с организацията	Av. Mem de Sá, Centro - Rio de Janeiro CEP 20230-152
Уебсайт	www.projetolegal.org.br
Телефон (вкл. Горещ телефон)	(21)2232 3082/ 2252 4458
Е-mail	

Държава	БРАЗИЛИЯ
Име на организацията	Projeto Trama
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Trama е голяма социална институция, която работи за борбата с трафика на хора
Лице за контакт	
E-mail	frans@projatotrama.org.br
Име	Frans Nederstigt
Телефонен номер	+55-21-250 76 464 ext. 215/222
Контакт с организацията	Projeto Trama venida Marechal Floriano, 199 / sala 502 CEP 20080-005 - Centro - Rio de Janeiro/RJ, Brazil
Уебсайт	www.projatotrama.org.br
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+55 (0) 21 2507 6464
E-mail	projatotrama@projatotrama.org.br

Държава	БРАЗИЛИЯ
Име на организацията	Sociedade De Defesa Dos Direitos Sexuais Na Amazônia (Sodireitos)
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	They work with many vulnerable girls in the region, youth prostitution is high
Лице за контакт	
E-mail	sodireitos@gmail.com
Име	Marcel Hazeu
Телефонен номер	+55- 91- 32247338
Контакт с организацията	Rua 28 de Setembro, 503, bairro Reduto, Belém – Pará 66053-350, Brazil
Уебсайт	
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	sodireitos@gmail.com

Държава	БЪЛГАРИЯ
Име на организацията	Фондация „Асоциация Анимус” La Strada Bulgaria
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	nadia.bk@gmail.com
Име	Nadia Kozhouharova
Телефонен номер	
Контакт с организацията	85 Ekzarh Yossif St. 1000 Sofia
Уебсайт	www.animusassociation.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+359 2 983 5205, +359 2983 5305, +359 2 983 5405
Е-mail	animus@animusassociation.org

Държава	БЪЛГАРИЯ
Име на организацията	Сдружение „Равновесие”
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	r.hadjieva@caritas-bg.org
Име	Radosveta Hadjieva
Телефонен номер	+359 2944 1858
Контакт с организацията	Obroshite Str. 9, 1504 Sofia
Уебсайт	www.caritas-bg.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	migration@caritas-bg.org

Държава	БЪЛГАРИЯ
Име на организацията	Фондация „SOS-семейства в риск”
Услуги	Кризисен център Консултативен център Приют за временно настаняване на жертви на трафик на хора към НКБТХ
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	an_nikolova@abv.bg
Име	Анна Николова
Телефонен номер	+ 359 52 613 830
Контакт с организацията	
Уебсайт	www.sos-varna.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+ 359 52 609 677
Е-mail	sos@mail.bg

Държава	БЪЛГАРИЯ
Име на организацията	Caritas Bulgaria
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	r.hadjieva@caritas-bg.org
Име	Radosveta Hadjieva
Телефонен номер	+359 2944 1858
Контакт с организацията	Obroshite Str. 9, 1504 Sofia
Уебсайт	www.caritas-bg.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	migration@caritas-bg.org

Държава	БЪЛГАРИЯ
Име на организацията	The A21 Campaign / Кампания А 21
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	The A21 Campaign предлага услуги по завръщане в Гърция, Украйна, Южна Африка, Англия и САЩ.
Лице за контакт	
Е-mail	Kyra.g@thea21campaign.org
Име	Kyra Gordon
Телефонен номер	+359 888 987 876
Контакт с организацията	Obroshite Str. 9, 1504 Sofia
Уебсайт	www.thea21campaign.org www.a21.bg
Телефон (вкл. Горещ телефон)	1109 (Greece)
Основен адрес	The A21 Campaign, Triaditsa Str. 5Б, fl.2 office 226 Sofia, 1000,Bulgaria

Държава	Камерун
Име на организацията	CIPCRE – Cameroun
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	CIPCRE е образователна организация по въпросите за околната среда и социалнаат работа (Правосъдие и мир), като също така обучава хиляди младежи и ,чители относно сексуално насилие. CIPCRE – Benin CIPCRE – Chad & Togo
Лице за контакт	
Е-mail	cipcre_dg@cipcre.org
Име	Fr. Jean-Blaise Kenmogne
Телефонен номер	00237 – (3)344 66 68
Контакт с организацията	CIPCRE – Cameroun B.P. 1256, Bafoussam
Уебсайт	www.cipcre.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	00237 – (3)344 66 68
Е-mail	cipcre_dg@cipcre.org

Държава	КОЛУМБИЯ
Име на организацията	Centro De Capacitación Hermanas Adoratrices
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	chelamar15@yahoo.com
Име	
Телефонен номер	+57(6)1000000
Контакт с организацията	
Уебсайт	http://www.adoratrices.com
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	chelamar15@yahoo.com

Държава	КОЛУМБИЯ
Име на организацията	Hermanas Oblatas Del Santísimo Redentor Medellin
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	mariaimaculada5@yahoo.es
Име	
Телефонен номер	
Контакт с организацията	Sede piedecuesta: Km. 13 Vía piedecuesta 6550558
Уебсайт	
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	

Държава	ЧЕХИЯ
Име на организацията	La Strada Czech Republic
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	
Име	
Телефонен номер	
Контакт с организацията	P.O. Box 305 - 111 21 Praha 1 - Czech Republic
Уебсайт	www.strada.cz
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel/Fax. +420 222 721 810
Е-mail	lastrada@strada.cz

Държава	ЧЕХИЯ
Име на организацията	Caritas Czech
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Работа на терен по улиците на Прага
Лице за контакт	
Е-mail	sekretariat@charita.cz
Име	Mrs Jana Polásková
Телефонен номер	+420 296 243 330 +420 251 552 790
Контакт с организацията	Vladislavova 12 Prague 1 110 00
Уебсайт	www.caritasczech.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+420 737 234 078 Magdala NONSTOP hotline
Е-mail	sekretariat@charita.cz

Държава	ЧЕХИЯ
Име на организацията	Caritas Czech Magdala Project
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Също така работи по темите за трудова експлоатация
Лице за контакт	
E-mail	magdala@praha.charita.cz
Име	Jindriska
Телефонен номер	+420 251 552 790
Контакт с организацията	Renoirova 7/614, Prague 5 – Hlubočepy
Уебсайт	http://praha.charita.cz/en/social-services/project-magdala
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Magdala Project Non-stop Hotline: 737 234 078
E-mail	praha@praha.charita.cz

Държава	ДАНИЯ
Име на организацията	Pro-Vest
Услуги	
Вземане от летището	-
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	-
Подслон	-
Психологическа помощ	-
Медицинска помощ	-
Юридическа помощ	-
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	-
Подкрепа при намиране на работа	-
Финансова помощ	-
Помощ за децата / развиване на родителски умения	-
Събиране със семейството	-
Други услуги:	Pro-Vest помага при идентифицирането на жертви на трафик на хора. След като човекът се идентифицира, Pro-Vest съпровожда жената или мъжът до центъра за борба с трафика The Danish.
Лице за контакт	Adress: Sjællandsgade 98 B st.tv., DK 7000 Fredericia, Denmark
E-mail	vnn@provest.dk
Име	Vibeke Nielsen
Телефонен номер	Mobile: + 45 2169 3414
Контакт с организацията	
Уебсайт	www.provest.dk
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel. : +45 2169 3414
E-mail	vnn@provest.dk

Държава	ДОМИНИКАНСКА РЕПУБЛИКА
Име на организацията	COIN
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Работи със завърнали се жертви на трафик
Лице за контакт	
Е-mail	coin@codetel.net.do
Име	
Телефонен номер	
Контакт с организацията	Calle Anibal Espinoza 352, Villas Agricolas, Santo Domingo, Dominican Republic
Уебсайт	www.coin.org.do
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+809-6811515 +809 538-8535
Е-mail	coin@codetel.net.do

Държава	ЕСТОНИЯ
Име на организацията	MTÜ Living for Tomorrow/NGO Living for Tomorrow
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	Частично (може да осигури, основно консултации по законодателството на миграцията, правата и отговорността, чрез гореща линия)
Подслон	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги)
Психологическа помощ	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги)
Медицинска помощ	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги)
Юридическа помощ	✓ (правна помощ чрез гореща линия за обслужване, но не представляват клиенти в съда или пред други институции)
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги)
Подкрепа при намиране на работа	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги)
Финансова помощ	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги)
Помощ за децата / развиване на родителски умения	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги, ако има такива)
Събиране със семейството	Не (може да насочи жертвите към доставчици на услуги)
Други услуги:	<ul style="list-style-type: none"> • консултации за хора, отиващи в чужбина, за да работят или да учат; • последници от незаконното наемане на работа; • контакти на неправителствени организации в чужбина, които предоставят помощ за жертвите; • контакти на правителствени и неправителствени институции, ангажирани в борбата с трафика на хора и превенцията в Естония; • правила за вход на територията на страната за естонските граждани, лицата без гражданство и чужденците, живеещи в Естония, страните от Европейския Съюз - членки и други страни; • законодателството на други държави по отношение на чужденците, имигрантите, трафика на хора.
Лице за контакт	

E-mail	info@lft.ee, olena@lft.ee
Име	Ms Olena Valdenmaier
Телефонен номер	+ 372 6607320 (hotline)
Контакт с организацията	F.R Kreutzwaldi 24, 10147, Tallinn
Уебсайт	www.lft.ee
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel. +372 6607320 (hotline)
E-mail	info@lft.ee

Държава	ФРАНЦИЯ
Име на организацията	Caritas France (Secours Catholique)
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
E-mail	genevieve.colas@secours-catholique.org
Име	Mrs. Genevieve Colas
Телефонен номер	+33 145 49 74 40
Контакт с организацията	106, rue de Bac F - 75007 Paris
Уебсайт	www.secours-catholique.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+33 (0)1 454 97 300
E-mail	dept.publications@secours-catholique.org

Държава	ГРУЗИЯ
Име на организацията	Anti-Violence Network of Georgia
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
E-mail	antiviolence@avng.ge
Име	Mrs. Nato Shavlakadze
Телефонен номер	+995 32 2950679
Контакт с организацията	9 Chavchavadze street, Tbilisi
Уебсайт	www.avng.ge
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Hotline: (832) 2 72 67 17
E-mail	antiviolence@ip.osgf.ge

Държава	ГЕРМАНИЯ
Име на организацията	Ban Ying Coordination Center
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	Фокус върху жените мигранти в Берлин и жертви на трафик
E-mail	info@ban-ying.de
Име	Nivedita Prasad Suteera Nittayananta
Телефонен номер	+49 30 4406373 or +49 30 4406374
Контакт с организацията	Anklamer Strasse 38 10115 Berlin, Germany
Уебсайт	www.ban-ying.de
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	info@ban-ying.de

Държава	ГЕРМАНИЯ
Име на организацията	Beratungsstelle Nachtfalter Caritas Essen
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
E-mail	renate.hildburg@caritas-essen.de
Име	Renate Hildburg
Телефонен номер	+49 201 364 55 47 201 320 0375
Контакт с организацията	Franziska-Schervier-Haus Niederstrasse 12-16, 45141 Essen
Уебсайт	www.caritas-e.de
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+49 0201-32003-0
E-mail	info@caritas-e.de

Държава	ГЕРМАНИЯ
Име на организацията	IN VIA Berlin Koord. & Beratungs. Frauen Menschenhandel
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	Центърът работи особено с жени от Източна Европа
Лице за контакт	
E-mail	moe@invia-berlin.de
Име	Mrs. Barbara Errit
Телефонен номер	+49-30 66633 487 · Mobil: +49-177 7386276
Контакт с организацията	Große Hamburger Str. 18. 10115 Berlin
Уебсайт	http://www.invia-berlin.de/
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+49 030 85784 286
E-mail	info@invia-berlin.de

Държава	ГЕРМАНИЯ
Име на организацията	Kassandra e.V
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	
Психологическа помощ	
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	Център за консултиране на проституиращи
E-mail	kassandra@kassandra-nbg.de
Име	Andrea Weppert
Телефонен номер	
Контакт с организацията	Breite Gasse 1, 90402 Nürnberg
Уебсайт	www.kassandra-nbg.de
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+49 911 3765277
E-mail	kassandra@kassandra-nbg.de

Държава	ГЕРМАНИЯ
Име на организацията	КОК- Bundesweiter Koordinierungskreis gegen Menschenhandel / German NGO Network against Trafficking in Human Beings
Услуги	КОК е германска мрежа за неправителствени организации, занимаващи се с анти-трафик чрез политическа и лоби работа и не осигурява пряко консултиране на трафикираните лица. Въпреки това, повечето от членуващите в КОК организации (37 на брой) са специализирани центрове за консултации на трафикираните лица. Можете да се свържете с тях чрез интернет връзката по-долу. Моля, имайте предвид, че не всички членове могат да предоставят същите услуги. Поради това е препоръчително да се свържете директно с тях, в случай на връщане на жертвата.
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	<p>Дейности КОК:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се бори на всички равнища с трафика на хора. - Да се осигурява хуманно отношение към жертвите на трафик на хора. - Да работи за подобряването на съдебната система и социалното положение на хората, засегнати от трафик на хора. - Изпълнението на политическите и социалните условия за засегнатите хора и за борба с трафика на човешки същества на провинциално и национално, така и на европейско и международно ниво. - За да се повиши осведомеността за сложен темата за трафика на хора. - Към мрежата на организациите, членуващи в КОК e.V. - Да се оптимизира ефективността на труда на КОК e.V. и нейните членове, особено в комуникационни структури и професионална стратегия разтвор, за да се осигури качествено управление. <p>Основният акцент на работата КОК e:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Събиране на специализирани знания • Координация • Комисии и мрежови дейности • Политическа лобиране • Връзки с обществеността • Повишаване на осведомеността
Лице за контакт	
Уебсайт	General: www.kok-buero.de Link to members: http://www.kok-buero.de/en/member-organisations-counselling-centres.html
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel.: + 49 30-263 911 76
E-mail	info@kok-buero.de

Държава	ГЕРМАНИЯ
Име на организацията	Nadeschda Counselling Centre
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
E-mail	info@nadeschda-owl.de
Име	Corinna Dammeyer
Телефонен номер	+49-5221840200 +49-5221840201
Контакт с организацията	Bielefelder Straße 25 D- 32051 Herford Nordrhein-Westfalen
Уебсайт	www.nadeschda-owl.de
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	info@nadeschda-owl.de

Държава	ГЕРМАНИЯ
Име на организацията	Solwodi; Solidarity with Women in Distress
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	Други услуги: Тази немска религиозна организация има множество приюти в цяла Германия (специализирани за жертви на трафик). Към момента функционират 17 офиса с възможност за подслон и социални работници.
Лице за контакт	организацията помага на жертви на трафик, но е против проституирането.
E-mail	info@solwodi.de
Име	Sr. Lea Ackermann (Managing Director)
Телефонен номер	+49 6741 2232
Контакт с организацията	Propstelstrasse 2 D- 56154 Boppard-Hirzenach
Уебсайт	www.solwodi.de
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	

Държава	ГАНА
Име на организацията	Friends of Suffering Humanity (FSUHU)
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	FSUHU е малка мюсюлманска организация в централна/северна Гана
Лице за контакт	
E-mail	humanityngo@live.com
Име	Omar Mahamoud (CEO / Director of Programmes)
Телефонен номер	+233-243-150-752 (Mobile phone)
Контакт с организацията	Bolgatanga, Upper East Region Ghana, West Africa
Уебсайт	http://fsuhu.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	

Държава	УНГАРИЯ
Име на организацията	Anonymous Ways Foundation/ Névtelen Utak Alapítvány
Услуги	
Вземане от летището	Посредством MOM
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Предлага програма между 6 месеца и 1 година, или ако е необходимо, до 7 години.
Contact details contact person	Ildiko Doncsecs; Program Director / Anonymous Ways Foundation / Budapest Hungary
E-mail	nevtelenutak@gmail.com
Name of contact person	Ildiko Doncsecs
Phone number	+ 36 70 66 49 49 7 skype:anonymouswaysfoundation
General contact details	
Website	https://safoundation.com/sa-foundation/locations/hungarian_project http://www.nevtelenutak.com
General phone number (hotline etc.)	+ 36 70 66 49 49 7
General mail address	nevtelenutak@gmail.com

Държава	УНГАРИЯ
Име на организацията	Good Shepherd Sisters Shelter
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Холандски монахини подsigуряват подслон за жени от ромски произход в малко село в Унгария
Лице за контакт	
Е-mail	sr--regina-janssen@live.nl
Име	Sr. Regina Janssen
Телефонен номер	+36-37 36 90 87
Контакт с организацията	Kossuth Lajos utca 61, H- 3211 Gyöngyösorozsi
Уебсайт	
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	

Държава	ИРЛАНДИЯ
Име на организацията	APT Ireland + Ruhama
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	info@aptireland.org + admin@ruhama.ie
Име	Sr. Mary Mangan Ms. Edel McGinley
Телефонен номер	+ 353 1 836 0292
Контакт с организацията	Senior House, All Hallows College, Drumcondra, Dublin 9
Уебсайт	www.ruhama.ie
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	

Държава	ИТАЛИЯ
Име на организацията	Associazione On the Road
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	Социално подпомагане
Лице за контакт	
Е-mail	oriana@ontheroadonlus.it
Име	Oriana De Caro
Телефонен номер	
Контакт с организацията	Via delle Lancette 27 A, 64014 Martinsicuro (TE) - Italy
Уебсайт	www.ontheroadonlus.it
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel. +39 0861-79.66.66 Fax +39 0861-76.51.12
Е-mail	info@ontheroadonlus.it

Държава	ИТАЛИЯ
Име на организацията	USMI Nazionale Settore "Tratta" (Italian superiors org. Anti Trafficking desk)
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Завръщането в родината е възможно Посещение в затвора (център за отстраняване на мигранти)
Лице за контакт	USMI е религиозна мрежа; съществуват над 120 приюта в манастирите из цяла Италия.
Е-mail	ebonettimc@pcn.net
Име	Sr. Eugenia Bonetti (coordinator) Sr Monica Chikwe
Телефонен номер	+39-0668400555 mob +39-3391934538
Контакт с организацията	USMI - Settore "Tratta donne e minori" Presidente di "Slaves noMore" Via Zanardelli, 32 - 00186 ROMA
Уебсайт	http://www.slavesnomore.it/
Телефон (вкл. Горещ телефон)	800 290 290 (National Anti-trafficking hotline)
Е-mail	tratta@usminazionale.it , slavesnomore@libero.it

Държава	КЕНИЯ
Име на организацията	HAART Kenya
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	Повишаване на осведомеността в бедните квартали на Найроби
Лице за контакт	
E-mail	mary@momaley.or.ke
Име	Sr. Mary O'Malley Mr. Radoslaw Malinowski
Телефонен номер	+254 20 550 583
Контакт с организацията	P.O. Box 26893 - 00504 Nairobi, Kenya
Уебсайт	http://haartkenya.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+254 738 506 264
E-mail	info@haartkenya.org

Държава	ЛАТВИЯ
Име на организацията	Marta Recourse Centre for Women
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Младежки групи, повишаване на осведомеността по въпросите за трафика
Лице за контакт	
E-mail	guna@marta.lv ; guna@delfi.lv
Име	Guna
Телефонен номер	+371-67378539
Контакт с организацията	Marta Recourse Centre for Women 49 Matisa St 3, Riga
Уебсайт	www.martha.lv
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Helpline: 8000 2012
E-mail	centrs@marta.lv

Държава	ЛИВАН
Име на организацията	Caritas Lebanon, Migrant Centre
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	www.caritas.org.lb
Име	Mrs. Najla Chahda
Телефонен номер	+961 1 502550
Контакт с организацията	Office: 5th floor, Takla Centre Sin El Fil, P.O.Box 40061 Beirut
Уебсайт	www.caritas.org.lb
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	carimigr@inco.com.lb

Държава	LITHUANIA
Име на организацията	Missing Persons' Families Support Centre
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Реинтеграция на жертвите на трафик на хора и насилствената проституция: <ul style="list-style-type: none"> • първична помощ - инициране на контакт, намиране на нужната подкрепа; • дълготрайни дейности за социална реинтеграция; • социална помощ (консултации, посредничество, представителство и т.н.) • социална групово компетентност, целенасочени дейности за свободното време; • групи за самопомощ.
Лице за контакт	
Е-mail	natalja@missing.lt
Име	Natalja Kurčinskaja
Телефонен номер	+370 (5) 248 33 73
Контакт с организацията	Dingusių žmonių šeimų paramos centras/ Missing persons' families support centre Žalgirio g. 133, LT - 08217, Vilnius Lietuva/ Lithuania

Уебсайт	http://www.missing.lt
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel: +370 (5) 248 33 73 Fax: +370 (5) 248 33 73
E-mail	centras@missing.lt

Държава	ЛЮКСЕМБУРГ
Име на организацията	Fondation Maison de la Porte Ouverte
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓ (в приюта)
Подкрепа при намиране на работа	(Можем да помогнем с предоставяне на информация как и къде да се търси работа)
Финансова помощ	✓ (за престоя в приюта)
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓ (за престоя в приюта)
Събиране със семейството	✓
Лице за контакт	Foyer Maternel 38, Rue d'Anvers, L-1130 Luxembourg, Luxembourg
E-mail	fmaternel@fmpo.lu
Име	Ms. Åsa Sundin
Телефонен номер	Tel: +352 405834, Fax: +352 26897983
Контакт с организацията	Fondation Maison de la Porte Ouverte 2, Rue Fort Elisabeth, L-1463 Luxembourg, Luxembourg
Уебсайт	www.fmpo.lu
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel: +352 406001-1, Fax: +352 409779

Държава	МАКЕДОНИЯ
Име на организацията	Open Gate La Strada Macedonia
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
E-mail	jasmina@lastrada.org.mk
Име	Jasmina Dimishkovska Rajkovska
Телефонен номер	
Контакт с организацията	Str. Sava Kovacevic 1a 1000 Skopje R. Macedonia
Уебсайт	www.lastrada.org.mk
Телефон (вкл. Горещ телефон)	tel: + 389 2 2700 107 fax: + 389 2 2700 367
E-mail	lastrada@lastrada.org.mk

Държава	МОЛДОВА
Име на организацията	International Center for Women Rights Protection and Promotion “La Strada”
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	(улесняване достъпа / чрез насочване)
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	(улесняване достъпа / чрез насочване)
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	(улесняване достъпа / чрез насочване)
Подкрепа при намиране на работа	(улесняване достъпа / чрез насочване)
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Консултиране на Гореща телефонна линия и помощ при покриването на други идентифицирани нужди чрез насочване към (в / извън страната) партньорски организации
Лице за контакт	
E-mail	tbuianina@lastrada.md
Име	Buianina Tatiana, Drop-in-Center Manager Victoria Dochitcu, Hotline Manager
Телефонен номер	Tel.: + 373 22 234 906 Fax.: + 373 22 234 907
Контакт с организацията	International Center for Women Protection and Promotion “La Strada” P.O. Box 259, Chisinau, MD-2012, Moldova
Уебсайт	www.lastrada.md
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel: + 373 22 23 49 06 Hotline: +373 22 233309 (for international calls); 0 800 77777 (toll free, for national calls)
E-mail	office@lastrada.md

Държава	НЕПАЛ
Име на организацията	Shakti Samuha
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	Shakti е организация на бивши жертви на трафик
E-mail	shaktisamuha.nepal@gmail.com
Име	Sunita Danuwar (President)
Телефонен номер	
Контакт с организацията	P.O. Box 19488, Chabahil, Kathmahdu, Nepal
Уебсайт	samuha@wlink.com.np
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+977-1-4494815
E-mail	shaktisamuha.nepal@gmail.com

Държава	Кралство Нидерландия
Име на организацията	CoMensha
Услуги	CoMensha регистрира данни за естеството и степента на жертвите на трафика на хора в Нидерландия. CoMensha използва тази информация, за да идентифицира конкретните проблемни области, тенденции и фактори за успех при прилагането на законодателството в областта на трафика на хора. В Нидерландия, специализирани приюти предлагат подслон и помощ на чуждестранни жертви на трафик на хора през първите месеци, след като са излезли от състоянието на трафика. CoMensha координира подслона и социалната и правната помощ за жертвите на трафик на хора. CoMensha е холандска организация, член на La Strada International (LSI): Европейска мрежа за борба с трафика на хора. Основната цел на LSI е предотвратяване на трафика на хора в Европа, по-специално трафика на жени, както и защита на правата на жертвите на трафик. La Strada включва осем организации в Беларус, България, Чехия, Македония (БЮРМ), Молдова, Холандия, Полша и Украйна и международен секретариат със седалище в Амстердам, Кралство Нидерландия.
Лице за контакт	
E-mail	
Име	
Телефонен номер	
Контакт с организацията	
Уебсайт	www.comensha.nl
Телефон (вкл. Горещ телефон)	(+31) (0) 33 448 1186
E-mail	info@comensha.nl

Държава	Кралство Нидерландия
Име на организацията	SRTV
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	
Психологическа помощ	
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	Повишаване на осведомеността, информиране за трафика на хора, съдейства при намиране на подслон / завръщане
Лице за контакт	
E-mail	ivonne@srtv.info
Име	Ivonne van de Kar
Телефонен номер	+31-73-615 44 44
Контакт с организацията	St. Janssingel 92, NL 5211XJ Den Bosch
Уебсайт	www.srtv.info
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	srtv@srtv.info

Държава	НИГЕРИЯ
Име на организацията	COSUDOW
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	COSUDOW управлява Африканската мрежа на религиозните срещу трафика на хора
Лице за контакт	
Е-mail	pnebegbulem@gmail.com / justicennenna@gmail.com
Име	Sister Patricia Nnenna Ebegbulem, SSL / Sister Bibiana Nnenna Emenaha, DC
Телефонен номер	+ 234 80 65 55 65 55 / + 234 80 36 70 60 43
Контакт с организацията	Shelter address: Bakhita Villa, 13 Leye Omoniyi Close, Off Odubakin Street, St. Ferdinand's Catholic Church, BOYS' TOWN, P.O Box 1970, IPAJA, Lagos, NIGERIA
Уебсайт	-
Телефон (вкл. Горещ телефон)	-
Е-mail	pnebegbulem@gmail.com

Държава	ПЕРУ
Име на организацията	Movimiento El Pozo
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	Образователен център по въпросите на миграцията (The Well)
Лице за контакт	
Е-mail	creapozo@terra.com.pe
Име	
Телефонен номер	+(511) 423-5852 / +(511) 424-5183
Контакт с организацията	Av. República de Portugal 492, Breña, Lima 5 – Perú
Уебсайт	http://movimientoelpozoperu.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	

Държава	ФИЛИПИНИТЕ
Име на организацията	Kaagapay OFW Resource and Service Center, Inc
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	Център за работници мигранти и завърнали се в страната си на произход.
Лице за контакт	
E-mail	kaagapaycotabato98@gmail.com
Име	Ms. Villalyn 'Belen' Lachica
Телефонен номер	(063) (064) 421-5024
Контакт с организацията	349 Sincuat Ave, Ante Compound Rosary Heights 4, 9600 Cotabato City, Mindanao, Philippines
Уебсайт	www.kaagapaycotabato.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	

Държава	ФИЛИПИНИТЕ
Име на организацията	WCIRAC (Women and Children International Relief Assistance Center)
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	
Други услуги:	Работи с филипински работници-мигранти и проституиращи жени, член е на филипинския Алианс на адвокати за правата на човека (PAHRA). Създадена е от Dutch Sr. Louisa, която сега е в Айндховен.
Лице за контакт	
E-mail	wcirac@skyinet.net
Име	Teresita Atienza
Телефонен номер	+63 2 435 23 12/00 51 01 +63 2 4352002
Контакт с организацията	26 D Mabuhay Street Barangay Central, Diliman, Quezon City P.O. Box 10203, 1112 Quezon City
Уебсайт	
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+63 2 435 23 12/00 51 01 +63 2 4352002
E-mail	

Държава	ПОЛША
Име на организацията	La Strada Foundation against Trafficking in Persons and Slavery
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	
Име	
Телефонен номер	
Контакт с организацията	P.O. Box 5 00-956 Warsaw 10
Уебсайт	www.strada.org.pl
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel/Fax +48 22.622.1985
Е-mail	strada@strada.org.pl

Държава	ПОЛША
Име на организацията	PoMoc, Katowice
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Приют за жертви на трафик и жертви на насилието срещу жени (домашно насилие)
Лице за контакт	Работи с LaStrada Poland
Е-mail	pomoc@po-moc.pl
Име	Sr. Anna Balchan, Ms Magda Lasota
Телефонен номер	+48 32 255 38 69; +48 694 489 187
Контакт с организацията	Association Po MOC ul. Krasieńskiego 21, 40 – 019 Katowice, POLAND
Уебсайт	www.po-moc.pl
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+48-32 255 38 69
Е-mail	biuro@po-moc.pl

Държава	РУМЪНИЯ
Име на организацията	The Association for Developing Alternative Practices for Reintegration and Education (ADPARE)
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓ ADPARE подпомага румънски жертви на трафик
Подслон	✓ Защитен апартамент за средно-дългосрочна помощ - 3 стаи; сътрудничи с други приюти;
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓ ADPARE подпомага малолетни и непълнолетни лица в техните семейства и работи за укрепването на родителските умения, когато се налага
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Социална работа
Лице за контакт	
E-mail	adpare@adpare.eu
Име	Gina-Maria Stoian, President
Телефонен номер	tel/fax: 004 (0)21 253 29 04
Контакт с организацията	Адресът на консултативния център и на защитения апартамент са тайни.
Уебсайт	www.adpare.eu
Телефон (вкл. Горещ телефон)	tel/fax: 004 (0)21 253 29 04 0 800 800 678 – Romanian anti-trafficking Hotline
E-mail	adpare@adpare.eu

Държава	РУМЪНИЯ
Име на организацията	Aidrom
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Aidrom също управлява SENS Работи с Православната църква
Лице за контакт	
E-mail	et@aidrom.eunet.ro
Име	Elena Timofticiuc Sonia Aldea
Телефонен номер	+40.21.210.46.87 / +40.21.007.98
Контакт с организацията	Asociația Ecumenică a Biseriilor din România—AIDRom Str. Halmeu, nr. 12, S2, 02118, București
Уебсайт	www.aidrom.ro
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	aidrom@gmail.com

Държава	РУМЪНИЯ
Име на организацията	“Generație Tânără (Unga_Liv) Association - GTR
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминане през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓ GTR притежава приюти за жертви на трафик на хора и за жертви на домашно насилие (както възрастни, така и непълнолетни). Осигурява необходимото съдействие; също така и за мъже (жертви на трафик на хора). Тези приюти са следните видове: спешен подслон, защитени апартаменти, но също така и голям приют в една ферма, принадлежаща към GTR.
Психологическа помощ	✓ Създадохме контакти с психолози, които работят безплатно; в противен случай психологическата помощ е много скъпа.
Медицинска помощ	✓ Медицинската помощ и застраховките също са скъпи
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
E-mail	office@generatietanara.ro
Име	Mariana Petersel, President
Телефонен номер	Tel/Fax +40 256 282 320 Mobil. 0723545255
Контакт с организацията	GTR - Generatie Tânără Romania Timisoara , Str. Molidului, nr.8, RO 300262
Уебсайт	http://www.generatietanara.ro
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel/Fax +40 256 282 320 Mob. 0723545255
E-mail	office@generatietanara.ro

Държава	РУМЪНИЯ
Име на организацията	Solwodi Romania
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминане през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Sr. Adina може да приютява и жени от Молдова
Лице за контакт	
E-mail	secretariat@solwodi.ro
Име	Sr. Adina Balan, Sr. Adina е адвокат. Тя управлява малък приют Жени и деца.
Телефонен номер	+40 213 325 020
Контакт с организацията	
Уебсайт	www.solwodi.ro
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+40 213 325 020
E-mail	secretariat@solwodi.ro

Държава	СЪРБИЯ
Име на организацията	ASTRA – Anti-trafficking action
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Съдействие при намиране на жилище (като алтернатива на настаняване в приют)
Лице за контакт	
Е-mail	oo@astra.rs / astra@astra.rs
Име	Olivera Otasevic Krsmanovic – Координатор на ASTRA SOS Гореща линия и програма за директна подкрепа
Телефонен номер	
Контакт с организацията	
Уебсайт	www.astra.rs
Телефон (вкл. Горещ телефон)	SOS Hotline: +381 11 785 0000
Е-mail	sos@astra.rs

Държава	СЛОВАКИЯ
Име на организацията	Caritas Slovakia
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Тази организация има 5 приюта в различни части на страната.
Лице за контакт	
Е-mail	stoptrafficking@charita.sk
Име	sr. Bohdana Bezáková
Телефонен номер	
Контакт с организацията	Caritas Slovakia Kapitulská 18 SK-814 15 Bratislava
Уебсайт	www.charita.sk/eng
Телефон (вкл. Горещ телефон)	+421-2-5443 1506, -5443 2503
Е-mail	stoptrafficking@charita.sk

Държава	ИСПАНИЯ
Име на организацията	Fundación de Solidaridad Amaranta
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	info@fundacionamaranta.org
Име	Sr. Pilar
Телефонен номер	Tel. 0034 91 519 67 49 / Mob: 0034 669 637 636
Контакт с организацията	Ramírez de Arellano, 11 28043 Madrid
Уебсайт	www.fundacionamaranta.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	

Държава	ИСПАНИЯ
Име на организацията	RED, Spanish Network against HT
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	Голяма мрежа от социални и религиозни организации.
Лице за контакт	
Е-mail	confer@confer.es www.confer.es
Име	Sr. Pilar (Confer member)
Телефонен номер	+34-915.193.635
Контакт с организацията	CONFER (Conferencia Española De Religiosos), C/ Nuñez De Balboa, 115-Bis, 28006 – MADRID
Уебсайт	www.redcontralatrata.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	comunicacion@redcontralatrata.org

Държава	ШВЕЦИЯ
Име на организацията	Platform Civil Society in Sweden Against Trafficking. (Foundation Safer Sweden, Stiftelsen Tryggare Sverige)
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓ (до известна степен)
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓ (до известна степен)
Подкрепа при намиране на работа	✓ (до известна степен)
Финансова помощ	✓ (до известна степен)
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓ (до известна степен)
Събиране със семейството	✓ (до известна степен)
Други услуги:	<p>Оказва помощ при свързване с неправителствени организации в други страни. Като платформа ние си сътрудничим, за улесним жертвите. Също така работим по повишаване на информираността, укрепване на правата и за мониторинг и докладване.</p> <p>Ninna Mörner координира платформа с 17 шведски НПО-а за подпомагане на жертвите на трафик на хора и засилване на техните права. Платформата е инициирана от Фондация Safer Швеция. Платформата събира данни и сътрудничи с властите като Платформа, но все още е без финансова подкрепа.</p>
Лице за контакт	
E-mail	ninna.morner@gmail.com
Име	Ninna Mörner
Телефонен номер	46 (0)76 59 74 199
Контакт с организацията	Eastmangatan 8, Box 45407, 104 31 Stockholm - Sweden
Уебсайт	www.manniskohandel.se
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel. +46 8 55535290
E-mail	info@tryggaesverige.org

Държава	ШВЕЙЦАРИЯ
Име на организацията	FIZ; Fachstelle Frauenhandel und Frauenmigration
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	чрез насочване
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	чрез насочване
Подкрепа при намиране на работа	чрез насочване
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	чрез насочване
Събиране със семейството	✓ / чрез насочване
Други услуги:	<ul style="list-style-type: none"> • Предлагаме кризисна интервенция. • Придружаваме жените на всички наказателни производства и им помагаме да се интегрират в швейцарското общество. • Оценка на рисковете, за оставащите в Швейцария и за тези, които се завръщат в страните си на произход • Съдействие при наказателни производства • Организиране на ежедневието • Сътрудничество със специализирани адвокати, лекари и терапевти • Подкрепа при възможно завръщане в страната на произход, сътрудничество с органите в страната на произход • Ако производството продължава и жертвата вече се е завърнала в родината си, FIZ Makasi представлява правата ѝ в случай на завръщане в Швейцария
Лице за контакт	
Е-mail	kelechi.mennel@fiz-info.ch
Име	Kelechi Mennel (Head of FIZ Makasi) Carminha Pereira
Телефонен номер	Tel +44 44 436 90 02
Контакт с организацията	FIZ, Badenerstrasse 682 (at Lindenplatz), ch-8048 Zürich
Уебсайт	http://www.fiz-info.ch/
Телефон (вкл. Горещ телефон)	Tel +44 44436 90 00
Е-mail	contact@fiz-info.ch

Държава	ТАЙЛАНД
Име на организацията	Good Shepherd Sisters Fountain of Life Center
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Монахините ходят по домовете да преподават английски език на проституиращите. Учат камбоджанските жени за техните собствени традиции
Лице за контакт	
Е-mail	supapornmarie05@yahoo.com
Име	Sr. Supaporn Marie Chatiphol 3/199 M. 6 Naklua, Amphur Banglamung 20150Chonburi Pattaya
Телефонен номер	00638361720; mobile 0066815885430
Контакт с организацията	4128/1 Din Daeng Rd, Bangkok 10400 916 Prachak Rd, Nongkhai 43000
Уебсайт	
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
Е-mail	

Държава	УКРАИНА
Име на организацията	International Women's Rights Center/ La Strada Ukraine
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	✓
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	
Лице за контакт	
Е-mail	t.taturevych@la-strada.org.ua
Име	Tetyana Taturevych
Телефонен номер	+38 0665649194
Контакт с организацията	P.O. Box 26, 03113 Kyiv, Ukraine
Уебсайт	www.la-strada.org.ua
Телефон (вкл. Горещ телефон)	tel: +38 044 205 36 95/ fax: +38 044 205 37 36
Е-mail	info@la-strada.org.ua
Facebook	www.facebook.com/lastradaukraine
Skype	lastrada-ukraine

Държава	УКРАИНА
Име на организацията	Caritas Ukraine Human Trafficking Desk
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Caritas, католическата помощна услуга има много локации за подслон за жени, деца и възрастни хора. Също има и центрове за храна, перални, компютърни уроци и т.н.
Лице за контакт	
E-mail	karitas@mail.lviv.ua ksenia_caritas@ukr.net
Име	Oksana Ustynova, директор на сектора за борба с трафика на хора в Caritas Ukraine. National office is in Lviv (Lvov)
Телефонен номер	+38 32 227 47 70 (Lviv) +38 44 467 60 80 (Kyiv) +38 98 58-32-353 (Khmelnitsky)
Контакт с организацията	Caritas Ukraine Human Trafficking Desk vul.Ozarkevycha, 4, 79016 Lviv
Уебсайт	www.caritas-ua.org
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	caritas@caritas-ua.org

Държава	ВЕЛИКОБРИТАНИЯ
Име на организацията	The Medaille Trust
Услуги	
Вземане от летището	✓
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	✓
Подслон	✓
Психологическа помощ	✓
Медицинска помощ	✓
Юридическа помощ	✓
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	✓
Подкрепа при намиране на работа	✓
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	✓
Събиране със семейството	✓
Други услуги:	Религиозните мрежи във Великобритания имат няколко приюта, има възможност и за настаняване на мъже Те предлагат помощ за завръщане на жертвите, също и от мъжки пол
Лице за контакт	
E-mail	enquiries@medaille-trust.org.uk
Име	Mike Emberson
Телефонен номер	
Контакт с организацията	The Medaille Trust C/O Caritas Diocese of Salford Cathedral Centre, 3 Ford Street Salford, M3 6DP

Уебсайт	http://www.medaille.co.uk
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	enquiries@medaille-trust.org.uk

Държава	ВЕЛИКОБРИТАНИЯ
Име на организацията	Women@ the Well / Mercy Sisters
Услуги	
Вземане от летището	
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	
Подслон	
Психологическа помощ	
Медицинска помощ	
Юридическа помощ	
Развиване на умения за реализация на пазара на труда	
Подкрепа при намиране на работа	
Финансова помощ	
Помощ за децата / развиване на родителски умения	
Събиране със семейството	
Други услуги:	
Лице за контакт	
E-mail	lynda.dearlove@watw.org.uk
Име	Sr. Lynda Dearlove
Телефонен номер	+44 20 7520 1710
Контакт с организацията	54/55 Birkenhead Street London WC1H 8BB
Уебсайт	www.watw.org.uk
Телефон (вкл. Горещ телефон)	
E-mail	

В допълнение към социалната карта: Други контакти на Foundation Religious срещу трафика на жени (SRTV)

Свързване чрез лице за контакт Ivonne van de Kar

Tel: + 31 73 615 44 44

Email: srtv@srtv.info

Website: www.srtv.info

- **Австралия:** Sr. Pauline Coll, Srs.of the Good Samaritan
- **Беларус:** Caritas Belarus, Mrs. Gennadiy Vishnevskiy, 3-39 pr.-t- Masherova, 22004 Minsk
- **Бразилия:** Sr. Ursula, Movimento de Promoção da Mulher, Cabedela
- **България:** Caritas Russe
- **Чили:** Religiosas Adoratrices, Sr. Teresa Valenzuela, Santiago, Chili
- **Гана:** Mrs. Florence Bobi, Municipal Education Office, Bawku, Ghana
- **Гана:** Sr. Marcelline Noorah, Sisters of Mary Immaculata, Box 9, Yendi N/R, Ghana
- **Малави:** Sr. Rita Moyo, Office of Lay Apostolate, Mzuzu, Malawi, Africa
- **Русия:** Caritas Moskou, Mrs. Eloisa Sioutch, P.B. 93, 127434 Moskou, Russia
- **Словения:** Sr. Andreja, Daughters of Charity Ljubljana, Caritas Slovenia
- **Южна Африка:** Ms.Loek Goemans, The Grail, Joannesburg, South Africa
- **Южна Корея:** Good Shepherd Sisters, South Korea
- **Танзания:** Grail Centre Kiseki Baha, Same, Tanzania (contact SRTV first)
- **Уганда:** Ms Clotilde Bukirwa, Grail House, Masaka, Uganda, Africa.
- **Уганда:** Mrs. Juliana Bezuidenhout, Kampala, Uganda, Africa

SRTV има контакт с няколко организации работещи с трафик на хора или социални проекти в: Индия, Филипините, Индонезия, Мексико и много други страни.

China: няколко контакта с организации, но без данни за приюти или работа по превенция на трафик на жени

Мрежи; членове на Talitha Kum:

- **Тихоокеанска Азия:** Women Religious Against Trafficking in Human (APWRATH)
- **Австралия:** Australian Catholic Religious Against Trafficking in Human (ACRATH)
- **Боливарски държави:** Red Kausay
- **Бразилия:** Rede Um Grido Pela Vida
- **Канада:** Comité D'action Contre la Traite Humaine à L'interne et à Internationa (CATHII)
- **Доминиканска република:** Red de Religiosas/os Contra la Trata y Trafico de Personas
- **Европа:** The European Network of Religious Against Trafficking (RENATE)
- **Индонезия:** Counter Women Trafficking Commission of IBSI (women religious of Indonesia)
- **Италия:** Ufficio Tratta Donne e Minori (USMI)
- **Португалия:** Comissão De Apoio As Vittimas Do Trafico De Pessosas (CAVITP)
- **Южна Азия:** Asian Movement of Religious Women Against Trafficking in Persons (AMRAT)
- **Южна Африка:** Southern African Women Religious Against Trafficking in Persons (SARWATIP)
- **Тайланд:** Women Religious of Thailand
- **Западна Африка:** Mains dan le main

В допълнение към социалната карта: Международни и европейски мрежи

Държава	Международна
Име на организацията	Global Alliance against Trafficking in Women (GAATW)
Предоставяни услуги	Международен съюз против трафик на жени (GAATW) е Алианс на повече от 100 неправителствени организации от Африка, Азия, Европа, Латинска Америка и Карибския басейн и Северна Америка. Секретариатът на GAATW е със седалище в Банкок, Тайланд, и координира дейностите на Алианса, събира и споделя информация, лобира от името на Алианса на регионално и международно ниво. Списък на организации-членки могат да бъдат намерени на интернет страницата.
Детайли за контакт	
Уебсайт	www.gaatw.org
Основна телефонна линия	+ 66 2 864 1427 / + 66 2 864 1428
E-mail	gaatw@gaatw.org

Държава	Европа
Име на организацията	RENATE (Религиозна мрежа в европа за превенция на трафика на жени)
Предоставяни услуги	16 европейски държави са членки (Албания, Белгия, Чехия, Франция, Германия, Ирландия, Италия, Литва, Холандия, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Испания, Португалия, Великобритания.) Някои имат приюти, всички са религиозни организации
Детайли за контакт	
E-mail	renatenetwork@gmail.com
Лице за контакт	Chair is Sr. Imelda Poole, working in Albania Ms. Aneta Grabowska (secr.)
Основни контакти	
Основен сайт	www.renate-europe.net
E-mail	renatenetwork@gmail.com

Държава	Международна Caritas мрежа
Име на организацията	COATNET
Предоставяни услуги	<ul style="list-style-type: none"> • COATNET-християнски организации за борба с трафика на хора-е мрежа, която свързва заедно много християнски групи, които се борят с трафика на хора. COATNET членове работят заедно за: • Повишаване на обществената информираност за трафика на хора; • Борба с първопричините за уязвимостта, като бедността и липсата на алтернативи за работа; • Подкрепя миграционните и финансови политики, които намаляват уязвимостта на хората към трафик • Бори се за по-добри закони за борба с трафика на хора, които по-ефективно защитават жертвите и наказват трафикантите; • Сътрудничат с държавни институции, църкви и съответните представители на гражданското общество, за да се бори с явлението трафик на хора; • Помага на трафикираните да започнат нов живот.
Детайли за контакт	
имейл	martina.liebsch@caritas.va
Име на лицето за контакт	Mrs. Martina Liebsch / Ms. Olga Zhyvytsya
Контакт с организацията	Palazzo San Calisto,V-00120 Vatican City State
Уебсайт	www.caritas.org/resources/Coatnet
Основен телефонен номер	Reception Desk: +39 06698 797 99 COATNET coordinator: +39 06698 797 41
E-mail	Email: coatnet@caritas.va

Държава	Международна религиозна мрежа за превенция на трафика на хора
Име на организацията	Talitha Kum
Предоставяни услуги	Членовете са монахини работещи в трафик на хора
Детайли за контакт	
E-mail	-
Лице за контакт	Sr. Estrella Castalone
телефон	+39 6 68 400 20
Контакт с организацията	International network of Religious against HT Piazza di Ponte Sant' Angelo, 28 00186 Roma, Italia
Уебсайт	www.talithakum.info

Държава	Международна А21 кампания
Име на организацията	The A21 Campaign, Europe Headquarters in Greece
Предоставяни услуги	Кампанията А21 може да предложи услуги за връщане в България, Гърция, Украйна, Южна Африка и САЩ.
Посрещане на летището	x
Преминаване през емиграционните власти/ разговор с полицията или емиграционните служби	x
Подслон	x
Психологическа помощ	x
Медицинска помощ	x
Юридическа помощ	x
Развиване на умения за реализация на пазара на труда / обучение	x
Подкрепа при намиране на работа	x
Финансова помощ	x
Помощ за децата / развиване на родителски умения	x
Събиране със семейството	x
Други услуги	
Основни данни за контакт	Местните офиси, работещи по Кампанията А21 могат да бъдат открити чрез Централния Европейски офис в Гърция.
Детайли за контакт	
имейл	Phil.h@thea21campaign.org
Лице за контакт	Philip Hyldgaard
телефон	1109 (Greece – Hotline) Tel: + 30 23 10 537 690
Основни данни за контакт	The A21 Campaign, P.O. Box 10218 TK 54110 Thessaloniki, Greece
E-mail	Info@thea21campaign.org
Уебсайт	www.thea21campaign.org

Colophon

Publication

Безопасно бъдеще

Съпътстваща методология за социални работници, предоставящи подкрепа на чуждестранни жертви на трафик и домашно насилие, които не са сигурни дали искат или могат да останат на територията на Кралство Нидерландия

Консултиране за завръщане и реинтеграция на жертви на трафик, които се прибират в страната на произход, и изследване на възможностите пред тях

Federatie Orpvang, Federation of Shelters

Септември 2014

Автор

Margot Mulders

Български превод

Борислав Герасимов

С много благодарности за приноса на:

Core project team Safe Return: Trijntje Kootstra, Liesbeth van Bommel

Safe Return Steering Committee: Frans Klaassen, Bram Koppenaal, Jerrol Marten, Alice Vellinga

Safe Return key persons: Marieke Bekkers, Mill Bijnen, Tamara van Driel, Alex Hulsebosch, Suzanne de Jong, Ivonne van de Kar, Carla Keegel, Marian Kievitsbosch, Sabrina Knijf, Gerrian Nijhof, Danijela Petrovic Dadic, Janet Rodenburg, Julia Tchikhatcheva, Veronique Tol, Noortje Verberne, Nathalie Verstege, Steffie van Waardenburg

Animus Association Foundation/La Strada Bulgaria: Nadia Kozhouharova, Donka Petrova

COSUDOW: Patricia Ebegebulem, Bibiana Emenaha

Strong at Work: Margreet van den Heuvel

Fier Fryslan: Linda Pool

Leger des Heils: Ineke Baas

Video clips Safe Future

Marcel Vendrig

Film/Video Editor

Safe Return Logo design

Anneke Heerma Graphic Design

Graphic design and print

IVA Groep BV Rotterdam

The Safe Return Project се финансира от Министерството на сигурността и правосъдието, Дирекция на миграционната политика и съ-финансиран от Министерството на социалните грижи, здравеопазването и спорта и общините на Амстердам, Алкмаар, Арнхем и Грьонинген.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

